

ISLAMI DËNON TERRORIZMIN

HARUN JAHJA

Si muslimanë, ne dënojmë sulmet në dy qytetet kryesore të Shteteve të Bashkuara të Amerikës më 11 shtator 2001, të cilat shkaktuan vdekjen e mijëra njerëzve të pafajshëm. Këto sulme nxitën vënie dhe çështjes së rëndësishme të burimit të vërtetë të terrorizmit në qendër të diskutimeve. Mediat në mbarë botën ishin promovueset e këtyre diskutimeve, mirëpo fatkeqësisht ato kanë luajtur një rol negativ në pasqyrimin e realitetit, duke e lidhur Islamin padrejtësisht me burimin e terrorizmit.

Shumë udhëheqës të botës, organizata të mëdha të mjeteve të informimit publik e stacione radio-televizive deklaruan se Islami e ndalon dhunën dhe nxit paqen mes njerëzve e kombeve. Qarqet perëndimore që kishin arritur ta kuptonin drejt Fenë Islame u shprehën qartë se fjalët "Islam" dhe "terror", nuk mund të qëndrojnë pranë njëra-tjetres dhe se asnjë fe hyjnore nuk e lejon dhunën.

Ky libër pohon se burimi i terrorit të dënuar nga të gjithë ne është, në mënyrë të prerë, jashtë çdo feje hyjnore dhe nuk ka asnjë hapësirë për terrorizëm në Islam. Kjo është bërë e qartë në Kuran, i cili është burimi kryesor i Islamit, si dhe në praktikën e të gjithë udhëheqësve të vërtetë muslimanë, ndër të cilët i pari ishte Profeti Muhamed. Ky libër shfaq, në dritën e vargjeve të Kuranit, si dhe me shembuj nga historia, se Islami e ndalon terrorizmin dhe synon të sjellë paqe dhe siguri në botë.

بسم الله الرحمن الرحيم

Per lexuesin

◆ Gjatë 140 viteve të fundit, Darwinizmi, i cili mohon faktin e krijimit e, si rrjedhojë, edhe vetë ekzistencën e Allahut, ka bërë që shumë njerëz të largohen nga besimi i tyre dhe të bien në kthetrat e dyshimit. Ndaj, duke provuar se kjo teori nuk është gjë tjetër veç një mashtrim, ne kryejmë një detyrë shumë të rëndësishme që është e lidhur ngushtë me fenë. S'ka dyshim, se ky është një shërbim i rëndësishëm që duhet t'u ofrohet të gjithëve.

◆ Një pikë që duhet theksuar ka të bëjë me përmbajtjen e librit. Në të gjithë librat e autorit, temat që kanë lidhje me besimin trajtohen në dritën e ajeteve kuranore dhe njerëzit ftohen që të mësojnë fjalët e Allahut dhe të jetojnë bashkë me to. Të gjitha temat që kanë lidhje me ajetet kuranore janë shpjeguar në mënyrë të atillë që të mos lënë asnjë shteg për dyshime apo dilema në mendjen e lexuesit. Stili i qartë, i lehtë e i rrjedhshëm mundëson çdo njeri të çfarëdo moshe apo grupi social që të kuptojë me lehtësi librat. Kjo gjë i bën ata shumë tërheqës për t'u lexuar njëherësh, pa e ndërprerë leximin. Edhe ata persona që e mohojnë anën shpirtërore ndikohen pozitivisht nga faktet e përmendura në këto libra dhe nuk mund ta hedhin poshtë vërtetësinë e tyre.

◆ Ky libër, ashtu si dhe të gjithë librat e tjerë të autorit, mund të lexohet individualisht ose në grupe. Leximi i librit në grup është shumë i dobishëm dhe i rëndësishëm, pasi çdo lexues mund t'i përcjellë tjetrit mendimet dhe eksperiencën e tij.

◆ Këta libra janë shkruar vetëm për të fituar kënaqësinë e Allahut, ndaj dhe kontributi i çdokujt për leximin dhe prezantimin e tyre do të ishte një shërbim i madh për fenë e Allahut. Ndaj, ata që duan t'ua transmetojnë fenë të tjerëve, do të gjejnë një mjet tepër efikas në librat e Harun Jahjas.

◆ Në këto libra ju nuk do të gjeni shpjegime që bazohen në burime të dyshimta, apo stil shkrimi që bie ndesh me respektin dhe nderimin që duhet të tregojmë për gjërat e shenjta, apo ide të pabaza që fusin dyshim dhe shkaktojnë devijim në zemër.

**ISLAMI
DËNON
TERRORIZMIN**

Harun Jahja

Titulli i origjinalit:
ISLAM DENOUNCES TERRORISM
www.harunyahya.com

Të drejtat e botimit në gjuhën
shqipe janë të rezervuara për
ALB-BOOKS ©

Përkthimi
Edvin Cami

Redaktimi letrar
Roald Hysa

Korrektimi
Kujtim Ereqi

Përkujdesja kompjuterike
Studio H. J. S.

Shqipëri:
Libraria tek rruga Islam Alla,
pranë xhamisë së Dine Hoxhës
Tel. 00355 (0) 682236306

Maqedoni:
"Furkan ISM"- Shkup
Tel.: 00389 2 622360
Faks: 00389 2 622393

E-mail: alb_books@yahoo.com
Alb-Books is a logo of Furkan ISM

Shtypur nga:
Kelebek Matbaacilik
Istanbul / Turkey

Hyrje 8

Morali Islam:

burimi i paqes dhe i sigurisë 14

Lufta në Kuran 38

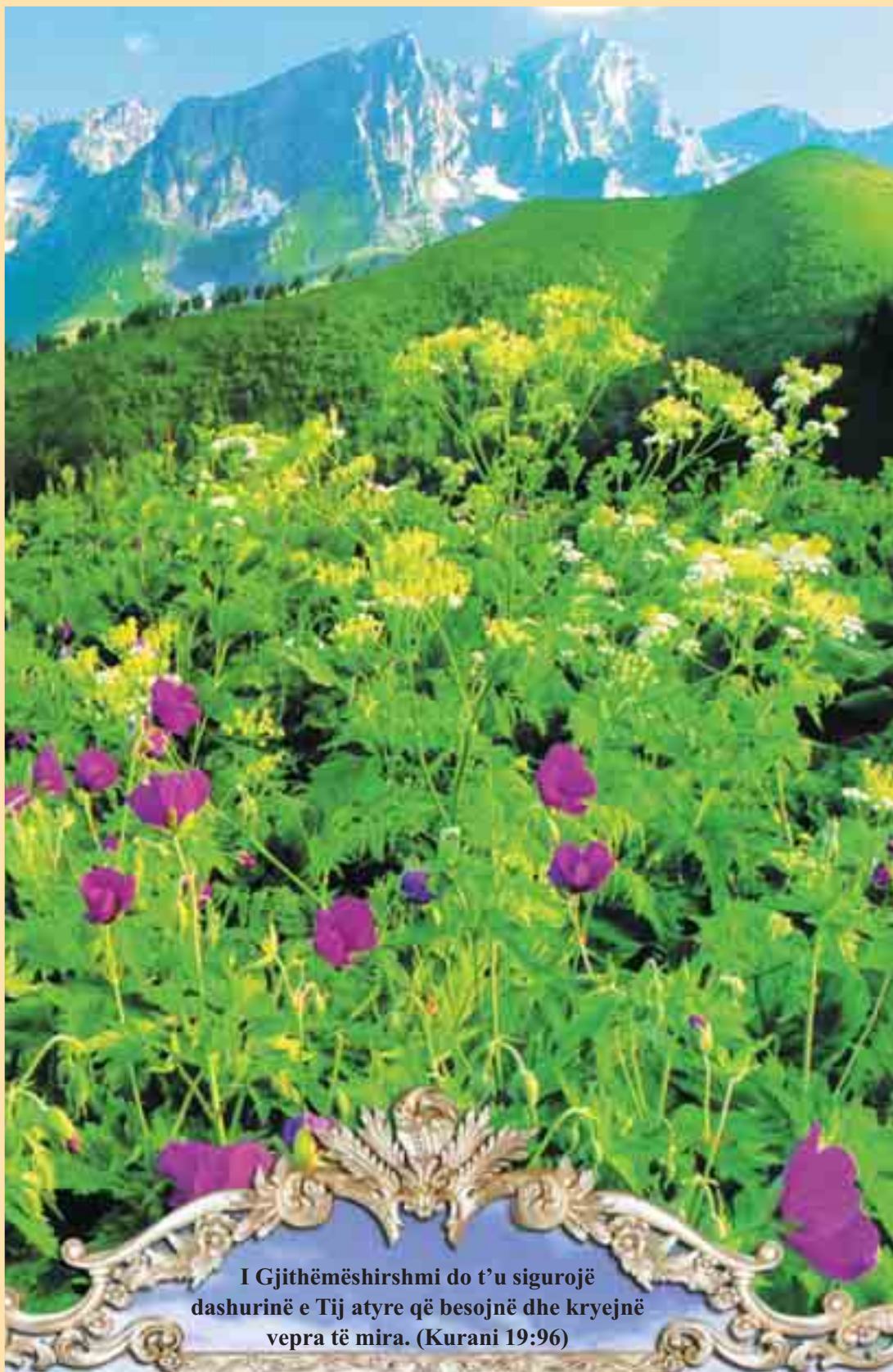
Fytyra e vërtetë e terroristëve
që veprojnë në emër të fesë 54

Botëkuptimi i Islamit për ithtarët e Librit 78

Islami ka sjellë paqe dhe harmoni
në Lindjen e Mesme 100

Rrënjët e vërteta të terrorizmit:
Darvinizmi dhe materializmi 114

Përfundim: Rekomandime për Botën
Perëndimore dhe Muslimanët 138

I Gjithëmëshirshmi do t'u sigurojë
dashurinë e Tij atyre që besojnë dhe kryejnë
vepra të mira. (Kurani 19:96)

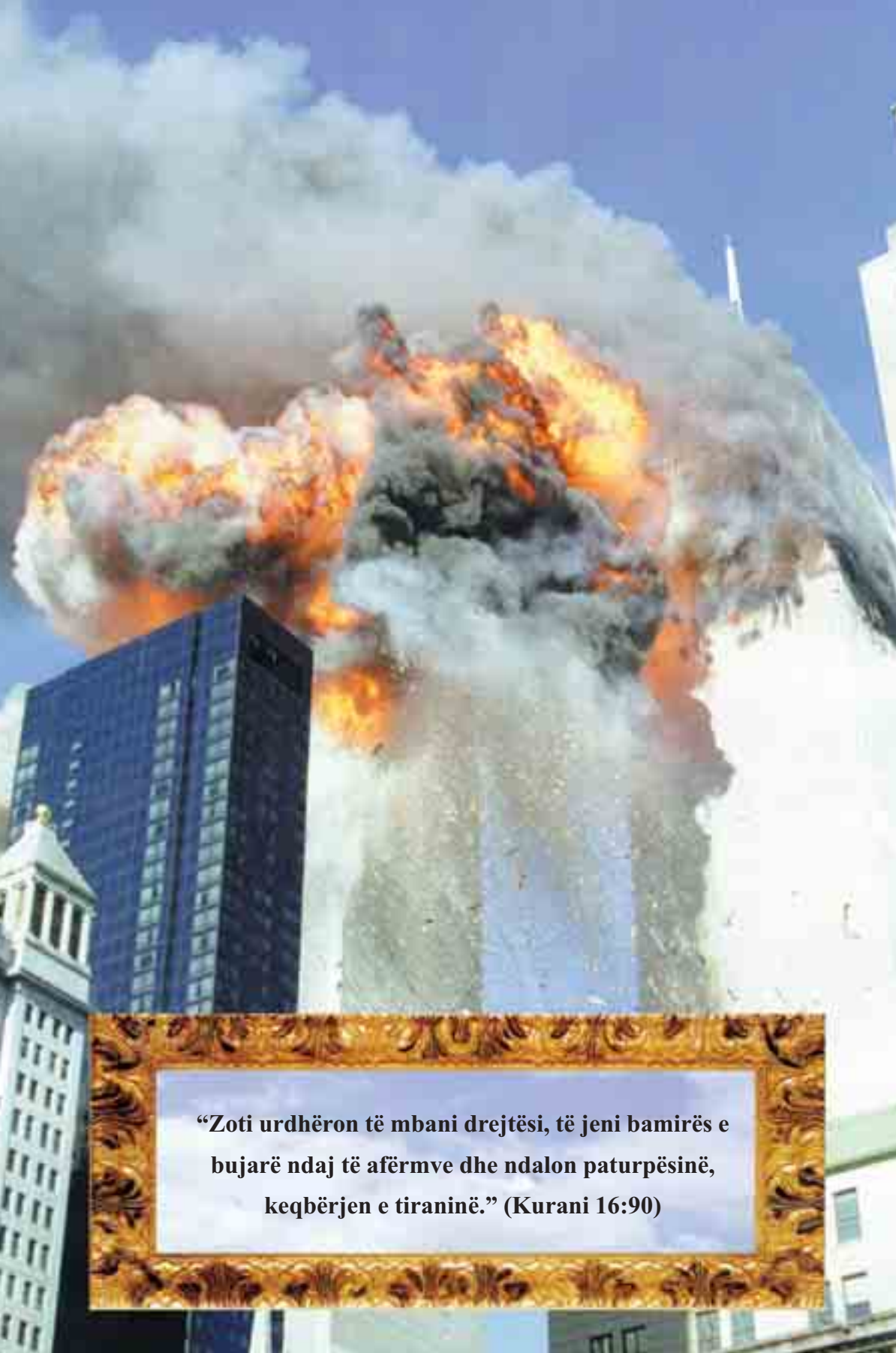

HYRJE

Si muslimanë, ne dënojmë fuqishëm sulmet në të dy qytetet kryesore të Shteteve të Bashkuara të Amerikës më 11 shtator 2001, të cilat shkaktuan vdekjen e mijëra njerëzve të pafajshëm. Këto sulme nxitën vënien e çështjes së rëndësishme të burimit të vërtetë të terrorizmit në qendër të diskutimeve dhe vëmendjes së botës.

Shumë udhëheqës të botës, organizata të mëdha të mjeteve të informimit publik e stacione radio-televizive thanë se Islami e ndalon dhunën dhe nxit paqen mes njerëzve e kombeve. Qarqet perëndimore që kishin arritur ta kuptonin mirë Fenë Islame dhe që ishin të mirëinformuar për Islamin burimor u shprehën qartë se fjalët “Islam” dhe “terror”, nuk mund të qëndrojnë pranë njëra-tjetrës dhe se asnjë fe hyjnore nuk e lejon dhunën.

Ky libër pohon se burimi i terrorit të dënuar nga të gjithë ne, është në mënyrë të prerë

“Zoti urdhëron të mbani drejtësi, të jeni bami­rës e bujarë ndaj të afër­mve dhe ndalon paturpësinë, keqbërjen e tiraninë.” (Kurani 16:90)

jashtë çdo feje hyjnore dhe nuk ka asnjë hapësirë për terrorizëm në Islam. Kjo është bërë e qartë në Kuran, i cili është burimi kryesor i Islamit, si dhe në praktikën e të gjithë udhëheqësve të vërtetë muslimanë, ndër të cilët i pari ishte Profeti Muhamed. Ky libër, shfaq në dritën e vargjeve të Kuranit, si dhe me shembuj nga historia, se Islami e ndalon terrorizmin dhe synon të sjellë paqe dhe siguri në botë.

Siç dihet, për shekuj me radhë, akte të ndryshme terrorizmi janë kryer në vende të shumta të botës nga grupe të ndryshme për qëllime të ndryshme. Disa herë organizata komuniste, disa herë grupe fashiste, e nganjëherë fraksione radikale e separatiste, mbajnë përgjegjësinë për akte të tilla. Ndërsa vende si Amerika, bëhen shpesh objekt i sulmeve nga racistët apo grupet ekstremiste edhe vendet e Evropës kanë qenë shndërruar në qendër të veprimtarisë së dhunshme të kryer nga grupet terroriste. “17 Nëntori” në Greqi, RAF (Fraksioni i Ushtrisë së Kuqe) dhe neonazistët në Gjermani, ETA në Spanjë, IRA në Irlandë, Brigadat e Kuqe në Itali dhe shumë organizata të tjera kërkojnë që të dëgjohen zërat e tyre përmes terrorit dhe dhunës, duke vrarë njerëz të pafajshëm e të pambrojtur. Natyra e terrorizmit ndryshon me ndryshimin e kushteve dhe e rrit ndikimin dhe forcën e saj me mjetet e reja, të siguruar nga teknologjia e zhvilluar. Veçanërisht mjetet e komunikimit masiv, si interneti, e kanë rritur në mënyrë të ndjeshme rrezën dhe ndikimin e veprimtarive terroriste.

Përveç organizatave perëndimore, ekzistojnë gjithashtu edhe organizata terroriste me origjinë në Lindjen e Mesme. Këto organizata njihen si përgjegjëse për kryerjen e një numri sulmesh terroriste në të gjitha anët e botës. Fatkeqësisht, fakti se autorët e akteve të ndryshme terroriste i përkasin identiteteve të krishtera, muslimane apo çifute bëhet shkak që disa njerëz të hedhin pretendime që nuk pajtohen me fetë hyjnore. E vërteta është se, edhe nëse terroristët i përkasin identitetit musliman, terrori i ushtruar prej tyre nuk mund të etiketohet si “terror islamik”, ashtu sikurse nuk mund të quhet “terror çifut” nëse ushtruesit e tij janë çifutë, apo “terror i krishterë” nëse autorët janë të krishterë, për arsye se siç do të nxirret në dukje në faqet që

Nëse dikush kërkon shkakun e një akti terrorist, ai duhet ta kërkojë burimin e tij tek ideologjitë antifetare. Feja nxit dashurinë, dhembshurinë, faljen, paqen dhe të jetuarit sipas standardeve të larta morale. Terrorizmi, nga ana tjetër, është në anën e mizorisë, dhunës, dhembjes, gjakderdhjes dhe vrasjes.

vijojnë, **vrasja e njerëzve të pafajshëm në emër të një feje hyjnore është e papranueshme.**

Nuk duhet harruar se mes viktimave që humbën jetën në Nju Jork e Uashington, kishte njerëz që e besojnë Jezusin (të krishterë), Moisiun (çifutë) dhe Profetin Muhamed (muslimanë). Vrasja e njerëzve të pafajshëm

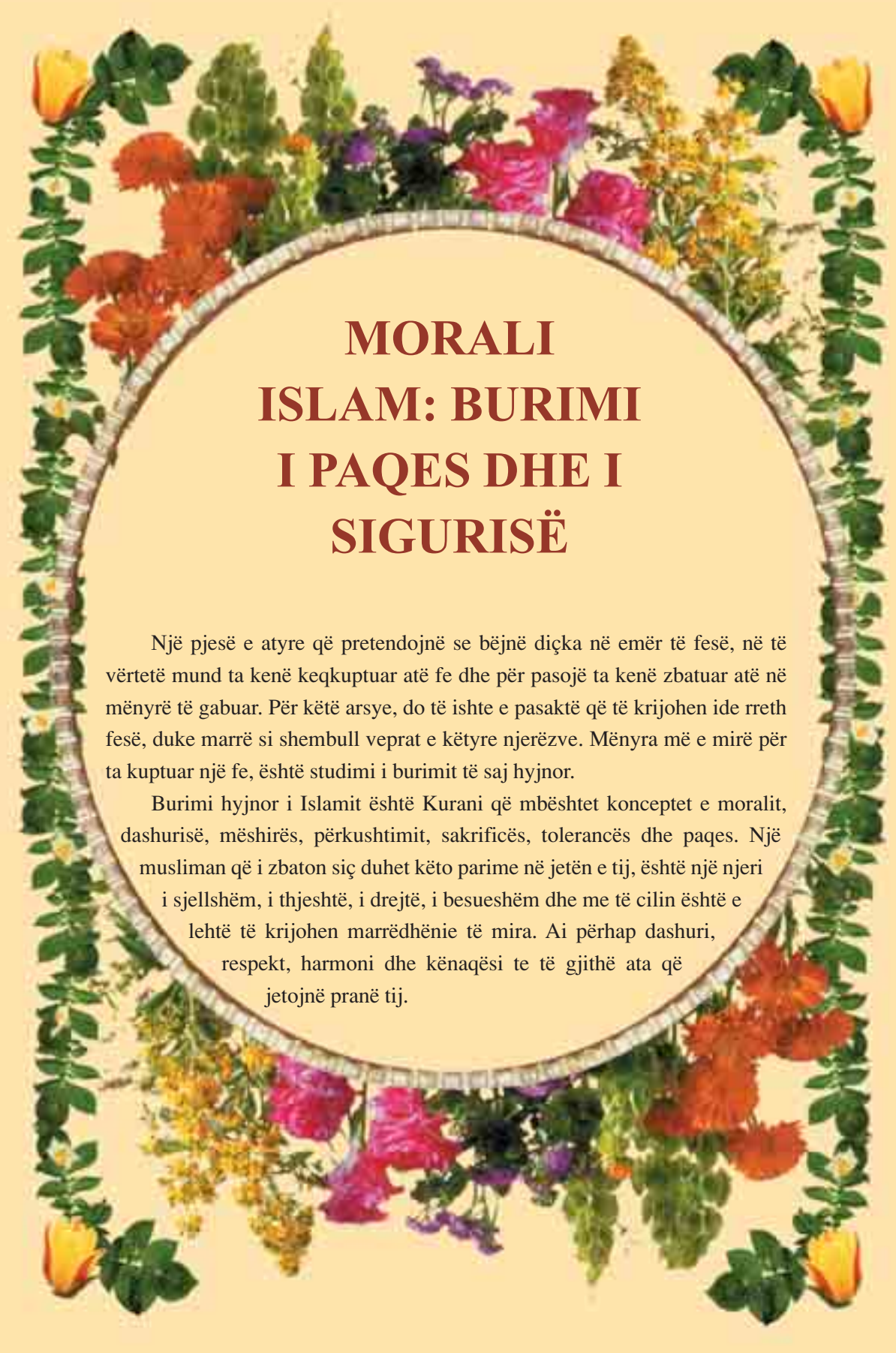
është një mëkat i madh. Asnjë njeri që beson dhe i trembet dënimit të Zotit nuk duhet ta bëjë kurrë diçka të tillë.

Kur ushtrohet një dhunë e tillë, mund të dëmtohet vetë feja. Ata që ushtrojnë një dhunë të tillë japin një paraqitje negative të fesë në sytë e njerëzve, gjë që mund të shkaktojë largimin e njerëzve nga feja dhe të nxisë urrejtjen ndaj atyre që i janë përkushtuar besimit. Për pasojë, çdo sulm me fasadë fetare i kryer ndaj qytetarëve amerikanë apo ndaj njerëzve të tjerë të pafajshëm, bëhet shkak për dëmtimin e fesë.

Feja urdhëron për dashuri, mëshirë dhe paqe. Terrori, nga ana tjetër, është e kundërta e fesë; është mizor, i pamëshirshëm dhe kërkon gjakderdhje e mjerim. Në këtë mënyrë, zanafilla e një akti terrorist nuk duhet kërkuar te besimi, por te mosbesimi. Njerëzit me botëkuptim fashist, komunist, racist apo materialist për jetën, duhet të vihen në dyshim e të shihen si ushtrues potencialë të terrorizmit. **Terrori (dmth, vrasja e njerëzve të pafajshëm) në Islam është një mëkat i madh dhe muslimanët janë të ngarkuar me përgjegjësinë për t'i parandaluar këto akte dhe për të sjellë paqe e drejtësi në botë.**

**“Hani e pini nga begatitë që ju ka dhënë
Zoti dhe mos përhapni çrregullim dhe
prishje në tokë!” (Kurani 2:60)**

MORALI ISLAM: BURIMI I PAQES DHE I SIGURISË

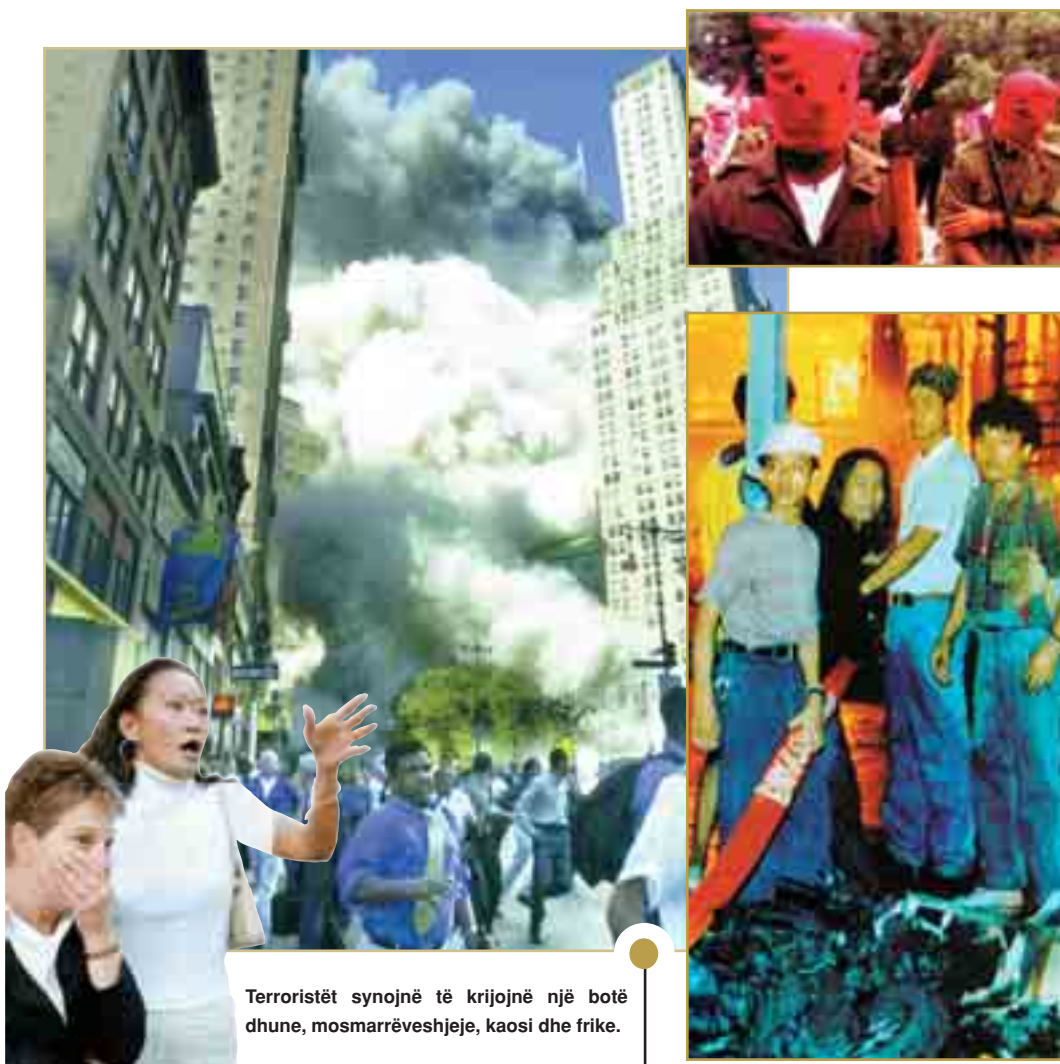
Një pjesë e atyre që pretendojnë se bëjnë diçka në emër të fesë, në të vërtetë mund ta kenë keqkuptuar atë fe dhe për pasojë ta kenë zbatuar atë në mënyrë të gabuar. Për këtë arsye, do të ishte e pasaktë që të krijohen ide rreth fesë, duke marrë si shembull veprat e këtyre njerëzve. Mënyra më e mirë për ta kuptuar një fe, është studimi i burimit të saj hyjnor.

Burimi hyjnor i Islamit është Kurani që mbështet konceptet e moralit, dashurisë, mëshirës, përkushtimit, sakrificës, tolerancës dhe paqes. Një musliman që i zbaton siç duhet këto parime në jetën e tij, është një njeri i sjellshëm, i thjeshtë, i drejtë, i besueshëm dhe me të cilin është e lehtë të krijohen marrëdhënie të mira. Ai përhap dashuri, respekt, harmoni dhe kënaqësi te të gjithë ata që jetojnë pranë tij.

Islami është feja e paqes

Terrori, në kuptimin e tij më të gjerë, është dhunë me qëllime politike e ushtruar kundër objektivave joushtarake. E thënë ndryshe, shenjestra e terrorit janë në tërësi civilët e pafajshëm, i vetmi krim i të cilëve është që ata në sytë e terroristëve, përfaqësojnë “krahun tjetër”.

Për këtë arsye, terror do të thotë që njerëzit e pafajshëm t’i nënshtrohen dhunës dhe kjo përbën një akt të zhveshur nga çdo justifikim moral. Kjo, njëlloj si në rastet e vrasjeve të kryera nga Stalini apo Hitleri, përbën një krim kundër njerëzimit.

Terroristët synojnë të krijojnë një botë dhune, mosmarrëveshjeje, kaosi dhe frike.

Një shoqëri, në të cilën respektohen vlerat morale islame, është një shoqëri që e karakterizon paqja, falja, dashuria, dhembshuria, mbështetja reciproke dhe gëzimi.

Kurani është një Libër i shpallur për njerëzit si një udhëzues në rrugën e vërtetë. Në këtë libër, Zoti urdhëron njeriun që të përvetësojë sjellje e moral të mirë. Ky moral është i mbështetur në koncepte si dashuria, dhembshuria, toleranca dhe mëshira. Fjala "Islam", rrjedh nga një fjalë arabe me rrënjë të njëjtë me fjalën "paqe". Islami është një fe që i është shpallur njerëzimit me qëllimin e dhurimit të një jete paqësore, nëpërmjet së cilës të pasqyrohet në tokë, mëshira dhe bamirësia e pafund e Zotit. Zoti i urdhëron të gjithë njerëzit në moralin islam, nëpërmjet të cilit mëshira, bamirësia, paqja dhe toleranca mund të bëhen pjesë e jetës në të gjithë botën. Në suren "Bekare", vargu 208, Zoti u drejtohet besimtarëve si vijon:

“O ju që besuat, hyni tërësisht në Islam (paqe)! Mos ndiqni gjurmët e djallit! Ai është, pa dyshim, armiku juaj i hapur.”

Sikurse qartësohet në këtë varg, siguria mund të vendoset vetëm përmes “hyrjes në Islam”, d.m.th. përmes të jetuarit me vlerat e Kuranit. Vlerat e Kuranit i bëjnë muslimanët të përgjegjshëm për t’i trajtuar të gjithë njerëzit,

muslimanë apo jo, me mirësjellje e drejtësi, për të mbrojtur nevojtarët dhe të pafajshmit dhe **“për të parandaluar përhapjen e mizorisë”**. Mizoria përfshin të gjitha format e anarkisë dhe terrorit që godasin sigurinë, qetësinë dhe paqen, sikurse thuhet në vargun kuranor, **“Zoti nuk e do çrregullimin”**. (Kurani 2:205)

Vrasja e një njeriu pa të drejtë është një nga shembujt më të dukshëm të mizorisë. Zoti përsërit në Kuran një urdhëresë që Ai më parë ua kishte shpallur Hebrejve në “Dhjatën e Vjetër”:

“...nëse dikush vret një njeri, që nuk ka vrarë askënd apo nuk ka bërë ndonjë çrregullim në tokë, është njëlloj sikur ka vrarë mbarë njerëzimin. Nëse dikush i shpëton jetën një njeriu, është sikur t’i ketë dhuruar jetë mbarë njerëzimit...” (Kurani 5:32)

Sikurse thotë vargu, dikush që vret një njeri të vetëm, ndërkohë që ky i fundit nuk ka vrarë e dëmtuar askënd, kryen një krim që është i njëjlojtë me vrasjen e të gjithë njerëzimit.

Në këto kushte, është mëse e dukshme se ç’mëkate të mëdha janë vrasjet dhe masakrat e njerëzve të pafajshëm. Zoti na bën të ditur në vargun e mëposhtëm kuranor se si do të dënohet kjo fytyrë mizore e terrorizmit në jetën e ardhshme:

Në suren “El-Maide”, vargu 32, Zoti thotë se nëse dikush vret ndonjë njeri në mënyrë të padrejtë, është njëlloj sikur të ketë vrarë gjithë njerëzimin. Të vrasësh qoftë edhe një person të vetëm, është në kundërshtim të plotë me mësimet morale të Kuranit.

“... ata që sillen mizorisht me njerëzit dhe i tejkalojnë kufijtë pa të drejtë. Njerëz të tillë do të vuajnë një dënim të dhimbshëm.”
(Kurani 42:42)

E gjithë kjo tregon se organizimi i akteve të terrorit kundër njerëzve të pafajshëm është në kundërshtim të plotë me Islamin dhe asnjë musliman nuk duhet të kryejë kurrë krime të tilla. Përkundrazi, muslimanët kanë përgjegjësi për pengimin e këtyre njerëzve, duke ndalur “mizorinë në tokë” dhe duke sjellë paqe e siguri për të gjithë njerëzit e botës. Islami jo vetëm që nuk mund të pajtohet kurrësesi me terrorin, por ai duhet të shihet si zgjidhja dhe rruga për parandalimin e terrorit..

Zoti e ka dënuar ligësinë

Zoti u ka urdhëruar njerëzve që t'i largohen çdo të keqeje. Shtypja, mizoria, vrasja dhe gjakderdhja janë të gjitha të ndaluara. Ai i përshkruan ata që nuk i binden kësaj urdhërese si **“ndjekës të gjurmëve të djallit”** dhe i akuzon si mbajtës të një qëndrimi që është përshkruar qartë si i mëkatshëm në Kuran. Në disa nga vargjet e shumta kuranore mbi këtë çështje lexojmë:

“Por përse u përket atyre që pas betimit, e shkelin besën e dhënë ndaj Allahut, ndajnë atë që Zoti ka urdhëruar të jetë e bashkuar dhe përhapin çrregullim në tokë, mallkimi do të jetë mbi ta. Ata do të kenë një fund të tmerrshëm.” (Kurani 13:25)

“Hani e pini nga begatitë që ju ka dhënë Zoti dhe mos përhapni çrregullim dhe prishje në tokë!” (Kurani 2:60)

“Mos përhapni çrregullim në tokë, pasi ajo të jetë bërë e begatë dhe drejtouni Atij me frikë e dëshirë! Mëshira e Zotit është pranë atyre që kryejnë vepra të mira.” (Kurani 7:56)

Ata që mendojnë se do të kenë sukses, duke shkaktuar shtypje, duke përhapur ligësi e përmbysje të mëdha dhe duke vrarë njerëz, bëjnë një gabim shumë të rëndë. Zoti i ka ndaluar të gjitha aktet e ligësisë, përfshirë terrorizmin dhe dhunën, i ka dënuar ata që përfshihen në veprime të tilla dhe është shprehur në një nga vargjet e Kuranit kështu: **“Zoti nuk i drejton veprat e atyre që shkaktojnë çrregullim.”** (Kurani 10:81)

Megjithatë, në kohën e sotme aktet e terrorizmit, gjenocidit dhe masakrave ndodhin kudo në botë. Njerëz të pafajshëm vriten barbarisht dhe vendet ku nxitet urrejtja mes grupimeve të ndryshme shoqërore për arsye tërësisht artificiale, zhyten në gjakderdhje. Këto tmerre në vendet me histori, kultura e struktura shoqërore të ndryshme, mund të kenë shkaqe dhe burime nga më të çuditshmet. Sidoqoftë, është e dukshme se shkakut themelor është largimi nga morali i mbështetur në dashuri, respekt e tolerancë, për të cilin ka urdhëruar Zoti në Kuran. Si pasojë e mungesës së fesë, lindin grupime shoqërore që nuk njohin frikë ndaj Zotit dhe që besojnë se nuk do të japin ndonjëherë llogari për veprat e veta. Përderisa besojnë se nuk kanë kujt t'i japin llogari për asgjë, ata e kanë të lehtë të priren për të vepruar pa mëshirë, moral dhe ndërgjegje.

Në pamje të parë, ka shumë arsye për aktet e terrorit, të cilat kanë marrë deri tani ndoshta qindra-mijëra jetë. Ata që i kryejnë akte të tilla, ndjekin një rrugë që është e huaj për fenë.

Ekzistenca e hipokritëve që shfaqen në shoqëri në emër të Zotit dhe të fesë, por që në të vërtetë, organizohen për të kryer ligësi, dënohet nga Zoti siç tregohet në Kuran. Një varg kuranor flet për një grup prej nëntë vetësh që planifikuan të vrasin një nga profetët, duke u betuar në emër të Zotit:

Në qytet gjendej një bandë prej nëntë burrash që shkaktonin çrregullim në vend dhe nuk vendosnin drejtësi. Ata thanë: “Le të betohemi së bashku për Zotin se do të vërsulemi ndaj tij dhe familjes së tij natën dhe do t’u themi më pas, mbrojtësve të tij se ne nuk ishim fare dëshmitarë në zhdukjen e familjes së tij e për këtë po themi të vërtetën.” Ata përgatitën një plan dhe Ne përgatitëm, gjithashtu një plan, për të cilin ata nuk kishin dijeni. (Kurani 27:48-50)

Ky ajet kuranor flet për disa njerëz jobesimtarë, të cilët betohen në emër të Zotit për të përforcuar veprat e tyre, mirëpo kjo nuk do të thotë se Zoti i miraton veprat e tyre. Në të njëjtën mënyrë, edhe disa muslimanë mund të pretendojnë se gjithçka që ata bëjnë është në përputhje me fenë, mirëpo ka mundësi që ajo ç’ka bëjnë të jetë tërësisht në kundërshtim me Vullnetin e Zotit dhe moralin e fesë. E vërteta e çështjes duhet parë në veprat e tyre. Nëse këto vepra synojnë të “shkaktojnë çrregullim dhe të mos vendosin drejtësinë”, sikurse shpallet në vargun e Kuranit, atëherë duhet të jemi të sigurtë se njerëz të tillë nuk mund të jenë kurrë besimtarë të vërtetë dhe qëllimi i tyre nuk është shërbimi i fesë.

Për dikë që i druhet Zotit dhe që ka kuptuar moralin e Islamit, është e pamundur të mbështesë dhunën apo ligësinë, apo të marrë pjesë në veprime që lidhen me to. Për këtë arsye, Islami është zgjidhja e vërtetë për problemin e terrorizmit. Kur bëhet i qartë morali sublim i Kuranit, është e pamundur për njerëzit që ta lidhin Islamin e vërtetë me ata që mbështesin apo bashkohen me grupet që synojnë padrejtësisht luftë dhe kaos. Zoti në Kuran është shprehur qartë për ndalimin e ligësisë:

“Kur kthen krahët, nxiton të shkaktojë çrregullim mbi dhë, të rrënojë të mbjellat dhe gjënë e gjallë. Por Allahu nuk e do çrregullimin. Kur këshillohet që t’i frikësohet Zotit, atë e pushton një kryelartësi e mëkatshme...” (Kurani 2:205-206)

Përgjegjësia e besimtarëve

Ata që nuk janë të interesuar për ngjarjet që ndodhin rreth tij përderisa ato nuk ndikojnë drejtpërdrejt në jetën e tyre, janë të zhveshur nga largpamësia për të mbështetur bujarinë, vëllazërimin, miqësinë, ndershmërinë dhe shërbimin që feja u kërkon njerëzve të ofrojnë. Gjatë jetës së tyre, këta njerëz përpiqen të kënaqin egot e veta duke i shpërdoruar në mënyrë të rëndomtë mjetet e tyre, pa pasur aspak kujdes për kërcënimet që i kanosen njerëzimit. Sidoqoftë, në Kuran, Zoti lëvdon moralin e atyre që përpiqen me mish e me shpirt për të sjellë mirësi në vendin ku jetojnë dhe janë të interesuar për ngjarjet që ndodhin rreth tyre. Në një varg nga Kurani, na jepet një shembull metaforik për ata që nuk ofrojnë asnjë të mirë për të tjerët dhe për ata që veprojnë gjithmonë në rrugën e mirësisë dhe drejtësisë:

“Zoti sjell një tjetër shembull: nëse ndër dy njerëz, njëri prej të cilëve është memec, i paaftë të bëjë asgjë dhe vetë ai është barrë për kujdestarin e tij, sepse ngado që të drejtojë, ai nuk sjell asnjë dobi. A është ai i barabartë me dikë tjetër që këshillon për drejtësi dhe ndjek udhën e drejtë?” (Kurani 16:76)

Është e qartë se ata që ndjekin “udhën e drejtë”, janë ata që i qëndrojnë me përkushtim fesë së tyre, që i druhen Zotit, që tregojnë respekt të madh për vlerat shpirtërore dhe që janë të mbushur me zell e dëshirë për t’u shërbyer njerëzve. Në përgjithësi, njerëz të tillë janë ata që i shërbejnë njerëzimit dhe sjellin përfitime të mëdha për shoqërinë. Për këtë arsye, është shumë e rëndësishme për njerëzit që të mësojnë rreth fesë së vërtetë dhe të jetojnë sipas moralit të kërkuar nga shpallja e fundit hyjnore, Kurani.

Ata, të cilët nëse ne u japim pushtet në tokë, vijnë faljet e rregullta ditore, japin zekatin, këshillojnë për të mirë e ndalojnë të keqen. Përfundimi i të gjitha çështjeve është te Zoti. (Kurani 22:41)

Siç mund të shihet nga vargjet e mësipërme, është jashtë çdo mundësie që dikush që i beson me të vërtetë Zotit, të mund të bëjë një sy qorr qoftë edhe përballë një veprimi që mund t'i shkaktojë dëmin më të vogël njerëzimit. Kurse dikush që nuk beson në Zotin dhe në jetën e pasosur, mund të kryejë lehtësisht çdo lloj të keqeje, përderisa mendon se nuk do t'i duhet t'i japë llogari askujt për veprat e veta.

Gjëja e parë që duhet bërë për ta shpëtuar botën nga murtaja e terrorizmit është përdorimi i arsimit për të fshirë të gjitha ato besime a bestytini që deri tani, janë shitur në emër të fesë, por që në të vërtetë, nuk kanë të bëjnë aspak me fenë, si dhe të edukohen njerëzit me moralin e vërtetë kuranor dhe me frikën ndaj Zotit.

Ata që kërcënojnë jetën e civilëve dhe veçanërisht të fëmijëve, duhet të pyesin vetveten: Çfarë krimi kryen këta fëmijë? A është kryerja e akteve mizore ndaj njerëzve të pafajshëm diçka që do të kalojë pa u marrë në llogari?

Zoti na urdhëron të kryejmë vepra të mira

Muslimani duhet të jetë një njeri që pajtohet me urdhëresat e Zotit dhe përpiqet me shumë kujdes për të jetuar sipas moralit kuranor, paqes dhe harmonisë. Kurani shprehet:

“...Punoni punë të mira... mos kërkoni të shkaktoni mizori në tokë! Zoti nuk i do mizorët.” (Kurani 28:77)

Dikush që pranon Besimin Islam, dëshiron të arrijë kënaqësinë dhe dashurinë e Zotit. Atij i duhet të bëjë përpjekje të mëdha për ta arritur këtë, si dhe për të mishëruar moralin e pranueshëm të Zotit, ndërkohë që jeton ende në këtë botë. Shfaqjet më të qarta të moralit janë mëshira, dhembshuria, drejtësia, ndershmëria, falja, përkushtimi, sakrifica dhe durimi. Besimtarit i takon të sillet mirë ndaj njerëzve, të përpiqet të kryejë vepra të mira dhe të rrezatojë mirësi. Në vargjet e tij kuranore, Zoti thotë:

“Tregohuni të mirë ndaj prindërve, ndaj të afërmëve, ndaj jetimëve, ndaj të mjerëve, ndaj fqinjëve tuaj të afërm e të largët, ndaj miqve, ndaj udhëtarëve dhe ndaj skllëvërve tuaj! Zoti nuk e do atë që është mburracak e mendjemadh.” (Kurani 4:36)

“... Bashkëpunoni me njëri-tjetrin në bamirësi e mëshirë dhe jo në gjynahe e armiqësi...!” (Kurani 5:2)

Sikurse bëjnë të qartë këto vargje nga Kurani, Zoti dëshiron që besimtarët të sillen mirë ndaj njerëzve, të bashkëpunojnë me njëri-tjetrin kur është fjala për mirësi dhe të shmangin ligësinë. Në suren “En’am”, vargu 160, Zoti premtan se **“kushdo që bën një vepër të mirë, do të shpërblehet**

Në mësimet morale të Islamit, çështjet më të rëndësishme janë dashuria, mëshira, mbështetja e ndërsjellë, vetëflijimi, toleranca dhe falja. Në një shoqëri, ku morali jetohej siç duhet, është e pamundur të gjenden baza për dhunën dhe konfliktin.

me dhjetëfishin e saj, ndërsa ata që do të kryejnë një vepër të keqe do të shpaguehen me të njëjtën vlerë dhe atyre nuk do t'u bëhet padrejtësi.”

Në Librin e Tij, Zoti e përshkruan Vetveten si Njohësi “i të fshehtave të zemrave” dhe i urdhëron njerëzit që “të shmangin çdo të keqe.” Për këtë arsye, është e qartë se një musliman që do të thotë “një njeri që i vetëdorëzohet Zotit”, duhet të bëjë ç'të jetë e mundur për të luftuar terrorizmin.

Një musliman nuk mund të qëndrojë indiferent për atë çka ndodh rreth tij dhe nuk mund të pranojë kurrë mentalitetin se asgjë nuk ka rëndësi përderisa nuk i shkakton dëm atij, sepse ai i është nënshtruar Zotit, është përfaqësues i Tij dhe ambasador i së mirës. Prandaj edhe ai nuk mund të qëndrojë indiferent përballë mizorisë dhe terrorizmit. Në të vërtetë, muslimani është armiku më i madh i terrorizmit. Islami është kundër të gjitha formave të terrorizmit dhe përpiket ta parandalojë atë qysh në nisje, me fjalë të tjera qysh në nivelin e ideve. Ai kërkon paqe mes njerëzve dhe sundimin e drejtësisë, si dhe urdhëron njerëzit që të shmangin mosmarrëveshjet, konfliktin dhe ligësinë.

Zoti na urdhëron të jemi të drejtë

Drejtësia e vërtetë, e përshkruar në Kuran, udhëzon njeriun që të sillet me drejtësi, pa bërë dallime mes njerëzve, të mbrojtë të drejtat njerëzore, të mos lejojë dhunën pavarësisht nga rrethanat, të qëndrojë në anën e të shtypurve kundër shtypësit dhe të ndihmojë të varfërit. Kjo drejtësi bën thirrje për të drejtat e të gjitha palëve që të mbrohen kur merret një vendim për një mosmarrëveshje, duke vlerësuar të gjitha anët e një incidenti, duke lënë mënjane të gjitha paragjykimet, duke qenë objektivë, të ndershëm, tolerantë, të mëshirshëm e të dhimbshur. Për shembull, dikush që nuk mund t'i çmojë ngjarjet në një mënyrë të moderuar dhe që mposhtet nga emocionet dhe ndjenjat, nuk do të arrijë në vendime të sakta dhe do të mbetet nën ndikimin e ndjenjave. Ai që është i prirur nga drejtësia, duhet t'i lërë mënjane të gjitha ndjenjat dhe këndvështrimet vetjake. Atij i duhet t'i trajtojë të gjitha palët me drejtësi kur ata kërkojnë ndihmë, të jetë në krah të së drejtës në çdo rrethanë dhe të mos i largohet rrugës së ndershmërisë dhe të së vërtetës. Çdo

njeri duhet të mishërojë vlerat e Kuranit në shpirtin e tij në një mënyrë që ai të mund të jetë i aftë të vlerësojë interesat e palëve, përpara të tijave dhe të mbajë drejtësi edhe kur i preken interesat vetjake.

Zoti urdhëron kështu në surën “El-Maide”, vargu 42: **“...nëse gjykoni, bëjeni këtë me drejtësi mes tyre!”** Në surën “En-Nisa”, Zoti i urdhëron besimtarët të sillen me drejtësi edhe ndaj vetvetes:

“O ju që besuat! Tregohuni përkrahës të drejtësisë, dëshmoni vetëm për Zotin, qoftë edhe kundër vetvetes, prindërve apo të afërmve tuaj! Pavarësisht nëse pala tjetër janë të pasur apo të varfër, Zoti mundet të tregojë kujdes për ta. Mos ndiqni dëshirat tuaja personale dhe mos iu shmangni të vërtetës! Nëse dredhoni apo tërhiqeni, Zoti është i mirënjohur me atë që veproni.” (Kurani 4:135)

Në Kuran, Zoti sjell një përshkrim të hollësishëm të drejtësisë dhe u bën të ditur besimtarëve për qëndrimin që ata duhet të mbajnë përballë ngjarjeve me të cilat përballen, si dhe për mënyrën se si duhet ta ushtrojnë drejtësinë. Një udhëzim i tillë përbën një mirësi dhe mëshirë të madhe për besimtarët. Për këtë arsye, ata që besojnë, kanë përgjegjësinë e të ushtruarit të drejtësisë pa bërë dallime, për të fituar aprovimin e Zotit dhe për t’i drejtuar jetët e tyre në paqe e siguri.

Drejtësia, për të cilën Zoti urdhëron në Kuran, është ajo drejtësi që kushtëzohet me ushtrimin e saj në mënyrë të barabartë për të gjithë njerëzit, pavarësisht nga gjuha, raca apo kombësia. Ende në ditët tona, ka në çdo anë të globit njerëz që u nënshtrohen trajtimeve mizore e të padrejta për shkak të ngjyrës së lëkurës apo racës.

Sidoqoftë, Zoti na bën të ditur në Kuran se qëllimi në krijimin e fiseve e popujve të ndryshëm, është **“që ata ta njohin njëri-tjetrin”**. Kombet dhe popujt e ndryshëm duhet ta njohin njëri-tjetrin; kjo do të thotë, të mësojnë për kulturat e tyre të ndryshme, për gjuhët, traditat e veçoritë. Shkurt, njëri nga qëllimet e krijimit të racave e kombeve të ndryshëm, nuk është konflikti dhe lufta por pasuria kulturore. Një shumëllojshmëri e tillë është shprehje e bujarisë së Zotit në krijim. Fakti se dikush është më i gjatë se dikush tjetër apo se lëkura e tij është e bardhë apo e verdhë, nuk i siguron atij asnjë epërsi

ndaj të tjerëve, ashtu sikurse nuk përbën edhe ndonjë arsye për t'u ndjerë i turpëruar. Çdo trajtë që gjendet në pamjen e jashtme të një njeriu, është një vepër e qëllimshme e Zotit, por për Zotin ndryshimet nuk kanë rëndësi përfundimtare. Një besimtar e di se ai arrin të sigurojë epërsi vetëm në sajë të frikës ndaj Zotit dhe forcës së besimit të tij tek Ai. Ky fakt është i lidhur me vargun e mëposhtëm kuranor:

“O njerëz! Ne ju krijuam prej një mashkulli e një femre dhe ju shndërruam në popuj e fise, në mënyrë që të njiheni me njëri-tjetrin. Më fisniku ndër ju tek Allahu është ai që është më i devotshëm. Zoti është i Gjithëditur, i Mirëinformuar.” (Kurani 49:13)

Sikurse Zoti na bën të ditur në këtë varg, të kuptuarit e drejtësisë së rekomanduar prej Tij kërkon trajtim të barabartë, tolerant dhe të paqshëm për këdo, duke përjashtuar çdo diskriminim.

Urrejtja e ndjerë ndaj një bashkësie nuk i ndal besimtarët nga ushtrimi i drejtësisë

Njerëzit mund t'u shkaktojnë çdo lloj padrejtësie njerëzve të tjerë, ndaj të cilëve ushqejnë ndjenja armiqësie. Ata mund t'i akuzojnë këta njerëz për vepra që ata nuk i kanë kryer, ose mund të sjellin dëshmi të rreme kundër tyre, pavarësisht se e kanë të njohur pafajësinë e tyre. Duke llogaritur një armiqësi të tillë, njerëzit mund t'i nënshtrohen një shtypjeje të padurueshme. Disa njerëz mund të refuzojnë të dëshmojnë në favor të njerëzve, me të cilët kanë mosmarrëveshje dhe mund të fshehin provat, megjithëse mund ta dinë se ata janë të pafajshëm. Për më tepër, ata ndjejnë kënaqësi nga mjerimi i këtyre njerëzve, si dhe nga ballafaqimi i tyre me padrejtësinë dhe vuajtjen. Nga ana tjetër, shqetësimi më i madh për ta është vënia e drejtësisë dhe të provuarit e pafajësisë së njerëzve që nuk duan.

Për këto arsye, është shumë e vështirë që njerëzit në shoqëri të korruptuara, të kenë besim te njëri-tjetri. Njerëzit shqetësohen se mos bien viktimë e dikujt tjetër në çdo kohë. Pasi kanë humbur besimin e ndërsjellë, ata humbin gjithashtu edhe ndjenjat e tyre njerëzore si toleranca, dhembshuria, vëllazërimi e bashkëpunimi dhe fillojnë ta urrejnë njëri-tjetrin.

Sidoqoftë, ndjenjat që dikush mban në zemër ndaj një njeriu apo bashkësie, nuk duhet të ndikojnë në vendimet e besimtarit. Pavarësisht se sa imoral apo i keq mund të jetë një njeri, besimtari duhet të lerë mënjatë të gjitha ndjenjat, të marrë vendime të drejta dhe të rekomandojë më të mirën. Ndërgjegjja e tij e frymëzon gjithmonë të zbatojë urdhërat dhe këshillat hyjnore dhe të mos e braktisë kurrë mirësinë, sepse kjo është një urdhëresë që Zoti na jep në Kuran. Në suren “El-Maide” thuhet si më poshtë:

“O ju që besuat! Tregohuni të drejtë në gjykim, dëshmitarë të sinqertë për hir të Allahut! Mos lejoni që urrejtja ndaj një grupi njerëzish t'ju shtyjë të bëni padrejtësi ndaj tyre! Tregohuni të drejtë! Kjo është më pranë devotshmërisë. Kijeni frikë Allahun! Ai është i njohur me atë që veproni.” (Kurani 5:8)

Sikurse thuhet në këtë varg, mbajtja e një qëndrimi të drejtë është ajo që plotëson më së miri frikën ndaj Zotit. Një njeri besimtar e di se do të arrijë kënaqësinë e Zotit vetëm nëse vepron me ndershmëri. Çdo njeri që vëren

**Nëse Zoti yt do të kishte dëshiruar, të
gjithë njerëzit në tokë do të kishin
besuar. Mos vallë mendon se mund
t'i detyrosh njerëzit të besojnë?
(Kurani 10:99)**

sjelljet e mira të dikujt, do të ketë besim tek ai, do ta ndjejë veten mirë në prani të tij dhe do të jetë i gatshëm t'i besojë çdo përgjegjësi e detyrë. Njerëz të tillë trajtohen me respekt edhe nga vetë armiqtë e tyre. Qëndrimi i tyre mundet që t'i shtyjë të tjerët edhe në besimin te Zoti.

Islami mbron lirinë e mendimit

Islami është një fe që siguron dhe garanton liri të ideve, të mendimit dhe të jetës. Ai ka lëshuar urdhëresa për të penguar dhe ndaluar tensionin, konfliktet, shpifjet madje edhe mendimin negativ mes njerëzve. Në të njëjtën mënyrë e me të njëjtën vendosmëri që ai i është kundërvënë terrorizmit dhe të gjitha akteve të dhunës, ia ka ndaluar presionin ideologjik ndaj njerëzve:

“Nuk ka detyrim në fe. Rruga e drejtë dallohet qartë nga e gabuara.” (Kurani 2:256)

“Prandaj këshilloji ata, sepse ti nuk je tjetër përveçse këshillues. Ti nuk je vënë për të kontrolluar ata.” (Kurani 88:21-22)

Detyrimi i njerëzve për të besuar në një fe apo për të pranuar format e saj të besimit, është në kundërshtim të plotë me thelbin dhe shpirtin e Islamit. Sipas Islamit, besimi i vërtetë është i mundur vetëm nëpërmjet vullnetit dhe ndërgjegjes së lirë. Sigurisht që muslimanët mund të këshillojnë dhe nxisin njëri-tjetrin në cilësitë e moralit kuranor. Të gjithë besimtarët janë të obliguar t'u sqarojnë njerëzve këtë moral dhe t'u japin shpjegime në mënyrën më të sjellshme të mundshme. Ata duhet të tregojnë për bukuritë e fesë në dritën e vargut kuranor që thotë: **“Fto në rrugën e Zotit tënd me urtësi e fjalë të**

Pavarësisht nga besimi fetar që mund të ketë dikush, qoftë ai çifut, i krishterë, budist apo hindu, Kurani u bën thirrje muslimanëve që të jenë tolerantë, falës dhe të sillen me drejtësi e në mënyrë njerëzore ndaj tyre.

mira...” (Kurani 6:125) Sidoqoftë, ata duhet të mbajnë parasysh edhe vargun: “...ti nuk je përgjegjës për udhëzimin e tyre, por është Zoti ai që udhëzon kë të dëshirojë.” (Kurani 2:272)

Besimtarët nuk mund të përdorin kurrë dhunën dhe as ndonjë lloj presioni fizik apo psikologjik. Atyre nuk u lejohej as të përdorin epërsinë e mundshme materiale për të detyruar dikë në çështje të fesë. Kur ftesës së tyre në besim i jepet përgjigje negative, muslimanët duhet të përgjigjen në linjat e vargut kuranor që thotë: **“Ju keni fenë tuaj, unë kam fenë time.” (Kurani 109:6)**

Në botën ku jetojmë, gjenden shoqëri që karakterizohen nga besime të ndryshme: të krishterë, çifutë, budistë, hindusë etj. Muslimanët që jetojnë në këtë botë, duhet të jenë tolerantë ndaj të gjitha besimeve dhe të sillen me drejtësi e humanizëm. Kjo përgjegjësi, me të cilën janë të ngarkuar besimtarët, vlen edhe për t'i ftuar njerëzit në bukurinë e fesë së Zotit me mjetet e paqes e tolerancës. Vendimi përfundimtar për t'i zbatuar apo jo këto vlera, për të besuar apo jo, qëndron në krahun tjetër. Imponimi ndaj dikujt për të besuar, apo përpjekja për t'i detyruar atij diçka, përbën shkelje të moralit kuranor. Në të vërtetë, Zoti në Kuran na sjell ndër mend sa më poshtë:

“Nëse Zoti yt do të kishte dëshiruar, të gjithë njerëzit në tokë do të kishin besuar. Mos vallë mendon se mund t'i detyrosh njerëzit të besojnë?” (Kurani 10:99)

“Ne e dimë më së miri se ç'të thonë ty ata, por ti nuk je shtrëngues për ta. Këshillo me anë të Kuranit këdo që i trembet paralajmërimit Tim!” (Kurani 50:45)

Një shembull i shoqërisë, në të cilën njerëzit janë të detyruar të besojnë,

është tërësisht në kundërshtim me Islamin. **Besimi dhe lutjet duhet t'i drejtohen Zotit vetëm përmes vullnetit të lirë të individit.** Nëse një sistem u imponon njerëzve besimin dhe adhurimin ndaj Zotit, atëherë njerëzit do të shndërrohen në praktikues të fesë vetëm për shkak të frikës ndaj këtij sistemi. Nga pikëpamja fetare, ajo që është e rëndësishme, është të jetuarit për kënaqësinë e Zotit në një mjedis ku ndërgjegjja e njerëzve është plotësisht e lirë.

Historia e Islamit është plot me praktika tolerante të udhëheqësve muslimanë, të cilët kanë respektuar të gjithë besimet dhe kanë ndërtuar me duart e tyre një liri të admirueshme fetare. Për shembull, Tomas Arnold, një misionar britanik, i ngarkuar me detyra shërbimi në qeverinë indiane, e përshkruan lirinë e nxitur nga Islami me këto fjalë:

“Ndërsa për ndonjë përpjekje të organizuar për të shtrënguar popullsitë jomuslimane që të pranojnë Islamin, apo për ndonjë përndjekje sistematike për shkak të besimit të krishterë, nuk dëgjojmë kurrë të bëhet fjalë. Nëse kalifët do të kishin zgjedhur të vepronin kështu, ata do ta kishin hedhur tej Krishtërimin nga tokat e tyre me të njëjtën lehtësi që Ferdinandi dhe Izabela hodhën tej Islamin nga Spanja, apo Luigji XIV penalizoi Protestantizmin në Francë, apo çifutët u mbajtën jashtë Anglisë për 350 vjet. Kishat lindore në Azi ishin tërësisht të shkëputura nga pjesa tjetër e bashkësisë së Krishtërimin dhe asnjëra prej tyre nuk mund të ngrinte

Në vitin 1492, çifutët që kundërshtuan të konvertoheshin, u përzonë nga Spanja prej mbretit Ferdinand dhe mbretëreshës Izabela (lart). Çifutët u mirëpritën në Perandorinë Osmane, e cila njihte drejtësinë dhe tolerancën islame.

gishtin në interes të vet, pasi ato konsideroheshin si bashkësi heretike. Në këtë mënyrë, edhe mbijetesa e thjeshtë e këtyre kishave deri në ditët tona, është një provë e fortë e qëndrimit përgjithësisht tolerant të qeverive muhamedane ndaj tyre.”¹

Zoti i urdhëron besimtarët të jenë të dhembshur dhe të mëshirshëm

Morali islam përshkruhet në vargjet kuranore në këtë mënyrë:

“E të jesh ndër ata që besojnë dhe ftojnë njëri-tjetrin në qëndrueshmëri e bamirësi.” (Kurani 90:17)

Siç e shohim në këtë varg, një nga tiparet më të rëndësishme të moralit, i cili do t’i udhëheqë besimtarët në shpëtim në Ditën e Gjykimit, qëndron në të qenit **“një ndër ata që ftojnë njëri-tjetrin në bamirësi”**.

Burimi i vërtetë i bamirësisë është dashuria për Zotin. Kjo dashuri nxit, njëkohësisht edhe dashurinë për atë që Zoti ka krijuar. Kjo dashuri e fortë dhe afria që besimtari ndjen ndaj Zotit që e krijoi atë dhe gjithë njerëzimin, e nxit besimtarin në manifestimin e një morali të kënaqshëm, si ai që është urdhëruar në Kuran. Bamirësia e vërtetë lind kur ai jeton me këtë moral. Ky shembull morali, plot dashuri, mëshirë e shpirt vetëflijimi, përshkruhet në këto vargje:

“Ata ndër ju, që zotërojnë begati e pasuri të mjaftueshme, të mos betohen se nuk do t’u japin të afërmeve të tyre dhe të varfërve, si dhe atyre që u shpërngulën për hir të Zotit! Përkundrazi, ata duhet të falin dhe të përkujdesen. A nuk do të dëshironit që Zoti t’ju falte juve? Zoti është Gjithëfalës, i Mëshirshëm.” (Kurani 24:22)

“Ata që përgatitën vendin (Medinen) e jetonin në besim që më parë, i duan ata që u shpërngulën te ta dhe nuk ndiejnë zili në zemrat e tyre për atë që iu dha të shpërngulurve. Madje ata u japin përparësi atyre, edhe nëse janë në nevojë të madhe.” (Kurani 59:9)

“... ata që kanë dhënë strehim e ndihmë, janë besimtarët e vërtetë. Atyre do t’u sigurohet falje dhe shpërblim plot bujari.” (Kurani 8:74)

“Tregohuni të mirë ndaj prindërve, ndaj të afërmëve, ndaj jetimëve, ndaj të mjerëve, ndaj fqinjëve tuaj të afërm e të largët, ndaj miqve, ndaj udhëtarëve dhe ndaj sklleverve tuaj! Zoti nuk e do atë që është mburracak e mendjemadh.” (Kurani 4:36)

“Lëmoshat janë për nevojtarët, për të varfërit, për ata që janë ngarkuar me grumbullimin e këtyre lëmoshave, për ata, zemrat e të cilëve duhen fituar, për lirimin e sklleverve, për ata që janë të ngarkuar me borxhe, për shpenzimet në rrugë të Zotit dhe për udhëtarët. Kjo përbën një detyrim nga Zoti. Zoti është i Gjithëditur, i Urtë.” (Kurani 9:60)

Vënia në jetë e këtij niveli të lartë morali që përshkruhet në Kuran dhe që u kërkohet besimtarëve, rrjedh nga dashuria e tyre e thellë për Zotin. Falë përkushtimit të tyre ndaj Tij, ata gjejnë strehë me shumë ëndje e dëshirë në moralin e shpallur prej Tij, në Kuran. Besimtarët nuk mundohen kurrë t'i bëjnë njerëzit që ta ndjejnë veten borxhlinj, sepse bamirësia që ata shfaqin dhe ndihma që u dhurojnë me bujari të tjerëve nuk kanë për synim qoftë edhe të marrjes së një falenderimi. Qëllimi i vërtetë është të fituarit e kënaqësisë së Zotit përmes moralit të treguar sepse besimtarët e dinë që në Ditën e Gjykimit do të thirren për të dhënë llogari për veprat e kryera. Në Kuran, Zoti ka shpallur shprehimisht se flakët e skëterrës do të jenë përfundimi i atyre që refuzojnë të jetojnë sipas moralit të Kuranit:

"Ç'ju solli ju në zjarr?" Ata thonë: "Ne nuk qemë ndër ata që faleshin dhe nuk i ushqenim të varfërit." (Kurani 74:42-44)

"Shtrengojeni më pas, me zinxhirë shtatëdhjetë krah të gjatë, sepse ai nuk i besonte Zotit të Plotfuqishëm dhe nuk nxiste në të ushqyerit e të varfërve!" (Kurani 69:30-34)

"E ke parë atë që mohon fenë? Është ai që e përze me ashpërsi jetimin dhe nuk nxit në të ushqyerit e të varfërve." (Kurani 107:1-3)

"...as nuk nxisni në të ushqyerit e të varfërve." (Kurani 89:18)

Siç shohim në këto vargje, muslimani i përshkruar në Kuran zotëron një natyrë plot dashuri e dhembshuri. Asnjë njeri që gëzon një moral të tillë nuk mund të miratojë terrorizmin dhe veprat e dhunës ndaj njerëzve të pafajshëm.

*Morali islam e sheh jetën të mbushur me paqe, mirëenie, dashuri
dhe hare për të gjithë njerëzit...*

Karakteri i terroristëve është në kundërshtim të drejtpërdrejtë me moralin kuranor.

Ndërsa një musliman i rritur me moralin e treguar në Kuran, sillet ndaj të gjithë njerëzve me dashurinë e kërkuar nga Islami, me respekt për të gjitha idetë, përpiqet gjithmonë që të sjellë harmoni aty ku ka mosmarrëveshje, të ulë tensionet, të përqafojë të gjitha palët dhe të tregojë sjellje të moderuar. Shoqëritë që do të kenë në gjirin e tyre të tillë njerëz, do të mund të bëhen pjesë e një qytetërimi më të zhvilluar dhe do të gëzojnë moral më të lartë shoqëror, harmoni dhe drejtësi.

Zoti ka urdhëruar falje dhe tolerancë

Koncepti i faljes dhe tolerancës, i përshkruar në Kuran me fjalët “**bëni lëshime ndaj njerëzve**” (Kurani 7:199), është një ndër parimet më themelore të Islamit.

Po t’i hedhim një sy historisë islame, mund të shihet qartë mënyra se si muslimanët e kanë zbatuar këtë tipar të rëndësishëm të moralit kuranor në jetën e shoqërisë. Siç do të vlerësojmë në faqet në vijim të këtij libri,

Ndërsa terrorizmi dëshiron një shoqëri ku të mbretërojnë dhuna, frika, ankthi dhe kaosi.

Morali islam i urdhëron muslimanët që të mbrojnë të drejtat e jetimëve dhe të njerëzve në varfëri e në nevojë, që të mbështesin njëri-tjetrin në mënyrë të ndërsjellë dhe të sillen me fisnikëri ndaj njëri-tjetrit.

muslimanët kanë sjellë gjithmonë një atmosferë lirie dhe tolerance kudo që kanë shkuar. Ata u kanë krijuar mundësinë njerëzve me fe, gjuhë dhe kultura plotësisht të ndryshme që të jetojnë së bashku në paqe dhe harmoni nën një çati të vetme. Njëra nga arsyet kryesore për ekzistencën shekullore të Perandorisë Osmane, e cila u shtri në një territor shumë të gjerë, ishte atmosfera e tolerancës dhe e mirëkuptimit që Islami sillte me vete. Popujt muslimanë që njiheshin për natyrën e tyre të dashur e tolerante ndër shekuj, kanë qenë gjithmonë ndër popujt më të drejtë. Brenda strukturave shumëkombëtare, të gjitha grupet etnike kanë qenë të lirë të jetojnë sipas besimeve dhe rregullave të veta.

Toleranca e vërtetë mund të sjellë vetëm paqe dhe mirëqenie në botë, nëse zbatohet sipas linjave të përshkruara në Kuran. Për këtë tërheq vëmendjen veçanërisht vargur kuranor që thotë: **“Nuk mund të jenë të barabarta një vepër e mirë dhe një vepër e keqe. Largoje të keqen me diçka të mirë dhe ai, nga i cili të ndante armiqësia, do të bëhet për ty një mik i dashur.”** (Kurani 41:34)

Në vargjet e Kuranit, Zoti e përshkruan faljen si një cilësi të lartë dhe në një varg Ai na jep sihariqin se një sjellje e tillë do të shpërblehet: **“Shpagimi për një veprim të keq është një tjetër i barazvlefshëm me të, por nëse dikush fal dhe pajtohet, do të ketë shpërblimin e tij te Allahu. Pa dyshim, Ai nuk i do, të padrejtët.”** (Kurani 42:40) Në një tjetër varg, Ai i

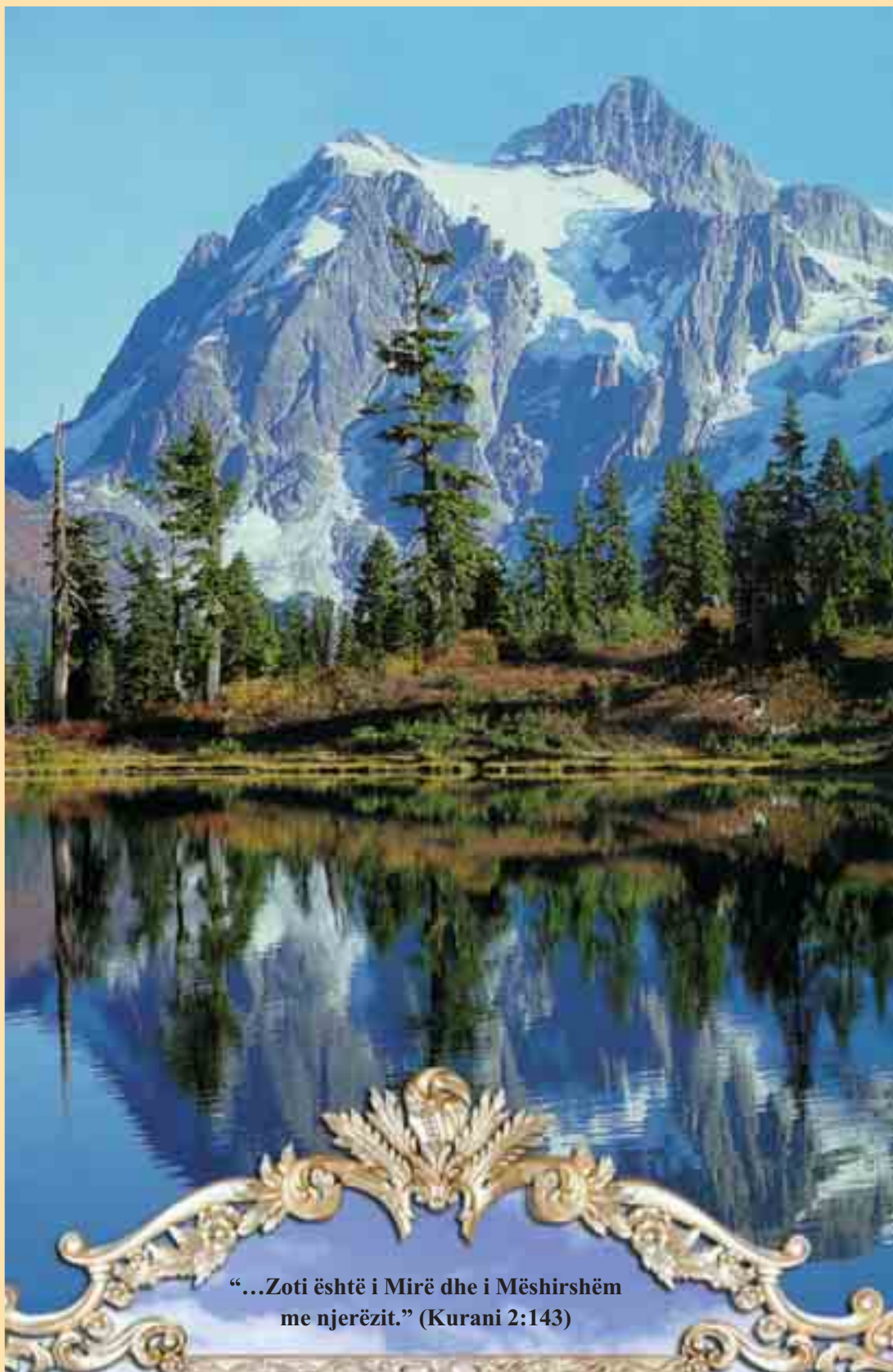

Në shoqëritë ku ndiqet morali islam, kishat, xhamitë dhe sinagogat, bashkëjetojnë paqësisht. Kjo pamje e tri faltoreve në një institucion për të pastrehët tregon tolerancën, drejtësinë dhe përpjekjet për paqe që nxisin mësimet e moralit islam.

përshekruan besimtarët si **“ata që japin në kohë të mira e të vështira, që kontrollojnë zemërimin dhe falin njerëzit. Zoti i do bamirësit.”** (Kurani 3:134). Zoti ka shpallur në Kuran se të falësh dikë që të ka bërë padrejtësi, përbën një sjellje të virtytshme. Një varg kuranor, në lidhje me këtë temë, thotë:

“...E nuk do të reshtësh së zbuluari tradhëti ndër ta, duke përjashtuar vetëm pak prej tyre. Megjithatë, fali ata dhe harro! Allahu i do shpirtmëdhenjtë.” (Kurani 5:13)

E gjithë kjo tregon se morali që Islami e këshillon njerëzimin, i sjell botës paqen, harmoninë dhe drejtësinë. “Terrorizmi”, i cili është kaq shqetësues për botën sot, është vepër e njerëzve të paditur, të cilët janë veprojnë në kundërshtim me moralin kuranor. Për këta njerëz e grupe, zgjidhja është morali i vërtetë kuranor. Me fjalë të tjera, Islami dhe morali kuranor janë ilaçi për terrorizmin.

**“...Zoti është i Mirë dhe i Mëshirshëm
me njerëzit.” (Kurani 2:143)**

LUFTA NË KURAN

Sipas Kuranit, lufta është diçka që duhet vënë në zbatim, duke mbajtur reptësisht parasysh linjat e veçanta të moralit njerëzor dhe që mund të përdoret në ato raste kur ajo është e nevojshme.

Në një varg kuranor tregohet se si mundohen njerëzit pa besim që të nxisin luftrat:

“...Sa herë që ndezin zjarrin e luftës, Zoti ua fik atë. Ata përpiqen të sjellin çrregullim e prishje në tokë...” (Kurani 5:64)

Në rastin e një konflikti, besimtarët duhet luftojnë nëse lufta është e nevojshme. Nëse kundërshtarët sulmojnë, nuk mbetet asnjë zgjidhje tjetër, ndaj dhe lufta është e detyrueshme:

“Po nëse ata ndalen (nga provokimi), Zoti është Falës, Mëshirues.” (Kurani 2:192)

Një hulumtim i hollësishëm i jetës së Profetit Muhammed (paqja qoftë mbi të) tregon se lufta ishte metoda që përdorte për të mbrojtur muslimanët, territoret dhe të drejtat e tyre.

Zbulesa kuranore ndaj Profetit Muhamed vazhdoi për një periudhë prej 23 vjetësh. Gjatë 13 vjetëve të parë të kësaj periudhe, muslimanët jetonin si pakicë, nën një qeverisje pagane në Mekë dhe ishin të detyruar të ballafaqoheshin me shtypjen. Shumë muslimanë u diskriminuan, u dhunuan, u torturuan, madje u vranë. Shtëpitë dhe pronat u rrënuan e u grabitën. Megjithatë, muslimanët vazhduan t'i jetojnë pa kaluar në dhunë dhe gjithmonë u bënë thirrje paganëve për paqe.

Kur shtypja e paganëve u bë tërësisht e padurueshme, muslimanët u shpërngulën në qytetin e Jethribit, i cili më vonë do të quhej “Medine”. Aty ata do të vendosnin qeverisjen e tyre në një mjedis më të lirë dhe më miqësor. Edhe pasi ata vendosën rendin e tyre, kjo nuk i shtyu aspak ata që të rrëmbenin armët kundër paganëve të egër të Mekes. Profeti Muhamed i urdhëroi njerëzit e tij për luftë vetëm pasi mori shpalljen e mëposhtme hyjnore:

“U është dhënë leje të luftojnë atyre, kundër të cilëve është luftuar, sepse atyre u është bërë padrejtësi. Zoti ka forcë t’u vijë në ndihmë atyre. U është dhënë leje të luftojnë atyre që u

Një pamje e sotme nga Medina, qyteti ku Profeti Muhamed dhe muslimanët u shpërngulën dhe ngritën qeverisjen e tyre.

përzunë nga shtëpitë e veta pa të drejtë, vetëm për arsye se thanë: “Zoti ynë është Allahu...” (Kurani 22:39:40)

Shkurt, muslimanët janë të lirë të luftojnë kur shtypen dhe dhunohen. Në vargje të tjera nga Kurani, muslimanët paralajmërohen për të mos përdorur provokime të panevojshme:

“Luftoni në rrugë të Zotit kundër atyre që ju luftojnë, por mos i tejkaloni kufijtë! Zoti nuk i do ata që i tejkalojnë kufijtë.” (Kurani 2:190)

Pas shpalljes së këtyre vargjeve, ndodhën disa luftra mes muslimanëve dhe paganëve arabë. Për më tepër, Profeti Muhamed krijoi një mjedis shoqëror të sigurtë e paqësor për muslimanët dhe paganët, duke nënshkruar Marrëveshjen e Paqes të Hudejbijes. Sipas kësaj marrëveshjeje, u plotësua pjesa më e madhe e kërkesave të paganëve. Pala që e shkeli marrëveshjen dhe nisi dhunën ishte përsëri ajo e paganëve. Si rezultat i kthimeve të shumta në Islam, ushtria muslimane arriti të krijojë një forcë të madhe kundër arabëve paganë. Megjithatë, Muhamedi e mori Mekën nën kontroll pa gjakderdhje dhe me një shpirt të madh tolerance. Nëse do të kishte dashur, ai do të mund të ishte hakmarrë kundër udhëheqësve paganë të qytetit, por ai nuk bëri asgjë kundër tyre, i fali ata dhe i trajtoi me tolerancën më të madhe. Sipas fjalëve të Xhon Espozitos, një eksperti perëndimor të Islamit, “me mënjanimin e hakmarrjes dhe plaçkitjes së pushtimit, Profeti e zgjidhi çështjen duke siguruar amnistinë dhe duke mos zhveshur shpatën kundër armiqve të tij të dikurshëm.”²

Paganët, të cilët më vonë do të pranonin Islamin me vullnetin e tyre të lirë, nuk kishin si të mos e admironin këtë fisnikëri të karakterit të Profetit.

Jo vetëm gjatë çlirimit të Mekës, por edhe në rrjedhën e të gjitha betejave e çlirimeve, të bëra në kohën e Profetit Muhamed, të drejtat e njerëzve të pambrojtur e të pafajshëm u mbrojtën me kujdesin më të madh. Profeti Muhamed ua sillte ndër mend shumë shpesh besimtarëve këtë çështje dhe nëpërmjet praktikës së tij, ai u bë shembull për t’u ndjekur edhe nga të tjerët. Në të vërtetë, ai iu drejtua besimtarëve që po përgatiteshin të niseshin për në luftë, me këto fjalë: **“Shkoni në luftë me përkushtim ndaj fesë së Zotit! Mos prekni gratë, pleqtë dhe fëmijët! Përmirësojeni gjithmonë**

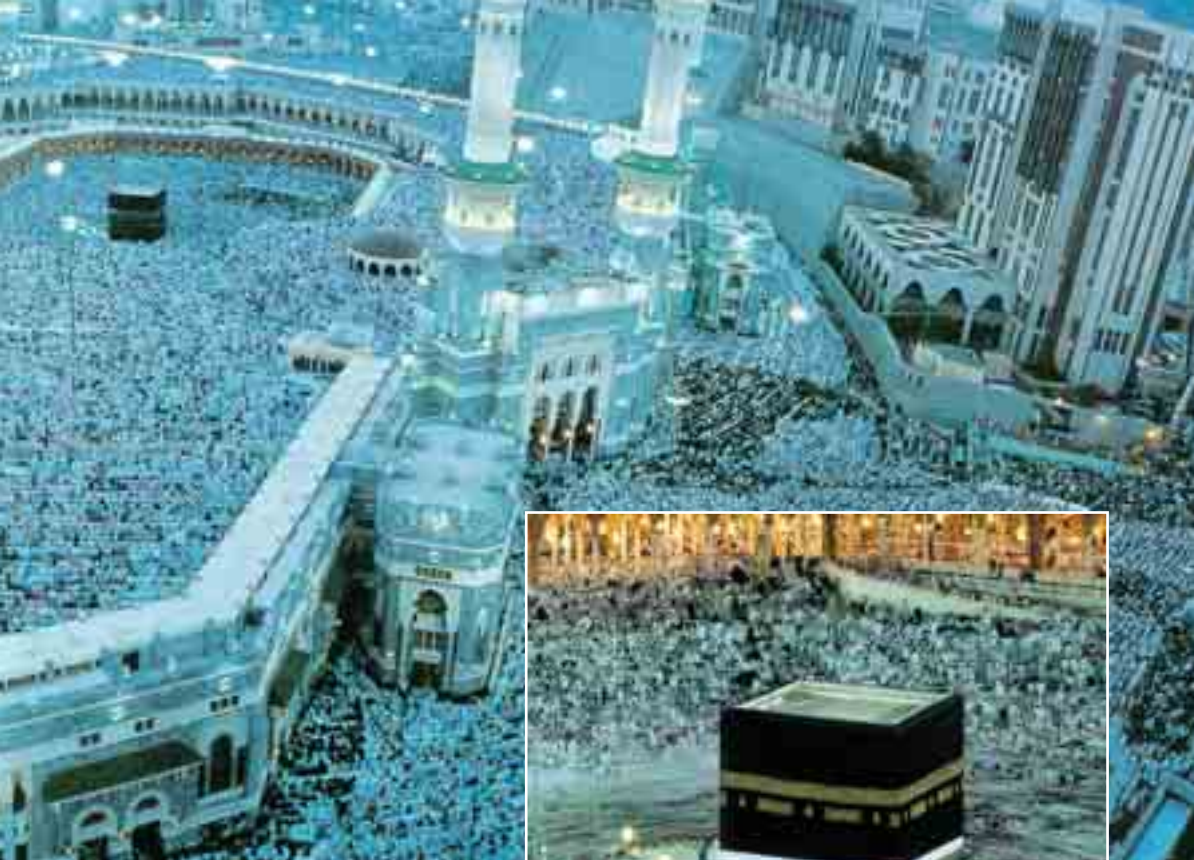
gjendjen e tyre dhe tregohuni të butë me ta! Zoti i do njerëzit e singertë.”³ I Dërguari i Zotit gjithashtu qartësoi qëndrimin që muslimanët duhet të mbajnë edhe nëse gjenden ende në flakët e betejës:

“Mos vrisni fëmijë! Shmangni prekjen e njerëzve që ia kanë përkushtuar veten lutjes nëpër kisha! Kurrë mos vrisni gra dhe pleq! Mos digjni e as mos prisni pemë! Kurrë mos rrënoni shtëpi!”⁴

Parimet islame, që Zoti shpall në Kuran, flasin për një politikë paqësore dhe të matur të Profetit Muhamed. Në Kuran, Zoti i urdhëron besimtarët që t’i trajtojnë jomuslimanët me mirësi e drejtësi:

“Zoti nuk ju ndalon që të silleni me mirësi e drejtësi ndaj atyre që nuk ju luftuan për shkak të fesë apo nuk ju nxorën me dhunë nga shtëpitë tuaja. Zoti i do ata që janë të drejtë. Zoti ju ndalon që të miqësoheni vetëm me ata që ju luftuan për çështje të fesë, ju nxorën nga shtëpitë dhe mbështetën shpërnguljen tuaj...”
(Kurani 60:8-9)

Vargjet e mësipërme kuranore qartësojnë se si muslimanët duhet të

Qabja, tek e cila vijnë çdo vit afro dy milionë muslimanë nga të katër anët e botës, është një simbol i paqes dhe i tolerancës që janë pjesë integrale e mësisimeve islame.

sillen ndaj jomuslimanëve. Muslimani duhet t'i trajtojë të gjithë jomuslimanët me mirësi dhe duhet të shmangë miqësinë vetëm me ata që shfaqin armiqësi ndaj Islamit. Edhe në rast se kjo armiqësi pasohet me sulme të dhunshme ndaj muslimanëve, pra, nëse ndaj tyre është ndezur një luftë e hapur, aktet e panevojshme të dhunës dhe sulmet e padrejta janë të ndaluara në Islam. Në një varg kuranor tjetër, Zoti i paralajmëron muslimanët për këtë dhe shpjegon se urrejtja e ndjerë ndaj armiqve nuk duhet t'i shtyjë besimtarët të bëjnë padrejtësi ndaj tyre. Përkundrazi, edhe në këtë rast, muslimanët duhet të përgjigjen me drejtësi, duke mos i lënë pa vlerësuar dimensionet njerëzore të situatës. Të gjitha format e barbarisë, veprave të panevojshme të dhunës dhe shtypjes së padrejtë, janë të ndaluara në Islam. Në një tjetër varg të Kuranit, Zoti i paralajmëron muslimanët për këtë:

“O ju që besuat! Tregohuni të drejtë në gjykim, dëshmitarë të sinqertë për hir të Allahut! Mos lejoni që urrejtja ndaj një grupi njerëzish t’ju shtyjë të bëni padrejtësi ndaj tyre! Tregohuni të drejtë! Kjo është më pranë devotshmërisë. Kijeni frikë Allahun! Ai është i njohur me atë që veproni.” (Kurani 5:8)

Kuptimi i konceptit të “Xhihadit”

Një tjetër koncept që për shkak të kontekstit të diskutimit vlen të sqarohet, është ai i “xhihadit”.

Kuptimi i saktë i fjalës “xhihad” është “përpjekje”. Kështu, në Islam “të bësh xhihad”, do të thotë “të mundohesh, të bësh përpjekje”. Ndaj “xhihadi më i madh është xhihadi që njeriu kryen ndaj vetvetes.” Kjo nënkupton përpjekjen e njeriut për të luftuar dëshirat egoiste.

E parë nga pikëpamja kuranore, fjala “xhihad” nënkupton gjithashtu luftë në rrafshin intelektual kundër shtypjes dhe padrejtësisë shoqërore, kundër dhunimit, barbarisë dhe shkeljes së të drejtave të njeriut. Qëllimi i kësaj lufte është që të sjellë drejtësi, paqe dhe barazi.

Përveç këtyre kuptimeve ideologjike dhe shpirtërore, edhe lufta dhe përpjekja në kuptimin fizik përbëjnë “xhihad”. Përdorimi i konceptit të “xhihadit” për veprat e dhunës kundër njerëzve të pafajshëm, pra, për terrorin, do të ishte i padrejtë dhe do të përbënte zhveshje të termit nga kuptimi i tij i vërtetë.

Dhembshuria, toleranca dhe humanizmi në historinë islame

Për t’i përmbledhur faktet që kemi trajtuar më sipër, mund të themi se doktrina politike e Islamit (me fjalë të tjera, rregullsitë dhe parimet islame në lidhje me çështjet politike), është jashtëzakonisht e moderuar dhe paqedashëse. Kjo e vërtetë pranohet gjerësisht nga historianët dhe teologët jomuslimanë. Një prej tyre është historiania britanike Karen Armstrong, ish-murgeshë dhe eksperte e historisë së Lindjes së Mesme. Në librin e saj *“Lufta e shenjtë”*, i cili merr në shqyrtim historinë e tri feve me origjinë hyjnore, ajo parashtron komentet e mëposhtme:

“...Fjala “Islam” në gjuhën arabe rrjedh nga e njëjta rrënjë me fjalën “paqe” dhe Kurani e dënon luftën si një gjendje anormale e çështjeve, në kundërshtim me dëshirën e Zotit... Islami nuk e përligj një luftë tërësisht sulmuese shfarosjeje.... Islami pranon se lufta është e pashmangshme dhe nganjëherë, një detyrë pozitive për t’i dhënë fund shtypjes dhe vuajtjes. **Kurani mëson se lufta duhet të kufizohet dhe të zhvillohet në një mënyrë sa më njerëzore të mundshme.** Muhamedit i është dashur të luftojë jo vetëm mekasit, por edhe fiset çifute në atë zonë apo fiset e krishtera të Sirisë, të cilët planifikonin ta sulmonin atë në aleancë me çifutët. Megjithatë, kjo nuk e bëri Muhamedin që t’i denonconte Ithtarët e Librit. Muslimanët u detyruan të vetëmbrohen, por ata nuk po zhvillonin një “luftë të shenjtë” kundër fesë së armiqve të tyre. Kur Muhamedi dërgoi njeriun e tij, Zejdin, kundër të krishterëve në krye të një ushtrie muslimanësh, ai i porositi ata **të luftojnë në rrugë të Zotit me trimëri, por njerëzisht.** Ata nuk duhej të shqetësonin as priftërinj, murgj e murgesha, as njerëzit e dobët e të pandihmë që nuk ishin në gjendje të luftonin. Nuk duhej bërë masakër ndaj civilëve, madje nuk duhej prerë as edhe një pemë apo rrëzuar ndonjë ndërtesë.”⁵

Pas vdekjes së Profetit, kalifët që e ndoqën atë ishin gjithashtu, shumë të ndjeshëm në të ushtruarit e drejtësisë. Në vendet e marra nën kontroll, si vendasit, ashtu edhe të sapoardhurit jetonin në paqe e siguri. Ebu Bekri, kalifi i parë, u kërkoi njerëzve të tij që të zbatojnë drejtësinë dhe të mbajnë qëndrime toleruese në këto vende. Të gjitha këto qëndrime ishin në përputhje me vlerat e Kuranit. Ebu Bekri i dha urdhrin e mëposhtëm ushtrisë së tij, në ekspeditën e parë të Sirisë:

“Ndaluni, o njerëz, që të mund t’ju jap dhjetë rregulla për t’i mbajtur në mend e në zemër. Mos tradhëtoni, as mos iu largoni rrugës së drejtë! Ju nuk duhet të gjymtoni, as të vrisni fëmijë, burra të moshuar apo gra. Mos shkulni pemët e hurmave arabe, as mos i digjni ato me zjarr! Mos prisni asnjë pemë frutore! Mos therrni asnjë kafshë nga tufa e deveve, përveç atyre që ju duhen

për të jetuar! Ka mundësi të kaloni pranë njerëzve që ia kanë përkushtuar jetën e tyre shërbimit në manastire. Lerini ata të qetë në atë që janë përkushtuar! Ka mundësi, gjithashtu, të gjeni njerëz që do t’ju dhurojnë ushqime të çfarëdollojshme. Mund të hani, por mos harroni të përmendni emrin e Allahut!”⁶

Omer bin Hatabi, i cili ndoqi Ebu Bekrin në detyrën e kalifit, ishte i famshëm për mënyrën se si ushtronte drejtësinë dhe si i respektonte marrëveshjet me banorët e vendeve që merrte nën kontroll. Secila nga këto marrëveshje përbënte një shembull tolerance dhe drejtësie. Për shembull, në deklaratën e sigurimit të mbrojtjes për të krishterët e Jeruzalemit dhe Lodit, ai siguroi se kishat nuk do të rrënoheshin. Omeri garantoj të njëjtat kushte për të krishterët e Betlehemit. Gjatë marrjes së Medainit, deklarata e mbrojtjes, dhënë patriarkut nestorian Ishojab III (650 – 660 e.s.) përsëri garantonte se kishat nuk do të shkatërroheshin dhe se asnjë ndërtesë fetare nuk do të shndërrohej në shtëpi a xhami. Letra e shkruar nga patriarku për peshkopin e Farsit (Persisë), pas marrjes së qytetit përbën një nga shembujt më mahnitës, që na tregon me fjalët e një të krishteri, tolerancën dhe dashamirësinë e udhëheqësve muslimanë ndaj Ithtarëve të Librit:

“Arabët, të cilëve Zoti u ka dhënë në këtë kohë qeverisjen e botës... nuk e persekutojnë fenë e krishterë. Në të vërtetë, tregojnë dashamirësi ndaj saj, nderojnë priftërinjtë dhe shenjtorët e Zotit dhe u sjellin dhurata kishave e manastireve.”⁷

Të gjithë këta shembuj janë shumë të rëndësishëm për të zbuluar e kuptuar drejtësinë dhe tolerancën e besimtarëve të vërtetë. Zoti urdhëron si më poshtë:

“Zoti ju urdhëron t’ia riktheni pronarëve të tyre sendet që i mbani në mirëbesim dhe kur të gjykoni mes njerëzve, të gjykoni me drejtësi. Sa e mrekullueshme është ajo që Zoti ju urdhëron juve! Zoti dëgjon gjithçka, sheh gjithçka.” (Kurani 4:58)

Kenon Tejlor, një nga udhëheqësit misionarë të Kishës Anglikane, e shpreh kështu bukurinë e shfaqur në moralin islam, në një nga ligjëratat e tij:

“Ai [Islami], solli doktrinat themelore të fesë: njëshmërinë dhe madhështinë e Zotit, faktin se Ai është i mëshirshëm dhe i drejtë, se Ai kërkon bindje ndaj vullnetit të Tij, përkushtim e besim. Islami

shpalli përgjegjësinë e njeriut, një jetë të ardhshme, një ditë gjykimi, si dhe dënimin e ashpër që i pret të ligjtë. Islami solli detyrimin për plotësimin e detyrave të lutjeve rituale, për dhënien e lëmoshës, për agjërim e bimirësi. Islami i hodhi tej virtytet artificiale, mashtrimet e marrëzitë fetare, ndjenjat e zvetënuara morale dhe delikatesën verbale të zënkave teologjike... Islami i solli shpresë skllavit, vëllazëri njerëzimit, si dhe u siguroi njohje të vërtetave themelore të natyrës njerëzore.”⁸

Pohimi i rremë se njerëzit në vendet e marra nën kontroll nga muslimanët u konvertuan në Islam nën kërcënim e dhunë, është refuzuar gjithashtu, nga studjuesit perëndimorë, ndërsa është konfirmuar prej tyre drejtësia e qëndrimi tolerant i muslimanëve. Studjuesi L. Braun shprehet për këtë si më poshtë:

“Këto fakte të sigurta hedhin poshtë idenë e ushqyer kaq gjerësisht në shkrimet e krishtera, se gjoja muslimanët kudo që shkuan, detyruan njerëzit të pranojnë Islamin me tehun e shpatës.”⁹

Në librin e tij “*Perspektiva e Islamit*”, Brauni shkon më tej, duke thënë se arsyeja e vërtetë pas pushtimeve të muslimanëve ishte vëllazëria e Islamit. Shumica dërrmuese e administruesve muslimanë, që qeverisën vendet muslimane përgjatë historisë, i trajtuan anëtarët e besimeve të tjera me tolerancën dhe respektin më të madh. Brenda kufijve të shteteve islamike, si çifutët, ashtu edhe të krishterët kanë jetuar në paqe e liri.

Profesori i fesë dhe i marrëdhënieve ndërkombëtare në Universitetin e Xhorxhtaunit, Xhon Espozito, e përshkruan kështu tolerancën e jashtëzakonshme, me të cilën u trajtuan çifutët dhe të krishterët në administratën muslimane:

Ushtritë muslimane treguan aftësi të jashtëzakonshme si në betejë, ashtu edhe në administrim, treguan që ishin ndërtuese më shumë se rrënuese. Ato zëvendësuan qeverisjet dhe ushtritë vendase, por ruajtën gjithashtu, shumë nga qeverisja, burokracia dhe kultura vendore. Për shumë njerëz në vendet e pushtuara, kjo përbënte një ndryshim qeverisësish, një ndryshim që u sillte paqe popujve të demoralizuar dhe të pakënaqur nga fatkeqësitë dhe taksat e larta të viteve të luftës mes bizantinëve dhe persëve. Bashkësitë vendore ishin të lira të ndiqnin jetën e tyre normale dhe të kujdeseshin vetë

Në vendet përreth Jeruzalemit që janë qeverisur nga muslimanët për periudha të gjata kohe, tashmë paqja dhe toleranca janë zëvendësuar me luftën dhe konfliktin.

për çështjet e tyre të brendshme. Në shumë raste, popullsitë e vendeve në fjalë e vlerësonin qeverisjen muslimane si më elastike dhe më tolerante se ajo e kohës së Bizantit dhe e Persisë. Bashkësitë fetare ishin të lira të zbatonin fenë e tyre, të ndiqnin ritualet dhe të qeveriseshin nga udhëheqësit e tyre fetarë, e nga ligjet veta në çështje si martesë, divorci e trashëgimia. Në shkëmbim, atyre u kërkohej të paguanin një tatim (xhizje), që u siguronte atyre mbrojtjen muslimane nga çdo sulm i jashtëm dhe i çlironte nga detyrimi i shërbimit ushtarak. Për këtë arsye, ata quheshin “të mbrojtur” (dhimmi). Në të vërtetë, kjo shpesh do të thoshte taksa më të ulëta, autonomi më të madhe lokale, qeverisje nga semitët, të cilët ishin më pranë vendasve për nga gjuha e lidhjet kulturore në krahasim me elitën e helenizuar greko-romake të Bizantit, si dhe liri më të madhe për çifutët dhe të krishterët vendas. Shumica e kishave të krishtera, si nestorianët, monofizitët, jakobitët dhe koptët, ishin përndjekur si heretikë dhe skizmatikë nga ortodoksia e krishterë. Për këtë arsye, disa bashkësi çifute dhe të krishtera u ndihmuan ushtrive pushtuese dhe i vlerësuan ato si më pak shtypëse se sa padronët e vjetër perandorakë. Në shumë raste, pushtimet sollën një *Pax Islamica* në atë zonë të ndezur lufrash.”¹⁰

Një tjetër “*Pax Islamica*” ishte ajo që Islami u solli grave, të cilat përbënin një segment të shoqërisë, ndaj të cilit ishte abuzuar jashtë mase në

kohët paraislame. Profesor Bernard Ljuis, i njohur si një ndër ekspertët më të mëdhenj të Lindjes së Mesme, bën komentin e mëposhtëm:

Në përgjithësi, ardhja e Islamit solli një përmirësim të jashtëzakonshëm të pozitës së grave në Arabinë e lashtë, duke u siguruar atyre pronësinë dhe disa të drejta të tjera, si dhe duke marrë një masë mbrojtjeje ndaj keqtrajtimit prej burrave apo kujdestarëve. Vrasja e fëmijëve femra, e sanksionuar përmes zakoneve në Arabinë pagane, u ndalua në Islam. Megjithatë, pozita e gruas u dobësua dhe u përkeqësua në shumë drejtime, kur mesazhi origjinal i Islamit e humbi ndjeshëm gjallërinë e tij dhe u modifikua nën ndikimin e zakoneve dhe traditave pararendëse.”¹¹

Mbretëria e Turqve Selxhukë dhe Perandoria Osmane njiheshin gjithashtu, për pikëpamjet e tyre tolerante në lidhje me Islamin. Në librin e tij *“Përhapja e Islamit në botë”*, studjuesi britanik Sër Tomas Arnold, sqaron se ishte kjo arsyeja, për të cilën të krishterët dëshironin të hynin nën qeverisjen selxhuke:

“Po në atë kohë, përsëri kjo ndjenjë sigurie për jetën fetare nën qeverisjen muslimane, i bëri shumë të krishterë të Azisë së Vogël që ta mirëprisnin ardhjen e turqve selxhukë si çliruesit e tyre... Në mbretërinë e Mikaelit VIII (1261 – 1282), turqit u ftuan shpesh nga banorët vendas, për të marrë nën kontroll qytete të vogla në brendësi të Azisë së Vogël. Në këtë mënyrë, banorëve u krijohesh mundësia që t’i shpëtonin tiranisë së perandorisë. Gjithashtu, të varfër e të pasur shpërnguleshin shpesh në vendet e sunduara nga turqit.”¹²

Malik Shah, udhëheqësi i Perandorisë Islame Selxhuke në kohën kur ajo njohu kulmin e shkëlqimit të saj, i trajtonte njerëzit e vendeve të pushtuara me tolerancë e dashamirësi dhe për këtë arsye, ai kujtohej prej tyre me respekt e dashuri. Të gjithë historianët objektivë bëjnë fjalë në veprat e tyre për tolerancën dhe drejtësinë e Malik Shahut. Qëndrimi i tij dashamirës nxiti gjithashtu, ndjenja dashurie ndaj tij edhe në zemrat e Ithtarëve të Librit. Për këtë arsye, në një formë të pashembullt në histori, shumë qytete hynë nën qeverisjen e Malik Shahut me vullnetin e tyre të lirë. Sër Tomas Arnold përmend gjithashtu, se Odo de Dioxhilo, një murg i Shën Denisit, kishte marrë pjesë në Kryqëzatën e Dytë si kapelan personal i Luigjit VII. Ai bën fjalë në kujtimet e veta për drejtësinë, me të cilën muslimanët qeverisnin, pavarësisht nga përkatësia fetare e subjekteve të ndryshme. Mbështetur në

Shumë kryqtarë u habitën nga qëndrimi i drejtë, tolerant dhe i mëshirshëm që shfaqën muslimanët edhe në fushën e betejës. Më vonë, ata e shprehën hapur admirimin në kujtimet e tyre. Në pikturën e mësipërme shohim Kryqëzatën e Dytë, të nisur nga Luigji VII.

rrëfimin historik të Odo de Dioxhilos, Sër Tomas Arnold shkruan:

“Gjendja e të mbijetuarve do të kishte qenë tërësisht e pashpresë, nëse pamja e tyre e mjeruar nuk do t’i kishte prekur zemrat e muhamedanëve dhe nuk do t’i kishte nxitur ata në mëshirë. Ata u kujdesën për të sëmurët, u siguruan ndihmë të varfërve e të uriturve me bujari të madhe. Disa madje morën paratë frënge që grekët ua kishin marrë pelegrinëve me forcë apo dhelpëri dhe ua shpërndanë me tepri e zemërgjerësi nevojtarëve. Kaq i madh ishte ndryshimi mes trajtimit që pelegrinëve iu bë nga jobesimtarët dhe mizorisë që iu shkaktua atyre nga bashkëfetarët e tyre të krishterë, grekët, të cilët i detyruan të punonin me dhunë, i rrahën dhe u grabitën edhe atë pak gjë që u kishte mbetur, duke i detyruar që shumë prej tyre të pranojnë me dëshirë fenë e çlirimtarëve të tyre. Një kronikan i vjetër [Odo de Dioxhilo] thotë: “Duke iu shmangur bashkëfetarëve të tyre, të cilët kishin qenë aq mizorë me ta, ata shkuan e gjetën siguri pranë të pafeve, të cilët u treguan të mëshirshëm dhe sikurse morëm vesh, më shumë se tre mijë iu bashkuan turqve, duke i ndjekur ata edhe pasi u larguan.”¹³

Këto fjalë të historianëve tregojnë, se administruesit muslimanë, të cilët zbatonin me sinqeritet moralin e Islamit, qeverisnin gjithmonë me tolerancë, mirësi e drejtësi. Në të njëjtën mënyrë, historia e Perandorisë Osmane që qeverisi për shekuj me radhë vende të shumta në tre kontinente, është e mbushur me shembuj tolerance.

Mënyra se si çifutët u strehuan në vendet osmane gjatë kohës së sulltan Bajazidit II, pasi iu nënshtruan masakrave dhe shpërnguljes nga mbretëritë katolike të Spanjës e Portugalisë, është një shembull shumë i mirë i tolerancës që buron nga morali islam. Mbretërit katolikë, të cilët qeverisnin

Spanjën në atë kohë, ushtruan trysni të madhe mbi çifutët që më parë kishin jetuar në paqe nën qeverisjen muslimane në Andaluzi. Ndërsa muslimanë, të krishterë e çifutë ishin në gjendje të jetonin së bashku në paqe në Andaluzi, mbretërit katolikë u përpoqën ta detyrojnë gjithë vendin që të bëhet i krishterë, u shpallën luftë muslimanëve dhe i shtypën egërsisht çifutët. Për pasojë, qeverisësit muslimanë të rajonit të Granadës në jug të Spanjës, u rrëzuan në vitin 1492. Muslimanët iu nënshtruan masakrimeve të tmerrshme dhe u vranë. Edhe çifutët që nuk pranorin të ndryshonin fenë e tyre, u shpërngulën me dhunë.

Një grup prej këtyrë çifutëve, të mbetur pa atdhe, kërkoi strehë në Perandorinë Osmane dhe shteti i lejoi ata që të qëndrojnë. Flota Osmane, nën komandën e Kemal Reisit, i solli çifutët e shpërngulur, si dhe muslimanët që mundën të mbijetojnë, në vendin e osmanëve.

Sulltan Bajazidi II është i njohur në histori si një udhëheqës e besimtar i mirë dhe në pranverën e vitit 1492, ai i strehoi çifutët e shpërngulur nga Spanja në disa vende të perandorisë, pranë Edrenesë dhe Selanikut. Më shumë se 25,000 çifutë turq që jetojnë në Turqinë e sotme, janë pasardhësit e çifutëve spanjollë. Ata kanë ruajtur fenë dhe traditat që kishin në Spanjë 500 vjet më parë në kushtet e Turqisë së sotme dhe vazhdojnë të jetojnë të qetë e

Qeverisja muslimane në Spanjë mori fund në vitin 1492 kur Granada u pushtua nga ushtritë e mbretit Ferdinand dhe mbretëreshës Izabela. Në pikturën e mësipërme është pasqyruar rrethimi i qytetit.

me të drejta të barabarta me qytetarët e tjerë. Ata kanë shkollat, spitalet, azilet e pleqve, shoqëritë kulturore dhe gazetatat e tyre. Ata kanë tregëtarë e sipërmarrës të mëdhenj, përfaqësues në profesione të shumta, nga çështjet teknike, te marketingu, me qarqe intelektuale në rritje. Ndërsa bashkësitë çifute në Evropë, për shekuj me radhë, i janë nënshtruar frikës nga sulmet raciste antisemite, çifutët në Turqi kanë jetuar në paqe e siguri. Ky shembull është i mjaftueshëm për të treguar tolerancën dhe konceptin për drejtësinë që Islami mbart me vete.

Mirësia dhe toleranca, e shprehur nga Sulltan Bajazidi II, vihen re te të gjithë sulltanët osmanë. Kur sulltan Mehmet Fatihu mori Kostandinopojën, ai i lejoi të krishterët dhe çifutët që të jetonin të lirë në atë vend. Andre Mikel, i cili është i njohur për veprat me vlera të veçanta mbi praktikën e drejta e tolerante të muslimanëve dhe botës së Islamit, thotë:

“Bashkësitë e krishtera jetonin në një shtet të miradministruar që ata nuk e kishin njohur gjatë periudhës bizantine e latine. Ata nuk iu nënshtruan kurrë përndjekjes sistematike. Përkundrazi, perandoria dhe veçanërisht Stambolli, u shndërruan në strehë për çifutët spanjollë, të cilët ishin keqtrajtuar në vendin e tyre. Njerëzit nuk u islamizuan kurrë me forcë; lëvizjet e islamizimit erdhën si rezultat i proceseve shoqërore.”¹⁴

Siç del nga këto fakte, muslimanët asnjëherë gjatë historisë së tyre, nuk kanë qenë shtypës. Përkundrazi, ata u kanë sjellë paqe dhe siguri të gjitha kombeve dhe besimeve kudo që kanë shkuar. Ata janë sjellë mirë me të gjithë njerëzit, duke vepruar në pajtim me vargun kuranor që thotë:

Sulltani Bajazidi II ishte një musliman i përkushtuar. Ai i mirëpriti çifutët që u larguan nga përndjekjet në Spanjë dhe u siguroi atyre lirinë për të praktikuar fenë e tyre në vendet muslimane.

Çlirimi i Stambollit nga sulltan Mehmeti, do të thoshte liri për çifutët dhe për të krishterët heterodoksë që i ishin nënshtruar për shekuj me radhë shtypjes së sunduesve romakë e bizantinë.

“Adhuroni Zotin dhe mos i shoqëroni asgjë Atij në adhurim! Tregohuni të mirë ndaj prindërve, ndaj të afërmëve, ndaj jetimëve, ndaj të mjerëve, ndaj fqinjëve tuaj të afërm e të largët, ndaj miqve, ndaj udhëtarëve dhe ndaj skllëvërve tuaj! Zoti nuk e do atë që është mburracak e mendjemadh.” (Kurani 4:36)

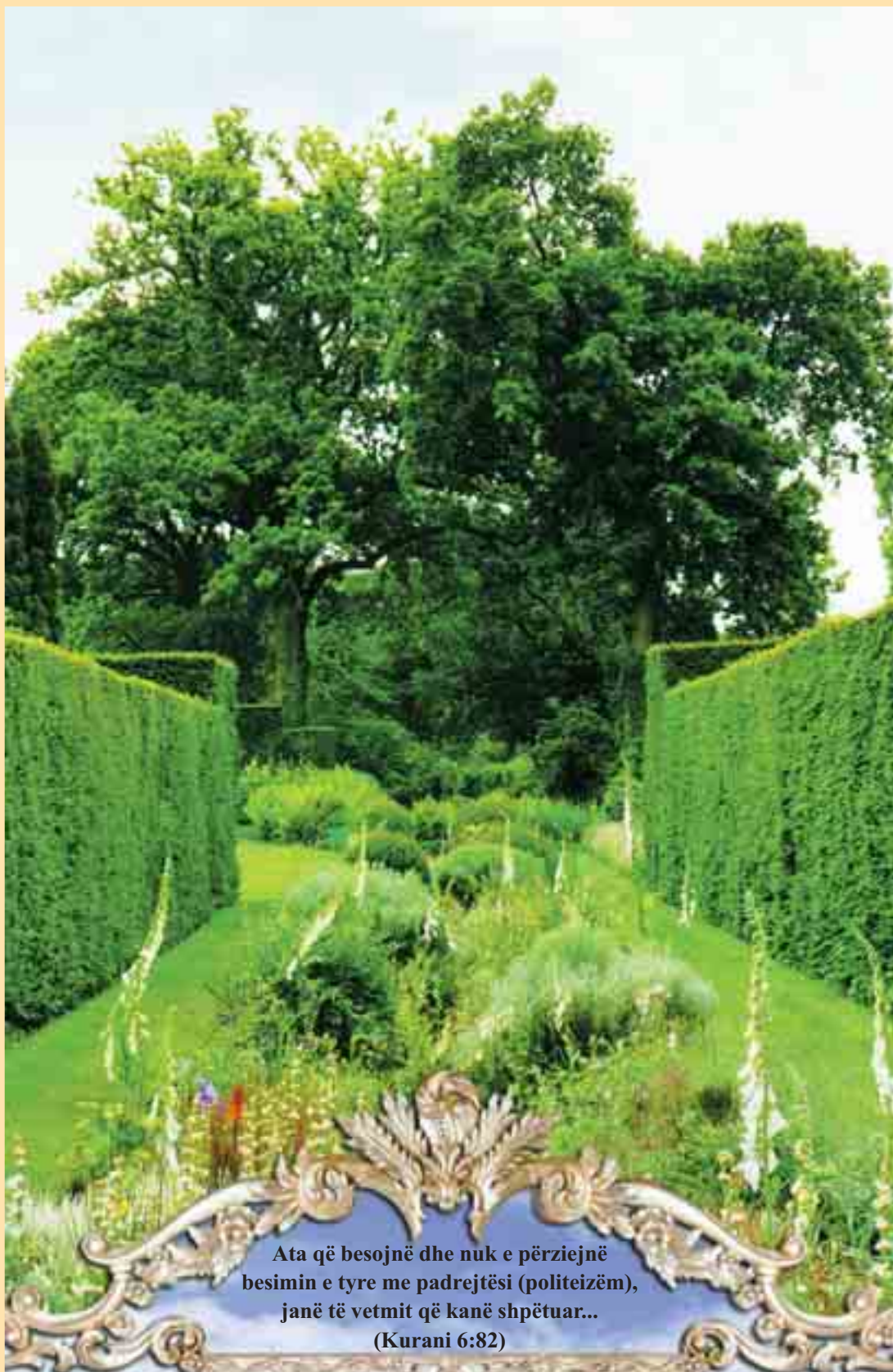
Shkurt, miqësia, vëllazëria, paqja dhe dashuria janë bazat e moralit kuranor dhe muslimanët përpiqen që të mishërojnë pikërisht këto virtyte të larta.

Të gjithë shembujt tregojnë se organizimi i veprave të terrorit kundër njerëzve të pafajshëm, është plotësisht në kundërshtim me Islamin. Përkundrazi, muslimanët janë përgjegjës për t’i ndaluar edhe të tjerët nga krimi, për të larguar “mizorinë në tokë” dhe për të sjellë paqe e siguri për të gjithë njerëzit në botë.

Nuk është e mundur të flitet për “terror të krishterë”, “terror çifut” apo “terror islamik”. Në të vërtetë, një hulumtim i sfondit shoqëror të përgjegjësve për aktet terroriste tregon se terrorizmi nuk është një çështje fetare, por një dukuri shoqërore.

Sulltan Mehmeti i bëri shumë lëshime Patriarkatit. Patriarku gëzonte autonomi për herë të parë në histori dhe kjo ndodhi në qeverisjen osmane. Në pikturë shihet sulltani Mehmeti duke pritur patriarkun.

**Ata që besojnë dhe nuk e përziejnë
besimin e tyre me padrejtësi (politeizëm),
janë të vetmit që kanë shpëtuar...
(Kurani 6:82)**

FYTYRA E VËRTETË E TERRORISTËVE QË VEPROJNË NË EMËR TË FESË

Kryqtarët: barbarët që morën nëpër këmbë fenë e vet

Mesazhi i vërtetë i një feje apo i një sistemi besimi mund të shtrembërohet nga pseudo-aderuesit e saj. Kryqëzatat, periudha e të cilave përbën një episod të errët në historinë e Krishterimit, janë një shembull i këtij shtrembërimi.

Kryqtarët ishin të krishterë evropianë, të cilët ndërmorën, nga fundi i shekullit XI, ekspedita për të rimarrë nën kontroll nga muslimanët Tokën e Shenjtë (Palestinën dhe zonën rrethuese të saj). Ata u shfaqën me një qëllim të

ashtuquajtur fetar, por ata lanë të shkretë çdo pëllëmbë dhe ku shkelën dhe përhapën frikë e tmerr kudo që shkuan. Civilët që u hasën gjatë rrugës iu nënshtruan ekzekutimeve masive. U plaçkitën fshatra e qytete. Pas pushtimit, Jeruzalemi ku muslimanët, çifutët dhe të krishterët kishin jetuar në paqe, nën qeverisjen islame, u shndërrua në skenë gjakderdhjeje të pafund. Ata masakruan, pa mëshirë të gjithë muslimanët në qytet.

Sipas fjalëve të një historiani, **“ata vranë të gjithë saraçenët dhe turqit që gjetën... meshkuj a femra qofshin”**.¹⁵ Një nga kryqtarët, Rajmondi i Agijës, krenohet kështu për dhunën e ushtruar:

“Pamje të mrekullueshme mund të shiheshin. Disa nga njerëzit tanë (dhe kjo ishte forma më e mëshirshme) u prenë kryet armiqve të tyre; të tjerë i goditën ata me heshta dhe ata binin nga kullat; të tjerë i torturuan ata edhe më gjatë, duke i hedhur në flakë. **Pirgje me koka, duar e këmbë u panë në rrugët e qytetit**. Njerëzve u duhej të ecnin duke shkelur mbi kufoma njerëzish e kuajsh. E megjithatë, këto ishin vogëlsira në krahasim me atë që ndodhi në Tempullin e Solomonit, i cili është një vend ku zakonisht, këndoheshin shërbesa fetare... Në Tempullin e Solomonit dhe në oborrin e tij, **njerëzit kalëronin në gjak deri në gjunjët dhe kapistrat e kuajve**.”¹⁶

Në dy ditë, ushtarët kryqtarë vranë afro 40,000 muslimanë në mënyrat barbare që u përshkruan.¹⁷

Barbaria e kryqtarëve ishte aq e tepruar saqë gjatë Kryqëzatës së Katërt, ata plaçkitën Kostandinopojën (Stambolli i sotëm), një qytet i krishterë dhe grabitën sendet e arta nga kishat.

Natyrisht që e gjithë kjo barbari ishte në kundërshtim të plotë me doktrinën e krishterë. Krishterimi, sipas fjalëve të Biblës, është një “mesazh dashurie”. Në “Ungjillin sipas Mateut”, thuhet se Jezusi u tha ndjekësve të tij: **“Duajini armiqtë tuaj dhe lutuni që ata të mos ju përndjekin!”** (Mateu 5:44). Në “Ungjillin sipas Lukës”, thuhet se Jezusi ka thënë: **“Atij që të godet në njëren faqe, ktheji edhe tjetrën!”** (Luka 6:29) Kështu, vrasja e njerëzve të pafajshëm është e paimagjinueshme. Konceptin e “vrasjes së të

Muslimanët, çifutët dhe të krishterët ortodoksë kanë jetuar së bashku në paqe në Jeruzalemin e qeverisur nga muslimanët. Kur kryqtarët pushtuan Jeruzalemin (siç shihet më lart), ata kryen akte të tmerrshme masakrash. Kryqtarët plaçkitën qytetet dhe vranë civilët kudo që shkuan.

pafajshmëve” mund ta gjejmë në Bibël, por për këtë akuzohet mbreti mizor çifut Herodi, i cili u përpoq të vriste Jezusin qysh kur ky ishte foshnjë.

Nëse Krishtërimi është një fe e mbështetur në dashuri dhe që nuk nxit dhunë, si mundën kryqtarët e krishterë të kryejnë aktet më të dhunshme të historisë? Arsyeja kryesore për këtë është që kryqtarët ishin kryesisht njerëz të paditur që mund të cilësohen më mirë me emrin “turmë”. Masat e tyre, të cilët nuk dinin asgjë nga feja e vet dhe që ndoshta s’e kishin lexuar apo parë kurrë Biblën në jetën e

tyre dhe që ishin në përgjithësi plotësisht të panjohur me vlerat morale të urdhëruara prej Biblës, u shtynë në barbari përmes slloganeve të Kryqëzatave, të cilat paraqiteshin si “Vullneti i Zotit”. Duke përdorur këtë metodë mashtruese, shumë prej tyre u nxitën për të kryer veprime të frikshme, të ndaluara në fenë e tyre.

Vlen të përmendet se në atë periudhë, të krishterët lindorë, apo populli i Bizantit, të cilët nga pikëpamja

Më 12 shtator 1204 kryqtarët hynë në Kostandinopojë, e cila mbahej nga bashkëfetarët e tyre të krishterë. Megjithatë, ata e plaçkitën qytetin, duke grabitur deri edhe arin nga kishat.

kulturore, qëndronin shumë më lart se të krishterët perëndimorë, treguan vlera më të mëdha njerëzore. Edhe përpara, edhe pas pushtimeve të Kryqëzatave, të krishterët ortodoksë jetuan së bashku me muslimanët. Sipas komentatorit të BBC-së, Terri Xhons, me tërheqjen e kryqtarëve nga Lindja e Mesme “jeta e qytetëruar filloi përsëri dhe anëtarët e tre besimeve monoteiste iu rikthyen bashkekzistencës paqësore.”¹⁸

Shembulli i kryqtarëve është tregues për një dukuri të përgjithshme. Sa më të paqytetëruar, të pazhvilluar intelektualisht e të paditur të jenë aderuesit në një ideologji, aq më të prirur janë ata për të shpërthyer në akte dhune. Kjo vlen edhe për ideologjitë që nuk kanë të bëjnë fare me fenë. Të gjitha lëvizjet komuniste në botë janë të prirura nga terrori. Më të egrat e më të përgjakshmet e tyre ishin ato të khmerëve të kuq në Kamboxhia. Veprimet e tyre vinin për arsye të injorancës së thellë.

Karakteri beduin në Kuran

Në kohën e Profetit Muhamed, në Arabi ekzistonin dy struktura bazë të shoqërisë. Këta ishin banorët e qytetit dhe beduinët (arabët e shkretëtirës). Në qytete mbizotëronte një kulturë e sofistikuar. Marrëdhëniet tregtare i lidhnin qytetet me botën e jashtme dhe kjo shërbente për formimin e “sjelljeve të

mira” mes arabëve qytetarë. Ata kishin vlere estetike të rafinuara, pëlqenin letërsinë dhe veçanërisht poezinë. Arabët e shkretëtirës, nga ana tjetër, ishin fise nomade që jetonin në shkretëtirë dhe që kishin një kulturë shumë të papërpunuar. Ata ishin plotësisht të panjohur me artet dhe shkencat dhe zhvillonin një karakter të parafinuar.

Islami lindi dhe u zhvillua mes banorëve të Mekës, qytetit më të rëndësishëm të gadishullit. Sidoqoftë, Islami u përhap në të gjithë gadishullin dhe atë e përqaftuan të gjitha fiset arabe. Mes këtyre fiseve ishin gjithashtu arabët e shkretëtirës, por këta ishin disi problematikë. Sfondi i tyre i varfër intelektual e kulturor i pengonte disa prej tyre që ta kuptonin thellësinë dhe shpirtin fisnik të Islamit. Lidhur me këtë, Zoti në Kuran ka shpallur këtë varg:

“Arabët e shkretëtirës janë më të këqinjët në mosbesim e hipokrizi dhe më të prirur për të mos i njohur kufijtë që Zoti i ka bërë të ditur të Dërguarit të Tij. Mirëpo Zoti është i Gjithëditur, i Urtë.” (Kurani 9:97)

Arabët e shkretëtirës, pra, ato grupe shoqërore, të cilat ishin “më të këqinjët në mosbesim e hipokrizi”, si dhe të prirur për të mos iu bindur urdhëresave të Zotit, u bënë pjesë e botës islame në kohën e Profetit. Nuk duhet të harrojmë se jo të gjithë arabët e shkretëtirës ishin negativë. Sidoqoftë, në kohët e mëvonshme, sekti i quajtur “harixhi”, i cili lindi mes beduinëve përbën një shembull. Tipari më i dallueshëm i këtij sekti pervers (të quajtur “harixhi”, që do të thotë “rebel”, për shkak të shmangies së madhe nga praktikatat sunite), ishte natyra e tyre e egër dhe fanatike. “Harixhitët”, të cilët e kuptonin fare pak thelbin e Islamit apo virtytet dhe vlerat e shprehura në Kuran, luftuan kundër të gjithë muslimanëve të tjerë, duke u mbështetur në një numër të vogël vargjesh kuranore, të cilët ata i keqinterpretuan dukshëm. Për më tepër, ata kryen “akte terrorizmi” të vërtetë. Aliu që ishte njëri nga shokët më të dashur të Profetit, u vra nga një harixhi.

Në kohët e mëvonshme, u shfaqën “hashashitët”, një tjetër organizatë brutale. Kjo ishte një “organizatë terroriste”, e përbërë nga injorantë dhe militantë fanatikë, të zhveshur nga të kuptuarit e thellë të thelbit të Islamit.

Për këtë arsye, ata ishin të prirur që të ndikoheshin shumë lehtë nga sllogane e premtime të thjeshta.

E thënë ndryshe, njëloj sikurse kryqtarët dëmtuan dhe keqinterpretuan Krishtërimin, sikur të ishte një doktrinë egërsie, disa grupe që e kishin burimin te bota islame, e keqinterpretuan Islamin, duke përdorur brutalitetin. E përbashkëta mes këtyre sekteve dhe kryqtarëve, ishte natyra e tyre “beduine”. Pra, ata ishin injorantë, të parafinuar e të pakulturoar, të paaftë për ta kuptuar fenë. Dhuna e përdorur prej tyre erdhi si pasojë e kësaj paaftësie për të kuptuar dhe jo nga feja që ata pretendonin se i përkisnin.

Njëri nga burimet e terrorizmit:

Fanatizmi i Botës së Tretë

Disa shembuj nga historia mund të na ndihmojnë për të fituar një kuptim më të saktë mbi dukurinë e ashtuquajtur “terror islamik”, i cili qëndron sot në krye të rendit të ditës në çështjet ndërkombëtare. Kjo ndodh për arsye se ata që dalin për të kryer veprime terrori në emër të Islamit dhe ata që i mbështesin veprime të tilla, duke qenë se paraqesin një pakicë të papërfillshme në botën e Islamit, lindin nga ky “karakter i posaçëm për beduinët” dhe jo nga vetë

Beduinët ishin fise nomade të shkretëtirës në kohën e Profetit Muhamed. Për shkak të kushteve të ashpra në të cilat jetonin, në kulturën e tyre mbizotëronte ashpërsia dhe egërsia.

Terroristi është i pamëshirshëm dhe synon vetëm të rrënojë

Themeluesi i Anarkisë Ruse, Mihail Bakunin dhe nxënësi i tij Neçajev, e përshkruajnë terroristin ideal në këtë mënyrë:

“E gjithë puna e ekzistencës [së një revolucionari], jo vetëm në fjalë por edhe në vepra, është në luftë me rendin ekzistues në shoqëri dhe me gjithë të ashtuquajturën botë të qytetëruar, me ligjet, moralin, traditat e saj. Ai është një kundërshtar i papajtueshëm... Ai njeh vetëm një shkencë; shkencën e shkatërrimit.” (Gazeta “The Alarm”, “Bakunin's Ground-Work for the Social Revolution”, dhjetor 1885, 26, f. 8)

Sikurse kuptohet nga këto fjalë të Bakuninit dhe të Neçajevit, terroristët janë njerëz që i shkëpusin lidhjet e tyre me çdo institucion material e shpirtëror, duke mohuar kështu çdo vlerë morale. Ata i shohin institucionet e tilla si pengesa për planet e tyre. Bakunini, gjithashtu, thotë: **“Ditë e natë ai [revolucionari] ka vetëm një mendim, një qëllim: shkatërrimi i pamëshirshëm; ndërsa me gjakftohtësi e pareshtur, ndjek këtë qëllim, ai vetë duhet të jetë i gatshëm të vdesë në çdo kohë dhe i gatshëm të vrasë me duart e veta këdo që përpiqet ta ndalë nga qëllimet e veta.”** Në tekstin e tij *“Vepra themelore e revolucionit shoqëror”*, ekziston ky përshkrim mbi atë se si duhet të jetë një terrorist:

Ai duhet të jetë i ashpër me vetveten dhe me të tjerët. Të gjitha ndjenjat e dobësisë në marrëdhënie, miqësi, dashuri e mirënjohje duhet të shtypen me ftohtësi nëpërmjet pasionit të vetëm të veprimit revolucionar.

Këto fjalë nxjerrin në shesh fytyrën e errët të terrorizmit dhe tregojnë se ai është plotësisht në kundërshtim me fenë islame që është themeluar mbi paqen, tolerancën e dashurinë. Në një varg kuranor, Zoti shprehet se feja islame (paqja) është shpëtimi i vërtetë për njerëzimin dhe të vepruarit ndryshe, do të thotë të ecësh në rrugën e djallit:

O ju që besuat! Përqafojeni fenë islame (paqen) në tërësi! Mos ndiqni hapat e djallit! Ai është një armik i hapur ndaj jush. (Kurani 2:208)

Psikologjia e turmës te terrorizmi

Një tjetër karakteristikë e rëndësishme e terroristëve është se ata veprojnë me një shpirt kolektivist. Brenda këtij shpirti, idetë individuale dhe zgjedhja personale anashkalohen dhe secili drejtohet për te një qëllim i vetëm. Ata që veprojnë brenda këtij shpirti kolektiviteti mund të kryejnë veprime pa përdorur vullnetin dhe vetëdijen e tyre; veprime, të cilat nuk do t'i kryenin kurrë me mendjen e tyre të lirë. Në shumë vende të botës, grupet terroriste përbëhen nga një grusht njerëzish të paditur e të pamësuar, të cilët tërhiqen nga histeria emocionale e grumbullimeve masive, sloganeve dhe pa e ditur as vetë se ç'bëjnë, përfshihen në mizori e barbarizma masive. Për një çast, njerëz të tillë mund të shndërrohen në vrasës gjakatarë dhe në terroristë që janë të aftë të kryejnë veprimet më çnjerëzore. Një njeri mund të duket plotësisht i qetë kur është i vetëm, por kur bëhet pjesë e një grupi terrorist, ai mund të bëhet i aftë për të djegur e sulmuar pa asnjë arsye të dukshme. Një magjepsje e tillë hidhet mbi individët aq sa ata arrijnë deri në dëshirën për t'u vrarë për çështjen e tyre. Shumica e atyre që marrin pjesë në veprime terrori shpesh karakterizohen nga vullneti dhe ndërgjegjia e dobët dhe nën ndikimin e psikologjisë së turmës, shndërrohen në një pjesëz të parëndësishme të një mase të pavlerë. Të kuptuarit dhe të gjykuarit zëvendësohen nga emocionalizmi i tepruar dhe ekstravagant, si dhe nga prirja ndaj dhunës dhe egërsisë. Njerëz të tillë provokohen lehtë, janë intolerantë dhe nuk njohin asnjë kufi të vendosur nga ndonjë ligj.

Gabimi i kësaj psikoze të turmës është shpallur në Kuran, ku thuhet se qenie të tilla njerëzore duhet të veprojnë sipas vullnetit dhe inteligjencës së tyre:

**“Mos ndiqni (thoni, bëni) atë për të cilën nuk keni
dije! Njeriu është përgjegjës për shikimin,
dëgjimin dhe zemrën...” (Kurani
17:36)**

Islami. Paaftësia për të kuptuar thelbin e Islamit që është në thelb, një fe e paqes dhe e drejtësisë, i bën ata që ta shndërrojnë fenë në një pjesë përbërëse të barbarizmit, i cili është thjesht, pasojë e strukturës së tyre shoqërore e kulturore. Prejardhja e këtij barbarizmi që mund të quhet me të drejtë “fanatizmi i Botës së Tretë”, janë nismat e njerëzve të zhveshur nga dashuria për qeniet e tjera njerëzore.

Është një fakt se në shekujt e fundit, muslimanët në të gjitha anët e botës islame, i janë nënshtruar dhunës së forcave perëndimore dhe aleatëve të tyre. Vendet kolonialiste evropiane, regjimet shtypëse vendase apo kolonizatorët e mbështetur nga Perëndimi (për shembull Izraeli) u kanë shkaktuar vuajtje të mëdha e të shumta muslimanëve.

Muslimani nuk duhet të ulë zërin ndaj padrejtësive që i bëhen. Ata duhet t'i luftojnë padrejtësitë. Por në përgjithësi ata duhet të mundohen “t'i përgjigjen ligësisë me mirësi”:

Një vepër e mirë dhe një vepër e keqe nuk janë të barabarta. Zmbrapseni të keqen me diçka të mirë dhe, nëse ekziston armiqësi mes jush dhe dikujt tjetër, ai do t'ju bëhet si një mik i ngushtë.” (Kurani 41:34)

Është pa dyshim, një e drejtë e ligjshme e muslimanëve që të reagojnë ndaj barbarisë, pa i kaluar kufijtë e vendosur nga Zoti, i Cili thotë:

“... Mos lejojni që urrejtja ndaj një populli, i cili ju ndaloj nga hyrja në Xhaminë e Shenjtë t'ju shtyjë në kapërcimin e masës..!” (Kurani 5:2)

Për pasojë, kryerja e veprimeve terroriste kundër njerëzve të pafajshëm të kombeve të tjerë nën pretekstin e “përfaqësimit të kombeve të shtypur të botës”, nuk është në asnjë mënyrë në përputhje me Islamin.

Një tjetër pikë që meriton të përmendet në mënyrë të veçantë, është se kombet dhe bashkësitë perëndimore nuk mund të bëhen përgjegjës për dhunën dhe shtypjen që u përmendën më sipër kundër muslimanëve. Sot, filozofitë materialiste dhe afetare që mbizotëruan në shekullin XIX, janë përgjegjësit kryesorë për këto akte të zymta. Kolonializmi evropian nuk e ka prejardhjen te Krishterimi. Pëkundrazi, lëvizjet antifetare që i

kundërviheshin vlerave të Krishtëritimit, i hapën rrugën kolonializmit. Në rrënjët e mizorive të mëdha të shekullit të XIX, qëndron ideologjia e Darwinizmit Social. Në botën e krishtere, sot ka ende faktorë të egër, të dhimbshëm dhe kundërshtues, sikurse edhe një kulturë të mbizotëruar nga elementë paqësorë e të drejtë që i kanë rrënjët te Krishtërimi. Në të vërtetë, mosmarrëveshja më e madhe nuk qëndron mes Perëndimit dhe Islamit. Ndryshe nga ç'mund të mendojë përgjithësisht opinioni, mosmarrëveshja qëndron mes të devotshmëve në Perëndim dhe botës islame nga njëra anë dhe njerëzve që kundërshtojnë fenë (materialistëve, ateistëve, darvinistëve etj.) nga ana tjetër.

Një tjetër tregues se Fanatizmi i Botës së Tretë nuk ka të bëjë aspak me Islamin është se deri vonë, fanatizmi ishte identifikuar me ideologjinë komuniste. Sikurse dihet mirë, veprime të ngjashme antiperëndimore terrori u kryen në vitet 1960 dhe 1970 nga organizatat e mbështetura nga sovjetikët. Pasi ndikimi i ideologjisë komuniste u zbeh, disa nga strukturat shoqërore që sollën në jetë komunizmin e kanë kthyer vëmendjen e tyre tek Islami. Kjo “mizori e paraqitur nën petkun e fesë”, e cila është formuluar nëpërmjet futjes së disa koncepteve e simboleve islame në ish-literaturën komuniste, është tërësisht në kundërshtim me vlerat morale që përbëjnë thelbin e Islamit.

Një vëzhgim i fundit për këtë çështje është se Islami nuk është përkëdhelës e hatërmbajtës ndaj ndonjë kombi a rajoni gjeografik të veçantë. Ndryshe nga opinioni i përgjithshëm në Perëndim, Islami nuk është një “kulturë lindore”. Islami është feja e fundit e shpallur për njerëzimin si udhëzim në rrugën e drejtë dhe u vetërekomandohet të gjithë njerëzve. Muslimanët janë përgjegjës për komunikimin e fesë së vërtetë të të gjithë njerëzit e të gjitha kombeve dhe të nxisin që të gjitha kulturat ta ndjejnë veten pranë Islamit.

Në përfundim, ka një zgjidhje të vetme për njerëzit dhe grupimet që në emër të Islamit, venë në përdorim terrorin dhe përmes regjimeve shtypëse, e kthejnë botën në një vend të vdekur, në vend që ta zbukurojnë atë: shpallja e moralit Islam dhe komunikimi i tij në mënyrë që njerëzit të jenë në gjendje ta kuptojnë atë e të jetojnë sipas tij.

Njëra nga metodat e terrorizmit është shkaktimi i frikës dhe panikut në shoqëri

Një nga cilësitë më të rëndësishme të terrorizmit, është se ai i zgjedh objektivat e tij pa bërë dallime. Fakti se ai, i përcakton këto objektiva pa bërë dallim është një nga arsytet më të rëndësishme për përhapjen e frikës, sepse askush nuk mund të ndjehet i sigurtë. Nëse njerëzit e dinë se janë objektiva të mundshëm pa pasur ndonjë arsye, askush nuk mund të ndjehet i sigurtë nga terroristët. Nuk ka asgjë që objektivat potencialë mund të bëjnë për t'u vetëmbrojtur, përderisa terroristët veprojnë sipas qëllimeve të veta, në një kohë dhe vend që e zgjedhin vetë. Në këtë mënyrë, veprimet e terrorit në shoqëri janë arbitrare dhe të paparashikueshme.

**Organizatata terroriste i sulmojnë pa dallim
objektivat e tyre dhe nuk shqetësohen për vrasjet
apo plagosjet e individëve të pafajshëm. Një
shembull tipik i kësaj ishte gazi nervor që u përdor
në metronë e Tokios më 20 mars 1995.**

Gabimi i radikalizmit

Ekziston edhe një ide tjetër që duhet të marrim në shqyrtim krahas asaj të terrorit. Është fjala për dukurinë e radikalizmit.

Radikalizëm do të thotë të mbështetësh ndryshimet e papritura revolucionare e shkatërrimtare dhe të zbatosh një politikë të rreptë pa kompromise për t'i arritur këto ndryshime. Radikalët dallohen nga dëshira e tyre për ndryshime revolucionare dhe për qëndrimin e ashpër dhe nganjëherë agresiv që mbajnë.

Në këtë rast, si në çdo sferë tjetër të jetës, udhëzimi për muslimanët është Kurani. Kur marrim në shqyrtim radikalizmin në dritën e Kuranit, shohim se ai nuk ka të bëjë aspak me mënyrën, me të cilën Zoti urdhëron besimtarët që të sillen. Kur Zoti përshkruan një besimtar në Kuran, Ai e përshkruan atë si një njeri të dashur, që u shmanget përplasjeve dhe debateve, që i trajton edhe njerëzit më armiqësorë me ngrohtësi e miqësi.

Një shembull që na udhëzon në këtë çështje, është urdhëresa e Zotit për Musain (Moisiun) dhe Harunin (Aronin) për të shkuar te Faraoni dhe për t'iu drejtuar atij me mirësjellje:

Shkoni te faraoni! Ai i ka kapërcyer kufijtë. Megjithatë, flitini atij me fjalë të buta, me shpresën se ai do të kushtojë vëmendje apo do të frikësohet! (Kurani 20:43-44)

Faraoni ishte njëri ndër të pafetë më të egër e më kryelartë të kohës së tij. Ai ishte një despot që e mohonte Zotin dhe adhuronte idhujt. Për më tepër, ai i detyronte besimtarët (izraelitët e asaj kohe) që t'u nënshtroheshin mizorive e vrasjeve. Megjithatë, Zoti urdhëroi profetët e Tij që të shkojnë te një njeri kaq armiqësor dhe t'i flasin me mirësjellje.

Do të vini re, se rruga e treguar nga Zoti ishte mënyra e bashkëbisedimit miqësor dhe jo rruga e përplasjes, fjalëve të ashpra, slloganeve të lindura nga zemërimi apo protestave të trazuara.

Ka edhe disa shembuj të tjerë që u tregojnë muslimanëve si të sillen, siç është, për shembull, bashkëbisedimi i profetit Shuajb me disa jobesimtarë. Ky bashkëbisedim rrëfëhet në Kuran në këtë mënyrë:

Në Medjen dërguam vëllain e tyre, Shuajbin. Ai u tha: "O populli im, adhuroni Allahun, ju nuk keni të adhuruar tjetër veç Tij! Mos u hani hakun njerëzve kur matni e peshoni. Unë ju shoh (se

rroni) në mirëqenie, por në të vërtetë kam frikë për ju dënimin e një dite të afërt.

O populli im! Matni e peshoni me drejtësi, mos u hani hakun njerëzve dhe mos bëni rrëmujë e ligësi në tokë.

Ajo pjesë (e fitimit hallall) që jua ka lejuar Allahu është më e mirë për ju, nëse jeni besimtarë. Dijeni se unë nuk jam vënë rojtar mbi ju."

Ata i thanë: "O Shuajb, a mos vallë namazi yt të mëson që ne të braktisim atë që kanë adhuruar baballarët tanë dhe të mos bëjmë ç'të duam me pasurinë tonë? Vërtet që ti je i duruar e i mençur.[ironi]"

Ai u tha: "O populli im, nëse unë kam argumente të qarta nga Zoti im dhe Ai më ka furnizuar me të mirat e Tij (si mund t'i përziej ato me fitim të paligjshëm?). Kur ju kundërshtoj, unë nuk dua të veproj atë që jua ndaloj juve ta bëni. Unë vetëm dëshiroj të rregulloj me aq sa kam mundësi, por sukcesi im është në dorën e Allahut. Tek Ai mbështetem dhe Atij i drejtohem i penduar. (Kurani 11:84-88)

Kur marrim në shqyrtim atë që thotë Shuajbi, shohim se ai i ftoi njerëzit që t'i besojnë Zotit dhe të pranojnë parime të larta morale. Ai e bëri këtë me mirësi e thjeshtësi. Ne mund të sqarojmë disa nga arsyet e kësaj sjelljeje në këto vargje:

* Kur Shuajbi u thotë njerëzve **"Unë nuk jam vendosur mbi ju si rojtari juaj"**, ai tregon se nuk dëshiron t'i sundojë apo t'i kontrollojë ata. Qëllimi i tij i vetëm është që t'i informojë ata në lidhje me të vërtetën që Zoti i ka shpallur.

* **"O populli im! Çfarë mendoni?"** Kjo shprehje, e përdorur nga Shuajbi ndaj mohuesve, tregon se ai i drejtohej inteligjencës dhe ndërgjegjes së tyre. Me fjalë të tjera, ai nuk këmbëngulte, duke ushtruar trysni, por vinte në diskutim idetë e tyre pa iu kundërvënë atyre dhe i ftonte që të mendonin e të arrinin në një përfundim të caktuar me ndërgjegjen dhe vullnetin e tyre të lirë.

* **"Unë nuk dua t'ju kundërvihem e të bëj për vete atë që po jua ndaloj juve."** Ndalimi i Shuajbit këtu nuk është, në të vërtetë, një ndalim. Ai u sqaronte se disa veprime janë të mëkatshme dhe ftonte njerëzit t'i braktisin veprime të tilla. Për më tepër, kur Shuajbi thoshte **"nuk dua t'ju**

kundërvihem”, tregonte se nuk kishte për qëllim të grindej me ta. Ai nuk dëshironte t’i shqetësonte apo të nxiste sherr. Ai dëshironte vetëm t’i ftonte në besim e në zbatim të parimeve të larta morale.

Nëse merrni në shqyrtim Kuranin, do ta shihni atë ngrohtësi, atë mirësi e tolerancë që ka karakterizuar të gjithë profetët. Zoti e përshkruan profetin Ibrahim (Abraham) si **“zemërbutë e të përmbajtur” (Kurani 9:114)**. Në një varg tjetër, karakteri fisnik i Profetit Muhamed përshkruhet në këtë mënyrë:

“Në saje të mëshirës së Zotit, ti u tregove i butë me ta. Nëse do të kishe qenë i ashpër e zemërgur, ata do të ishin larguar prej teje. Fali ata dhe lutu e kërko falje për ta! Këshillohu me ta për çështjet! Pataj, pasi të kesh vendosur, mbështetu tek Allahu, pasi Ai i do ata që mbështeten tek Ai.” (Kurani 3:159)

Një cilësi e dukshme e radikalizmit është egërsia. Kjo prirje mund të vihet re qartë në ligjëratat, shkrimet dhe demonstrimet e radikalëve. Sidoqoftë, egërsia nuk është një cilësi e muslimanëve. Kur Zoti bën fjalë për besimtarët në Kuran, ai i përshkruan ata si njerëz që **“bëjnë bamirësi si në kohë të mira, ashtu edhe në kohë të vështira; që kontrollojnë zemërimin dhe i falin njerëzit. Zoti i do bamirësit.” (Kurani 3:134)**

E vetmja gjë që muslimani dëshiron nga njerëzit e tjerë, është që ata të besojnë në Zotin dhe të jetojnë sipas parimeve morale, por kjo është e mundur vetëm me vullnetin e Zotit. Pavarësisht se ç’mund të bëjmë ne, pavarësisht se sa mund të përpiqemi t’u sqarojmë të vërtetën njerëzve, zemrat e tyre janë në duart e Zotit. Zoti ua kujton muslimanëve këtë fakt kaq të rëndësishëm në këtë varg kuranor: **“A nuk e dinë ata që besuan, se nëse do të kishte dashur Zoti, do të kishte mundur ta udhëzonte mbarë njerëzimin?...” (Kurani 13:31)**

Ekziston një tjetër varg nga Kurani që thekson të njëjtin fakt:

“Nëse Zoti yt do të kishte dëshiruar, të gjithë njerëzit në tokë do të kishin besuar. Mos vallë mendoni se mund t’i detyroni njerëzit që të jenë besimtarë?” (Kurani 10:99)

Për këtë arsye, detyra e muslimanit është vetëm t’u sqarojë faktet dhe të ftojë njerëzit që t’i pranojnë ato. Nëse njerëzit e pranojnë apo jo ftesën, varet vetëm nga ndërgjegjja e tyre. Zoti e shpall këtë të vërtetë në Kuran kur thotë se nuk ka detyrim në fe:

Për terroristët vrasja e njerëzve, shkatërrimi dhe shkretime, përbëjnë një mënyrë jetese. Sipas tyre, gjakderdhja është një akt i ligjshëm. Ata mund të vrasin njerëz të pafajshëm, të lëshojnë bomba mbi fëmijët apo të hedhin në erë shtëpi pa asnjë ndjenjë mëshire.

“Nuk ka detyrim në fe. Rruga e drejtë dallohet qartë nga e gabuara. Kushdo që refuzon hyjnitë e rreme dhe ka besim te Zotin, është kapur pas lidhjes më të qëndrueshme, e cila nuk do të këputet kurrë. Zoti është Gjithëdëgjues, i Gjithëditur.”
(Kurani 2:256)

Për këtë arsye, nuk ka kuptim që t'i bësh njerëzit me forcë të besojnë dhe të bëhen muslimanë, apo t'i detyrosh ata që të falen e t'i largohen mëkatit. Këshilla, është e vetmja rrugë. Zoti shpall në disa vargje kuranore që i drejtohen të Dërguarit të Zotit, se muslimanët nuk janë shtypës:

“Ne e dimë më së miri se ç'të thonë ty ata, por ti nuk je shtrëngues për ta. Këshillo me anë të Kuranit këdo që i trembet paralajmërimit Tim!” (Kurani 50:45)

Thuaj: “O njerëz! E vërteta erdhi nga Zoti juaj. Kushdo që udhëzohet, është udhëzuar për të mirën e vet. Kushdo që humbet rrugën, humbet për veten e tij. Unë nuk jam vendosur si rojtar mbi ju.” (Kurani 10:108)

Muslimanët janë të përgjegjshëm vetëm për të shpjeguar fenë e tyre. Ata nuk duhet të ushtrojnë tryzni apo dhunë mbi askënd dhe duhet t'u flasin me mirësjellje edhe femohuesve më tiranikë. Njerëz të tillë nuk mund të jenë radikalë, sepse radikalizmi qëndron në kundërshtim me ato cilësi që radhitëm më sipër. Në të vërtetë, radikalizmi është një rrymë joislame e mendimit dhe qëndrimit politik. Kjo rrymë ka depërtuar nga jashtë në botën islame. Kur i marrim në shqyrtim dukuritë shoqërore që përshkruhen në termat e radikalizmit, do të mund të thuhej se këto janë, **në themel, një bashkësi metodash dhe ligjëratah, të përdorura dikur nga komunistët**, apo një shprehje e **“egërsisë fanatike”**, e cila nuk ka vend në Islam (48-26)

Të gjithë muslimanët duhet ta refuzojnë plotësisht zemërimin dhe shpalosjen e një qëndrimi debatues agresiv, pasi kjo do të ishte në kundërshtim me natyrën e Islamit dhe në vend të këtij qëndrimi të shfaqin një qëllim miqësor, të sjellshëm, fisnik, tolerant, të qetë e të mëshirshëm. Muslimanët duhet të bëhen shembull për botën dhe të admirohen për pjekurinë, tolerancën, thjeshtësinë, paqësinë etj... Muslimanët duhet ta jetojnë Islamin në mënyrën më të mirë të mundshme dhe të shfaqin moralin e Islamit përpara syve të botës, jo vetëm në sjellje e veprime por edhe nëpërmjet arritjeve të tyre në shkencë, kulturë, art, estetikë, rend shoqëror etj.

Shpjegimi i Islamit për të tjerët dhe mbrojtja e Islamit ndaj ideve të huaja përfshihen në ato që u përmendën më sipër. Në vargun që vijon, Zoti shpall qartë se çfarë qëndrimi duhet të mbajë muslimani në marrëdhënie me të tjerët:

“Fto në rrugën e Zotit tënd me urtësi e fjalë të mira dhe diskuto me ta në mënyrën më të sjellshme. Zoti yt e di më së miri kush është shmangur nga rruga e Tij dhe i njeh ata që janë të udhëzuar.” (Kurani 16:125)

Metodat terroriste dhe psikologjia

Koncepti i terrorit ka një kuptim më të gjerë në gjuhën e sotme. Në përgjithësi, ai i referohet përplasjes së armatosur të nxitur nga grupet ideologjike radikale. Terror do të thotë kërcënim, por ky kërcënim shtrihet në një fushë të gjerë, përfshirë gjithë jetën e njerëzve, të cilët ndjejnë kërcënimin, kanosjen e dhunës dhe frikës. Terrori, si çdo veprim i dhunshëm që kryhet për të nxitur frikë, përfshin një kërcënim të dendur e të rregullt që synon t'i mësojë njerëzit të përvetësojnë një mënyrë të caktuar të menduari dhe sjelljeje. Në çdo rast, objektivi i terrorizimit janë drejtpërdrejt apo tërthorazi vetë qytetarët.

Organizatrat e terrorit përdorin terrorin për të siguruar mbështetje.

Kërcënimet e përdorura prej tyre llogariten që të rrisin forcën e tyre dhe në këtë mënyrë, t'u sigurojnë me hir a me pahir, mbështetjen e një pjese apo të të gjithë qytetarëve.

Gjëja e parë që njerëzve u vjen në mend kur përmendet fjala “terror”, është në përgjithësi, lloji i njohur si “terror i majtë”, por ekziston gjithashtu një lloj terrori që vihet re në vendet e Botës së Tretë dhe që vihet në jetë nga regjime diktatoriale. Në të vërtetë, realiteti këtu nuk është asgjë veçse një zbatim i taktikave të terrorit të majtë. Një diktator apo një grup në pushtet është shtypës dhe e përdor pushtetin vetëm për përfitime personale dhe për këtë arsye, përjetohen lloje të ndryshme të një opozite shoqërore. Në këtë situatë, regjimi diktatorial shpreh gjithmonë të njëjtën formulë për të treguar se është më i fortë se opozita. Ai përdor terrorin në mënyrë që qytetarët të jetojnë me frikë e zemër të ngrirë dhe pushteti të përforcojë pozitat e veta.

Organizatave të terrorit, nga ana tjetër në përputhje me ideologjitë e veta, pretendojnë se qëllimi i tyre është largimi i qeverive dhe drejtuesve, të cilët ata i shohin si të paligjshëm e të egër dhe duke e realizuar qëllimin e tyre, ata thonë se do të arrijnë të ndërtojnë një mënyrë më të lumtur e më të drejtë jetese. Sidoqoftë, ky nuk është një pretendim realist. Në Kuran, në vargjet e parë të sures “Bekare”, Zoti lëshon këtë urdhëresë për ata që mendojnë në këtë mënyrë:

Kur u thuhet: “Mos shkaktoni shturje në tokë,” ata thonë: “Ne vetëm sa po rregullojmë.” Jo, në të vërtetë! Janë pikërisht ata që sjellin trazira, por nuk e kuptojnë. (Kurani 2:11-12)

Sigurisht që terroristët nuk mund të futen në një kategori të vetme, pasi shkaqet që i shtynjë janë të ndryshme, por për shumë terroristë vrasja është një mënyrë jetese. Shumica e tyre janë të zhveshur nga cilësitë njerëzore. Shpesh, ata përdorin armët e tyre kundër njëri-tjetrit dhe kryejnë spastrime të përgjakshme brenda fraksioneve të brendshme të vetë organizatës ku militojnë.

Mund të shihet se terrorizmi nuk është tjetër, veçse një burim gjakderdhjeje. Kushdo që e mbështet terrorizmin, është duke mbrojtur një sistem satanik. Fjalët e terroristëve nuk duhet të mashtrojnë askënd. Ata që kryejnë akte të tilla në emër të fesë, janë përgjegjës dyfish, si për gjakderdhjet, ashtu edhe për propagandën antifetare që përhapin përmes kryerjes së këtyre krimeve.

Terroristët synojnë të rrënojnë njerëzit si fizikisht, ashtu edhe psikologjikisht për të arritur një qëllim të caktuar. Kurse morali i fesë e kundërshton terrorizmin dhe ka si synim dashurinë, mirëqenien, dhembshurinë, harenë dhe shpresën në shoqëri.

Në mësimet morale të Kuranit, të vrasësh një njeri të pafajshëm përbën një akt mizorie të pafund. Zoti i ndalon veprimet terroriste dhe i dënon përgjegjësit e tyre.

Terrori dhe feja janë në kundërvënie të plotë me njëra-tjetrën. Terrorizmi ndjek rrugën e agresionit, dhunës dhe barbarisë. Kuranit këshillon për dëshirë të mirë dhe marrëveshje. Ai e ndalon terrorin dhe dhe i dënon ata që kryejnë veprime të tilla:

Përsa u përket atyre që i shkelin marrëveshjen e Zotit pasi vetë e dhanë besën dhe e këpusin atë që Zoti ka urdhëruar të jetë e bashkuar, që shkaktojnë mizori në tokë, mallkimi do të jetë mbi ta. (Kurani 13:25)

Cilësia themelore e terrorit që e kanë të përbashkët të gjithë ata që janë të infektuar nga mizoria e tij, është se frika dhe dashuria e Zotit, është diçka

krejt e huaj për ta. Zemrat e tyre janë të ngurta dhe ata janë të sëmurë shpirtërisht. Në Kuran, Zoti shprehet kështu për karakterin e njerëzve të tillë:

E mos iu bind asnjërit që betohet për të pavërtetën, asnjë përgojuesi, shpifësi, ndaluesi të së mirës, asnjë tepruesi e të pashpirti, të zhytur në mëkat e për më tepër, të përbuzur!
(Kurani 68:10-13)

Të ngresh krye pa arsye dhe të kryesh veprime agresive, është e ndaluar nga Zoti. Në Islam, veprimet e atij që ne e quajmë sot terror apo anarki, janë të ndaluara. Në Kuran është thënë:

Thuaj: “Zoti im e ka ndaluar paturpësinë e kryer qoftë haptazi, qoftë fshehurazi, e ka ndaluar veprimin e gabuar dhe tiraninë e padrejtë, e ka ndaluar adhurimin krahas Zotit të të tjera hyjnive, për të cilat Ai nuk ka dërguar asnjë leje; ka ndaluar gjithashtu që të thoni rreth Zotit atë që nuk e dini.” (Kurani 7:33)

**... Kijeni frikë Zotin! Ai është i njohur me atë që veproni.
(Kurani 5:8)**

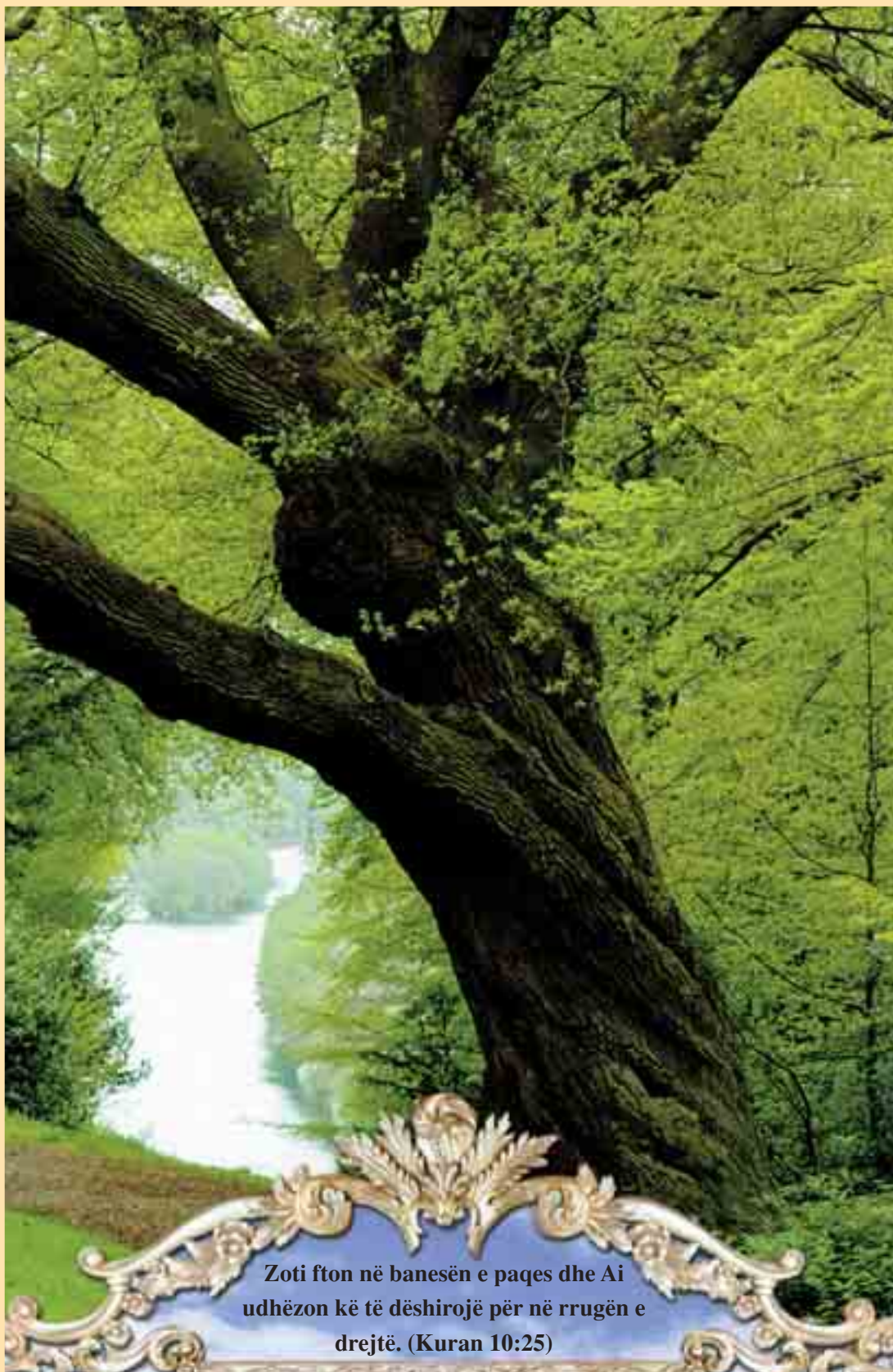
Veprimet e dhunës - një nga metodat më të rëndësishme të propagandës terroriste

Terroristët i shohin veprimet e dhunshme si propagandë për organizatat e tyre. Për ta, vrasja e njerëzve të pafajshëm, vjedhja e bankave, marrja peng e njerëzve, ekzekutimi i njerëzve, grabitjet dhe vendosjet e bombave përbëjnë të gjitha propagandë për betejat e tyre. Për terroristin që është i prirur të shkaktojë kaos, reklama që mund t'i sigurojë një akt i vetëm dhune në një ditë është më ndikuese se botimi i miliona broshurave.

Kjo ide është plotësisht e huaj ndaj çdo ndjenje njerëzore të mëshirës, dhembshurisë, pajtimit e tolerancës. Ajo është e huaj ndaj mësimëve morale të Kuranit dhe mund përfitojë ndjekës vetëm në ato shoqëri, në të cilat sundojnë ideologjitë antifetare. Për këtë arsye, e vetmja zgjidhje e mundshme që mund të shpëtojë njerëzimin nga mënyra e terrtë e të menduarit është përhapja dhe pranimi i gjerë si një mënyrë jetese i mësimëve morale të gjendura në Kuran.

Terroristët i shohin veprimet shkatërruese si një mjet propagande. Ata shprejnë të përhapin frikë, duke shkatërruar jetën dhe pronat e njerëzve.

**Zoti fton në banesën e paqes dhe Ai
udhëzon kë të dëshirojë për në rrugën e
drejtë. (Kuran 10:25)**

PIKËPAMJA E ISLAMIT MBI ITHTARËT E LIBRIT

Një tjetër çështje e rëndësishme që ka qenë në rendin e ditës, pas akteve të terrorit kundër Shteteve të Bashkuara të Amerikës, janë marrëdhëniet mes Perëndimit dhe Botës Islame. Siç dihet, në vitet '90, disa intelektualë hodhën mendimin se bota do të njihte një betejë që do të ndodhte mes Perëndimit dhe Islamit. Kjo është çështja themelore e tezës së njohur të Samuel Hantingtonit “Përplasja e qytetërimeve”. Sidoqoftë, kjo tezë që Eduard V. Said e quan me të drejtë “Përplasja e injorancës”, mbetet një skenar imagjinar i gjeneruar nga teprimi i ndikimit të disa grupimeve radikale e injorante që janë pjesë e të dy këtyre qytetërimeve. Në të vërtetë, nuk mund të ketë përplasje mes qytetërimit perëndimor dhe atij islam sepse shumë nga besimet dhe normat judeo-kristiane që gjenden në qytetërimin perëndimor, janë në harmoni me Islam.

Në Kuran, çifutët dhe të krishterët quhen “Ithtarë të Librit” sepse anëtarët e të dy këtyre besimeve mbështeten në libra me prejardhje hyjnore të shpallur nga Zoti. Këndvështrimi i Islamit për Ithtarët e Librit është tejet i drejtë dhe i njerëzishëm. Qëndrimi ndaj Ithtarëve të Librit është zhvilluar gjatë viteve të lindjes së Islamit. Në atë kohë, muslimanët përbënin një pakicë që luftonte për të mbrojtur fenë, duke vuajtur nën shtypjen dhe keqtrajtimet e tmerrshme të paganëve të qytetit të Mekës. Për shkak të kësaj përndjekjeje, disa muslimanë vendosën të largohen nga Meka dhe të kërkojnë strehë në një vend të sigurtë, ku qeveriste një sovran i drejtë. Profeti Muhamed u tha atyre të strehohen te mbreti i krishterë i Etiopisë. Muslimanët që shkuan në Etiopi, gjetën një administratë shumë të ndershme që i pranoi ata me dashuri e respekt. Mbreti kundërshtoi kërkesat e të dërguarve paganë që kishin shkuar në Etiopi për t’i kërkuar atij që t’u dorëzohen muslimanët. Ai u bëri të ditur muslimanëve se mund të jetonin të lirë në vendin e tij.

Qëndrimet plot dhembshuri, mëshirë e drejtësi të të krishterëve, janë përmendur në një varg në Kuran, i cili thotë:

...Do të shihni se njerëzit më të afërt me besimtarët (muslimanët) janë ata që thonë: “Ne jemi të krishterë,” për arsye se ndër ta ka priftërinj e murgj dhe sepse ata nuk janë kryelartë. (Kurani 5:82)

Besimet dhe vlerat e përbashkëta që muslimanët ndajnë me Ithtarët e Librit

Besimi islam, ai i krishterë dhe ai judaik kanë disa aspekte të përbashkëta. Në Kuran, Zoti thotë se Muslimanët kanë disa pika besimi të njëjta me Ithtarët e Librit dhe i përcjell kështu fjalët e muslimanëve ndaj tyre: **“Ne kemi besim në atë që na është zbritur neve dhe në atë që ju është zbritur juve. Zoti ynë dhe Zoti është një dhe ne i nënshtrohemi Atij.” (Kurani 29:4)**

Aderuesit e vërtetë të këtyre tre besimeve të mëdha:

* besojnë se Zoti ka krijuar mbarë gjithësinë nga asgjëja dhe se Ai sundon me Fuqinë e vet gjithçka që ekziston,

* besojnë se Zoti ka krijuar njeriun dhe qeniet e gjalla në një mënyrë të

mrekullueshme dhe se njeriu zotëron një shpirt të dhuruar nga Zoti,

* besojnë në ringjalljen, në Parajsën, Ferrin dhe në engjëjt dhe se Zoti i ka krijuar jetët tona me një përfundim të caktuar,

* besojnë se Zoti ka dërguar në rrjedhën e historisë shumë profetë si Nuhun (Noen), Ibrahimin (Abrahamin), Is'hakun (Isakun), Jusufin (Jozefin) e Musain (Moisiun) dhe i duan të gjithë këta profetë.

Në një varg nga Kurani tregohet se muslimanët nuk bëjnë dallim mes profetëve. Ata besojnë se Musai (Moisiu), profeti i çifutëve dhe Isai (Jezusi), profeti i të krishterëve, janë dy nga profetët më të spikatur të cilët besojnë muslimanët.

I Dërguari beson në atë që i është shpallur atij nga Zoti i tij dhe, po ashtu, besojnë edhe besimtarët. Secili beson në Zotin dhe engjëjt e Tij, dhe Librat e tij, dhe të Dërguarit e Tij. Ne nuk bëjmë dallim mes ndonjërit nga të Dërguarit. Ata thonë: “Ne dëgjojmë dhe bindemi. Falna ne, o Zoti ynë! Te Ti do të kthehemi!” (Kurani 2:285)

Besimet e Ithtarëve të Librit mbi vlerat morale janë në harmoni me ato të

Të krishterët dhe çifutët cilësohen në Kuran, si Ithtarë të Librit dhe ndaj tyre muslimanët janë të urdhëruar të tregojnë respekt, mëshirë dhe mirësi. Si të krishterët, ashtu edhe çifutët ndajnë të njëjtat vlera morale me muslimanët.

muslimanëve. Sot, në një botë ku forma të tilla imoraliteti si tradhëtia bashkëshortore, homoseksualizmi, dhënia pas drogës dhe modeli i një egoizmi të egër, janë rritur e përhapur, Ithtarët e Librit dhe muslimanët ndajnë të njëjtat virtyte si: nderi, dliresia, thjeshtësia, vetëfljimi, dhembshuria, mëshira apo dashuria e pakushtëzuar.

Forcat e përbashkëta kundër besimit

Një tjetër faktor i rëndësishëm që tërheq Krishtërimin, Judaizmin dhe Islamin drejt të përbashkëtës, janë edhe filozofitë ateiste që janë kaq ndikuese në kohën tonë sot.

Ndër filozofitë më të mirënjohura dhe më të dëmshme të kohës sonë, mund të përmenden materializmi, komunizmi, fashizmi, anarkizmi, racizmi, nihilizmi dhe ekzistencializmi. Shumica e njerëzve që besuan në zgjidhjet e rreme, përshkrimet mashtruese dhe shpjegimet e ideologjive rreth gjithësisë, shoqërisë dhe vetë njeriut, e kanë humbur besimin apo u ka zënë vend dyshimi në zemra. Për më tepër, këto ideologji i kanë shtyrë njerëzit,

Sot, si Muslimanët, ashtu edhe Ithtarët e Librit janë të angazhuar në zgjerimin e luftës kundër imoralitetit të shprehur përmes perversitetit seksual apo varësisë ndaj drogës. Të tre këta besime pranojnë ndershmërinë, dliresinë dhe shpirtin e vetëfljimit si vlerat më të mëdha.

shoqëritë dhe kombet në kriza të mëdha, në konflikte e luftra. Përgjegjësia e tyre e përbashkët për dhimbjet dhe shqetësimet që njerëzimi vuan në ditët tona, është e pafund.

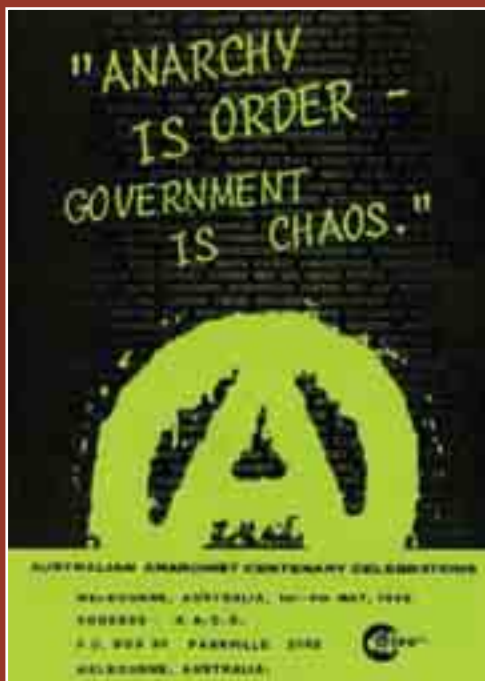
Ndërsa mohojnë Zotin dhe krijimin, të gjitha ideologjitë e lartpërmendura, janë të mbështetura në një kornizë të përbashkët, apo në një të ashtuquajtur “bazë shkencore”: Teoria e Evolucionit” e Çarls Darvinit. Darwinizmi përbën bazën e filozofive ateiste. Kjo teori pretendon se qeniet e gjalla janë zhvilluar si rezultat i rastësive dhe përmes luftës për ekzistencë. Për këtë arsye, Darwinizmi i dërgon këtë mesazh mashtrues njerëzimit:

“Ju nuk jeni përgjegjës ndaj askujt, ia detyroni jetën tuaj rastësive, keni nevojë të luftoni dhe për të pasur sukses ju duhet të shtypni të tjerët. Kjo është bota e përplasjes dhe e interesit vetjak.”

Mesazhet shoqërore që ngrihen nga konceptet darviniste si “përzgjedhja natyrore”, “lufta për ekzistencë” apo “mbijetesa e më të përshtatshmit”, janë mjete indoktrinimi. Ky moral i ulët u këshillon njerëzve, të jenë egoistë, mizorë e shtypës. Ai i rrënon virtyte të tilla si mëshira, dhembshuria, vetëflijimi dhe përulësia, të cilat përbëjnë vlerat morale të tre besimeve të mëdha monoteiste dhe e paraqet këtë si nevojë të “rregullave të jetës”.

Indoktrinimi darvinist është thjesht në kundërshtim me besimet e Ithtarëve të Librit dhe me mesazhin e Kuranit. Për pasojë, doktrina darviniste përbën bazën e një bote, e cila u kundërvihet tre besimeve me origjinë hyjnore.

Në këto kushte, është e nevojshme që Ithtarët e Librit dhe muslimanët të bashkëpunojnë, përderisa besojnë në Zotin dhe të pranojnë moralin që Ai mëson. Ndjekësit e këtyre tre besimeve duhet t’i paraqesin botës pavërtetësinë e Darwinizmit, i cili nuk ka asnjë bazë shkencore, por që disa njerëz po përpiqen ta mbrojnë për hir të filozofisë materialiste. Ata duhet të ndërmarrin së bashku një luftë intelektuale kundër të gjitha ideve mashtruese (komunizmi, fashizmi, racizmi) që i shërbejnë ateizmit. Pasi të jetë realizuar kjo, bota do të përqafojë në një kohë shumë të shkurtër, paqen, qetësinë dhe drejtësinë.

Ideologjitë afetare si fashizmi, komunizmi, racizmi apo anarkizmi, i kanë sjellë sjellë rrënim njerëzimit dhe kanë nxitur urrejtjen brenda shoqërive.

Darvinizmi kërkon një shoqëri, në të cilën konflikti dhe dhuna shihen si mjete zhvillimi por studimi i ndikimit të tij në shoqëri tregon se projekti i Darvinizmit Social, ka sjellë vetëm dhimbje dhe shkatërrim.

Antisemitizmi si formë racizmi është në kundërshtim me Islamin

Në kohët tona, antisemitizmi përbën një ideologji që kërcënon paqen e përbotshme dhe ka si objektiv sulmues mirëqenien dhe sigurinë e njerëzve të pafajshëm. Kjo është urrejtja raciste që disa ndjejnë ndaj çifutëve.

Në shekullin XX, antisemitizmi u bë i njohur si një nga idetë më shkatërrimtare, përmes formave më mizore të sjelljeve dhe vrasjeve të pashembullta që nazistët kryen ndaj çifutëve. Përveç kësaj, në shumë vende regjimet autoritare i kanë përndjekur e trajtuar me mizori çifutët. Organizatat fashiste i kanë sulmuar shpesh çifutët dhe kanë kryer veprime të përgjakshme kundër tyre.

Si duhet ta shohë antisemitizmin një musliman?

Persekutimi i çifutëve nëpër histori, ishte në thelb, pasojë e paragjykitimeve raciste, të cilat janë në kundërshtim të plotë me Islamin. Është e drejtë t'i kundërvihemi dhe të kritikojmë egërsinë dhe mizorinë e Izraelit, por asnjë musliman nuk duhet ta mbështesë fajësimin e hebrenjëve kudo që janë.

Përgjigja është e qartë. **Çdo musliman duhet t'i kundërvihet antisemitizmit, sikurse duhet t'i kundërvihet çdo ideologjie tjetër raciste.** Megjithëse muslimanët, me të drejtë, dënojnë politikat mizore e shtypëse të shtetit të Izraelit dhe pushtimin e vendeve të tyre, dënimi pa dallim i të gjithë çifutëve kudo që janë nuk është i pranueshëm për muslimanët sepse kjo do të përbënte një shfaqje antisemitizmi. Sidoqoftë, të kritikosh ideologjinë zyrtare cioniste nuk ka të bëjë aspak me antisemitizmin, përderisa kundërshtimi i cionizmit përbën kundërshtimin e një forme racizmi. Ka edhe shumë çifutë që kritikojnë politikat raciste të Cionizmit dhe etiketimi i tyre si antisemitë do të ishte i pakuptimtë.

Urdhëresat kuranore theksojnë se në kritikën ndaj çdo bashkësie duhen bërë dallime mes të drejtës dhe të ligut, mes mizorit dhe të pafajshmit. Pasi u referohet disa çifutëve dhe të krishterëve që thyen urdhëresat hyjnore, Zoti përmend gjithashtu, disa çifutë dhe të krishterë që treguan moral të mirë:

Jo të gjithë ata janë njëloj. Ndër Ithtarët e Librit ka një bashkësi të drejtësh që recitojnë vargjet e Zotit ditën e natën dhe përulën përballë Tij. Ata besojnë në Zotin dhe në Ditën e Fundit, nxisin për të mirë e ndalojnë të keqen dhe bëjnë garë me njëri-tjetrin në kryerjen e veprave të mira. Ata janë ndër të drejtët dhe për çdo të mirë që bëjnë nuk do t'u mohohet shpërblimi. Zoti i njeh ata që i druhen Atij. (Kurani 3:113-115)

Antisemitizmi është një ideologji antifetare që i ka rrënjët te neopaganizmi. Për këtë arsye, është e pakonceptueshme që një musliman të mbështesë antisemitizmin apo të ndjejë ndonjë simpati për këtë ideologji. Antisemitët nuk kanë asnjë respekt për Ibrahimin (Abrahamin), Musain (Moisiun) apo Daudin (Davidin) që ishin profetë të bekuar, të zgjedhur nga Zoti për të qenë shembull për mbarë njerëzimin.

Antisemitizmi dhe llojet e tjera të racizmit (psh, paragjykimet ndaj zezakëve) nuk kanë vend në fenë e vërtetë. Ato janë zvetënime të lindura nga ideologjitë e bestytnitë e ndryshme. Për më tepër, kur marrim në shqyrtim antisemitizmin dhe format e tjera të racizmit, shohim qartë se ato nxisin ide dhe një model shoqërie që është në kundërshtim të plotë me mësimet morale të Kuranit. Në rrënjët e antisemitizmit qëndron urrejtja, dhuna dhe

padhembshuria. Një antisemit mund të jetë aq i egër, sa të mbështesë vrasjen e të gjithë çifutëve, qofshin burra, gra, fëmijë e pleq apo të dëshirojë që ata t'u nënshtrohen torturave. Ndërsa mësimet morale të Kuranit nxisin për dhembshuri dhe mëshirë ndaj të gjithë njerëzve. Kurani urdhëron, gjithashtu, të mbahet drejtësi edhe ndaj armiqve.

Nga ana tjetër, antisemitët dhe racistët e të gjitha ngjyrave nuk mund të jetojnë në paqe me njerëz të racave apo të besimeve të tjera (psh, gjermanët racistë, apo nazistët dhe çifutët racistë, apo cionistët, nuk mund të pranojnë që gjermanët dhe çifutët të jetojnë së bashku. Të dyja palët e kundërshtojnë këtë në emër të mbrojtjes së racës përkatëse nga degjenerimi. Kurse në Kuran nuk ka vend as edhe për dallimin më të vogël mes racave. Kurani këshillon që edhe njerëzit e besimeve të ndryshme të jetojnë së bashku në të njëjtën shoqëri, në paqe e lumturi.

Bashkëjetesa e muslimanëve me Ithtarët e Librit, çifutët dhe të krishterët

Ithtarët e Librit, në ndryshim nga idhujtarët, duke qenë se mbështeten në shkrime me prejardhje hyjnore, njohin urdhëresa morale dhe e dinë

Muslimanët dëshirojnë që çifutët, të krishterët dhe ata vetë, të jetojnë në paqe e mirëkuptim, ta trajtojnë njëri-tjetrin me tolerance e respect.

ç'është e ligjshme dhe ç'është e ndaluar. Kështu, meshkujve muslimanë u është dhënë leje që të martohen me gra nga Ithtarët e Librit. Në lidhje me këtë, Zoti urdhëron:

Sot, çdo e mirë është bërë e lejuar për ju. Edhe ushqimet e atyre që u është dhënë Libri, janë të lejuara për ju; edhe ushqimet tuaja janë të lejuara për ta. Janë të lejuara për ju gratë e dlira muslimane dhe gratë e dlira prej atyre që u është dhënë Libri para jush, pasi t'u keni dhënë dhuratën martesore dhe jo duke synuar shthurjen e imoralitetin. Veprat e atij që nuk beson do të hidhen poshtë dhe ai do të jetë ndër të humburit. (Kurani 5:5)

Këto urdhëresa tregojnë se lidhje dhe afri mund të vendosen edhe si rezultat i martesave mes një muslimani dhe një gruaje nga Ithtarët e Librit dhe se muslimanët dhe Ithtarët e Librit mund të pranojnë ftesat e ndërsjella për dreka apo darka. Këto janë bazat që sigurojnë **krijimin e marrëdhënieve njerëzore të drejta dhe jetës së lumtur në bashkësi**. Përderisa Kurani nxit një qëndrim të tillë kaq të drejtë dhe tolerant, është e pakonceptueshme që një musliman të veprojë në kundërshtim me këtë këndvështrim.

Praktikat tolerante të Profetit Muhamed ndaj Ithtarëve të Librit përbëjnë shembuj shumë të mirë për muslimanët. Në marrëveshjen mes të Krishterëve të Nexhranit, të cilët jetonin në jug të Arabisë, Profeti Muhamed tregoi një

nga shembujt më të mirë të tolerancës dhe drejtësisë. Marrëveshja, ndër pikat e shumta të saj, përmbante edhe të mëposhtmen:

Jeta e njerëzve të Nexhranit dhe të zonave përreth, feja e tyre, vendi i tyre, pasuria, gjedhët e tyre dhe ata që janë të pranishëm apo që mungojnë, të dërguarit e tyre dhe faltoret e tyre janë nën mbrojtjen e Allahut dhe nën kujdestarinë e Profetit të Tij.¹⁹

Nëpërmjet marrëveshjeve të tilla, i Dërguari i Zotit siguroi një rend shoqëror për muslimanët dhe për Ithtarët e Librit, të mbështetur në paqe e siguri. Ky rend ishte manifestim i plotë i vargut të mëposhtëm kuranor:

Besimtarët, çifutët, të krishterët dhe sabejtë, të gjithë ata që besojnë Zotin dhe Ditën e Fundit dhe veprojnë drejt... (Kurani 2:62)

Kushtetuta e Medines, është marrëveshja më e rëndësishme që siguroi drejtësinë dhe tolerancën mes muslimanëve, çifutëve dhe bashkësive pagane.

Kjo kushtetutë u përgatit nën drejtimin e Profetit Muhamed 1400 vjet më parë, pra, në vitin 622 e.s., për të përmbushur nevojat e njerëzve të besimeve të ndryshme dhe u vu në jetë si një marrëveshje e shkruar ligjore. Bashkësi të ndryshme, nga besime fetare dhe raca të ndryshme që kishin ushqyer armiqësi ndaj njëra-tjetrës për 120 vjet, u bënë pjesë e një marrëveshjeje ligjore. Përmes kësaj marrëveshjeje, Profeti Muhamed tregoi

Në kohën e Profetit Muhamed, u zbatua një politikë e drejtë dhe tolerante në marrëdhëniet me Ithtarët e Librit.

se konfliktet mes shoqërive që kishin jetuar në armiqësi dhe nuk kishin qenë në gjendje të arrijnë kompromisin, mund të kenë një fund dhe se këto shoqëri janë në gjendje të jetojnë krah për krah me njëra-tjetrën.

Njerëzit që kishin të njëjtat pikëpamje mund të bashkoheshin për të formuar bashkësitë e tyre. Secili ishte i lirë të ushtronte sistemin e tij të drejtësisë. Sidoqoftë, kushdo që kryente ndonjë krim, nuk do të mbrohej nga askush. Palët në marrëveshje angazhoheshin për bashkëpunim me njëra-tjetrën, i siguronin mbështetje njëra-tjetrës dhe pranonin mbrojtjen e Profetit Muhamed. Mosmarrëveshjet mes palëve do të diskutoheshin për t'u zgjidhur me Profetin.

Marrëveshja qëndroi në fuqi nga viti 622 deri në vitin 632 e.s. Nëpërmjet këtij dokumenti, strukturat fisnore që më parë mbështeteshin në lidhje gjaku dhe afri farefisnore, u shfuqizuan. Njerëzit me kultura të ndryshme, me sfone kulturore etnike e gjeografike të ndryshme, u bashkuan në një njësi të vetme shoqërore. Kushtetuta e Medines u siguroi liri të plotë fetare.

Manastiret, kishat dhe sinagogat duhet të respektohen

Një tjetër fakt i rëndësishëm që mësojmë nga Kurani është se muslimanët janë të detyruar të respektojnë faltoret e çifutëve dhe të krishterëve. Në Kuran, faltoret e Ithtarëve të Librit, pra, manastiret, kishat dhe sinagogat, përmenden si vende faljeje të mbrojtura nga Zoti.

“...nëse Zoti nuk do t'i kishte tërhequr pas disa njerëz nëpërmjet disa të tjerëve, manastiret, kishat, sinagogat dhe xhamitë, ku përmendet emri i Zotit, do të ishin rrënuar e shkatërruar. Zoti do t'i ndihmojë patjetër ata që ndihmojnë rrugën e Tij...” (Kurani 22:40)

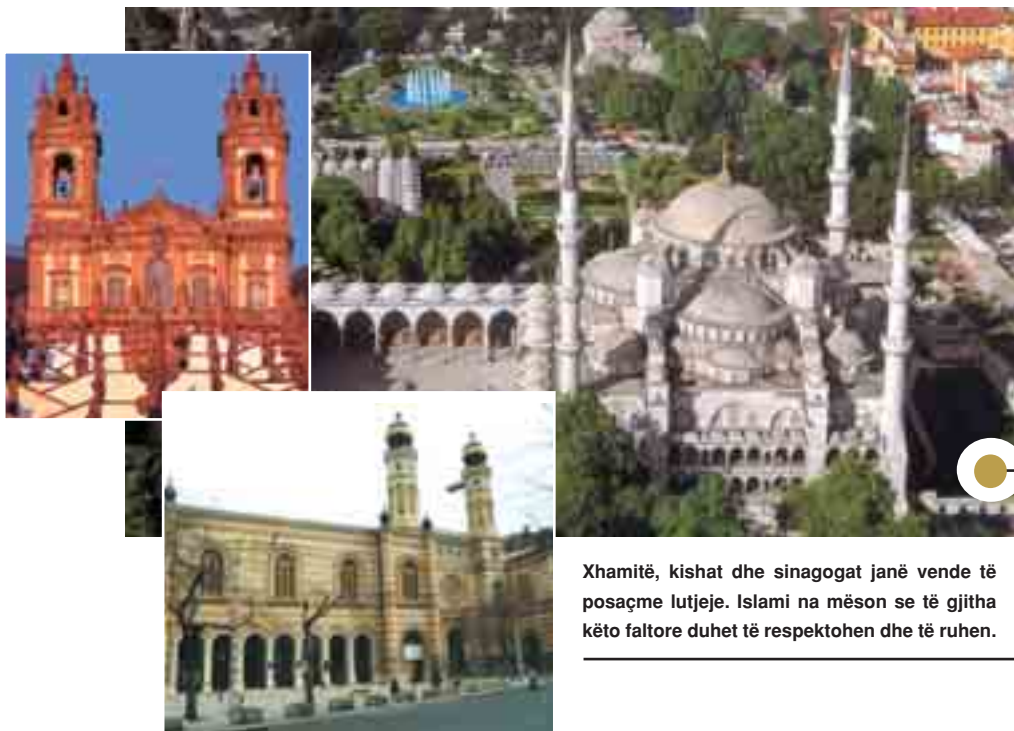
Ky varg kuranor i tregon çdo muslimani rëndësinë e respektimit dhe mbrojtjes së vendeve të shenjta të Ithtarëve të Librit.

Në të vërtetë, Profeti Muhamed bëri disa marrëveshje edhe me paganët, sikurse bëri me Ithtarët e Librit. Paganët u trajtuan gjithmonë me drejtësi dhe kur kërkuan të merren nën mbrojtje, Profeti Muhamed tregoi gatishmërinë më të madhe për t'ua siguruar atyre këtë mbrojtje. Kjo do të thoshte se ata

ishin të mbrojtur nga Profeti përballë ndonjë sulmi apo ndonjë akuze të padrejtë. Gjatë jetës së tij, Profetit iu kërkuar shpesh mbrojtje nga muslimanë e jomuslimanë dhe ai ua siguroi të gjithëve mbrojtjen që kërkonin. Në suren “Et-Teube”, Zoti urdhëron që kërkesat e paganëve që kërkojnë mbrojtje të merren parasysh nga besimtarët. Zoti thotë kështu në lidhje me këtë çështje:

Nëse ndonjëri nga idhujtarët të kërkon ty mbrojtje, siguroi atij strehim, me qëllim që ta dëgjojë fjalën e Zotit dhe përcille atë deri në një vend të sigurtë... (Kurani 9:6)

Çifutët dhe të krishterët, për shkak të anëve të përbashkëta të tyre me muslimanët, janë më pranë muslimanëve sesa njerëzit që nuk kanë besim te Zoti. Ata e dinë se ç’është e drejta dhe ç’është e padrejta, njohin të lejuarën e të ndaluarën sipas shkrimeve të tyre dhe të gjithë respektojnë profetët dhe të dërguarit e Zotit, të përmendur në ato shkrime. Ata të gjithë besojnë në jetën e përjetshme pas vdekjes dhe besojnë gjithashtu, se do të japin llogari përpara Zotit për të gjitha veprimet e tyre.

Xhamitë, kishat dhe sinagogat janë vende të posaçme lutjeje. Islami na mëson se të gjitha këto faltore duhet të respektohen dhe të ruhen.

Bashkimi në një formulë të përbashkët

Në lidhje me Ithtarët e Librit, Zoti u jep muslimanëve në Kuran urdhrin e bashkimit në një formulë të përbashkët:

Thuaj: “O Ithtarë të Librit! Le të vijmë në një fjalë të përbashkët mes nesh dhe jush: Të mos adhurojmë tjetërkënd, veç Zotit; të mos i shoqërojmë Atij partnerë në adhurim; të mos ngremë nga mesi ynë të tjerë zotër e sovranë, veç Zotit!”
(Kurani 3:64)

Kjo është, në të vërtetë, thirrja jonë ndaj të krishterëve dhe çifutëve: Si njerëz që besojnë në Zotin dhe ndjekin shpalljet hyjnore, le të vijmë në një formulë të përbashkët! Le të besojmë Zotin, Një, pa i shoqëruar partnerë dhe le të ndjekim rrugën e drejtë që na kanë mësuar të gjithë të dërguarit e Tij, pa bërë dallim mes tyre! Kur muslimanët, të krishterët dhe çifutët të bashkohen në një formulë të tillë të përbashkët dhe kur të shohin se armiku i vërtetë është mohimi i Zotit, atëherë bota do të bëhet një vend i ndryshëm nga ç’është sot. Veprimet terroriste do të marrin fund dhe një tjetër qytetërim do të ngrihet mbi këtë “formulë të përbashkët”.

Të këqijat në botë do të përfundojnë kur muslimanët, të krishterët dhe çifutët do të adhurojnë Zotin e Vetëm dhe do të tolerojnë dallimet mes besimeve të tyre.

Muzemil Sidiki, president i Shoqërisë Islame të Amerikës së Veriut, recitoi vargje nga Kurani në Katedralen Kombëtare të Uashingtonit, në një veprimtari të kryer në përkujtim të ngjarjeve të 11 Shtatorit.

Anash: Presidenti Bush u lut pranë një imami musliman gjatë një shërbese lutjesh në Katedralen Kombëtare në Uashington.

Sipër: Muslimanë e jomuslimanë u lutën së bashku në Dallas.

Vizita e Bushit në Qendrën Islame të Uashingtonit.

Pas sulmeve të 11 shtatorit, njerëz të çdo besimi e të çdo gjuhe iu lutën Zotit me keqardhje të thellë e solidaritet për viktimat.

LET US MOURN An interreligious ceremony at Brannen's Faith Mosque brings together leaders and adherents from Islam and Christianity to remember the victims of U.S. terror

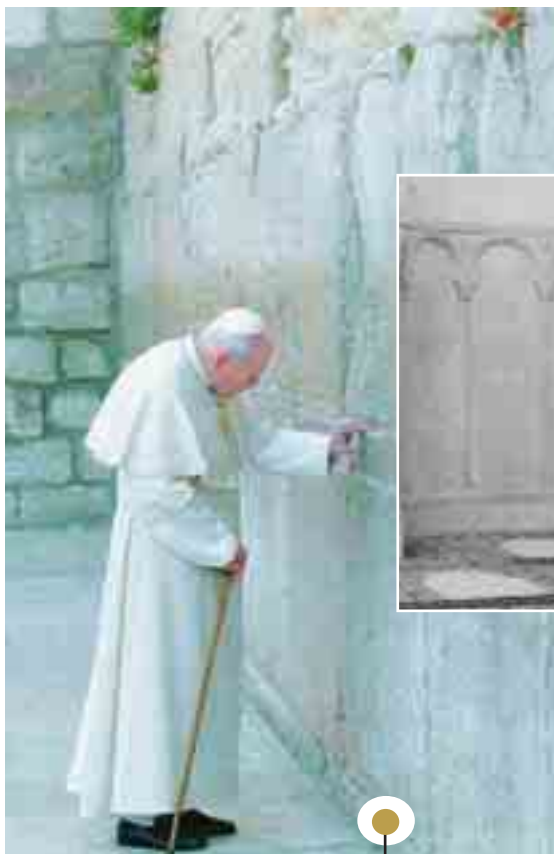

Muslims in London's Hyde Park pray for victims of the attacks

Ekzistojnë fakte të rëndësishme që duhen vlerësuar nga muslimanët. Ajo që Zoti na mëson në Kuran për popujt e ndryshëm dhe besimet e tyre është e qartë:

- * Morali i Kuranit përjashton çdo lloj racizmi.
- * Është urdhëruar në Kuran që për sa kohë që ndjekësit e besimeve të tjera nuk tregojnë armiqësi ndaj Islamit dhe muslimanëve, duhet të mbahet një qëndrim tolerant dhe miqësor ndaj tyre.

**Papa duke vizituar Murin e Lotëve në Jeruzalem;
Komisioneri i Komunitetit Evropian, Romano Prodi, duke mbajtur një ligjëratë në Qendrën Islame të Brukselit.**

Është e qartë se çifutët kanë kryer gabime të mëdha, të cilat përmenden edhe nga Kurani që i kritikon dhe i paralajmëron ata. Krimet e kryera nga Izraeli kundër njerëzimit në ditët e sotme janë të dhimbshme dhe të njohura për këdo, por e gjithë kjo nuk duhet të merret nga muslimanët si një shkak për t'u bërë padrejtësi të gjithë çifutëve. Përsëri një pikë epërsie në Kuran është se ai nuk lejon që të gjykohej njerëzit vetëm për shkak të përkatësisë së tyre në një racë, komb a fe të caktuar. Në çdo bashkësi ka njerëz të mirë dhe të këqinj. Kurani tërheq vëmendjen në këtë dallim. Për shembull, menjëherë pas përmendjes së natyrës kryengritëse të Ithtarëve të Librit ndaj Zotit dhe fesë së Tij, nuk lihen pa përmendur edhe përjashtimet:

Jo të gjithë ata janë njëlloj. Ndër Ithtarët e Librit ka një bashkësi të drejtësh që recitojnë vargjet e Zotit ditën e natën dhe përulen përballë Tij. Ata besojnë në Zotin dhe në Ditën e Fundit, nxisin për të mirë e ndalojnë të keqen dhe bëjnë garë me njëri-tjetrit në kryerjen e veprave të mira. Ata janë ndër të drejtët dhe për çdo të mirë që bëjnë nuk do t'u mohohet shpërblimi. Zoti i njeh ata që i druhen Atij. (Kurani 3:113-115)

Në një varg tjetër kuranor, Zoti thotë:

Ne dërguam një të Dërguar te çdo popull, për t'i thënë: “Adhuroni Zotin dhe qëndroni larg nga të gjithë hyjnitë e rreme!” Mes tyre pati ndër ata që Zoti i udhëzoi, por shumë të tjerë morën rrugën e gabuar që merituan. Udhëtoni nëpër tokë dhe shihni se ç'fund patën mohuesit! (Kurani 16:36)

Zoti u shpalli të gjithë të dërguarve se Ai është Një dhe i Vetëm dhe se nuk ekziston askush tjetër që meriton të adhurohet nga njerëzit. Mesazhi hyjnor, i përcjellë te njerëzit nga Zoti nëpërmjet të dërguarve, u është komunikuar njerëzve qysh nga krijimi i njeriut. Disa shoqëri e kanë pranuar dhe e kanë ndjekur rrugën e drejtë, ndërsa disa të tjera kanë mohuar dhe i janë shmangur të drejtës. Kjo vlen edhe për ditët e sotme. Disa njerëz do të jenë në anën e të drejtës, disa të tjerë do të jepen pas të keqes. Ata që besojnë, gjithashtu duhet ta pranojnë këtë realitet dhe të mos harrojnë kurrë se njerëz të mirë e të ndershëm mund të ketë edhe mes njerëzve që u përkasin besimeve të tjera, apo që nuk janë të njohur me ndonjë besim fetar.

Ne shpresojmë se njerëzit në botë do të arrijnë të jetojnë në paqe, pavarësisht nga raca apo feja që i përkasin. Besojmë se çdo zvetënim racist do të hidhet tej dhe të drejtat e të gjithëve do të mbrohen e respektohen. Lufta që do të duhet të ndodhë në rrafshin intelektual kundër ideologjive antifetare do të mund të sjellë paqen e pritur. Në lidhje me këtë, Zoti në Kuran thotë:

Ata që mohojnë janë miq dhe mbrojtës të njëri-tjetrit. Nëse ju nuk veproni në këtë mënyrë (të jeni miq e mbrojtës të njëri-tjetrit),

do të shfaqet çrregullim e shthurje e madhe në tokë. (Kurani 8:73)

Ky ajet kuranor u drejtohet muslimanëve që të bashkëpunojnë me njëritjetrin me qëllim që të mos ketë shthurje në tokë. Muslimanët duhet të bashkëpunojnë edhe me ithtarët e feve të tjera për të luftuar ideologjitë antifetare.

**Ata që kryejnë vepra të mira do të marrin një
shpërblim edhe më të mirë nga ajo që kryen...
(Kurani 27:89)**

ISLAMI I KA SJELLË PAQE DHE HARMONI LINDJES SË MESME

Historia ka dëshmuar gjithmonë paqe, drejtësi dhe tolerancë në vendet e drejtuara nga administruesit muslimanë që ndiqnin udhëzimet kuranore. Praktikant në vendet e marra nën kontroll gjatë jetës së Profetit Muhamed përbëjnë shembuj shumë të rëndësishëm dhe kalifët e drejtë që ndoqën hapat e të Dërguarit të Zotit dhe nuk iu shmangën kurrë moralit të Kuranit, ngritën gjithashtu shoqëri paqësore. Drejtësia e vërtetë dhe ndershmëria e përshkruar në Kuran u ndoqën me ngulm në kohën e këtyre drejtuesve dhe kjo siguroi një shembull të mirë për brezat që do të pasonin.

Vendi i Palestinës dhe kryeqyteti i saj, Jeruzalemi, ku aderues të të tre besimeve me origjinë hyjnore jetojnë së bashku, janë të rëndësishëm në kuptimin se ata tregojnë se si muslimanët sjellin paqe dhe stabilitet në vendet që kanë nën administrim. Në të vërtetë, për më shumë se 1400 vjet, qeverisja muslimane solli paqe për Jeruzalemin dhe Palestinën.

Paqja dhe drejtësia që i solli Palestinës kalifi Omer

Jeruzalemi ishte kryeqyteti i çifutëve deri në vitin 71 p.e.s. Në atë vit ushtria romake u lëshua në një sulm të gjerë mbi çifutët dhe i përzuri ata nga zona me një egërsi të paparë. Pasi nisi koha e diasporës çifute, Jeruzalemi dhe rrethinat e tij filluan të shndërroheshin në një vend të braktisur.

Sidoqoftë, Jeruzalemi u bë përsëri qendër interesash me pranimin e Krishtërimit në kohën e perandorit romak Kostandin. Të krishterët romakë ngritën kisha në Jeruzalem. Ndalimet ndaj çifutëve në atë zonë u hoqën. Palestina mbeti territor romak (bizantin) deri në shekullin e 7-të. Persët e pushtuan rajonin për një kohë të shkurtër, por bizantinët e rimorën atë.

Një pikë e rëndësishme kthese në historinë e Palestinës ndodhi në vitin 637, kur ajo u mor nën kontroll nga ushtritë e Islamit. Kjo do të thoshte një paqe të re dhe harmoni në Palestinën që kishte qenë për shekuj skena e luftrave, shpërnguljeve, zisë dhe masakrave dhe që kishte njohur egërsinë e çdo kohe me ndryshimet e shpeshta të qeverisjeve të huaja. Ardhja e Islamit përbënte nisjen e një epoke të re, ku njerëzit e besimeve të ndryshme do të mund të jetonin në paqe e harmoni.

Palestina u mor nga Omeri, kalifi i dytë pas vetë Profetit. Hyrja e kalifit në Jeruzalem, toleranca, pjekuria dhe urtësia që ai tregoi ndaj njerëzve të besimeve të ndryshme ishin vetëm fillimi i një epoke të bukur që po niste. Historiania britanike dhe specialistja e çështjeve të Lindjes së Mesme, Karen Armstrong, e përshkruan kështu marrjen e Jeruzalemit nga Omeri në librin e saj *“Lufta e Shenjtë”*:

Kalifi Omer hyri në Jeruzalem hipur mbi një deve të bardhë, i shoqëruar nga një magjistrat i qytetit, patriarku grek Sofroni. Kalifi kërkoi të dërgohej menjëherë në Malin e Tempullit dhe u përul në lutje në vendin ku Profeti Muhamed kishte kryer Udhëtimin e tij të Natës. Patriarku pa i tmerruar: ky, mendoi ai, duhej të ishte përbaltja e shkretisë që profeti Daniel kishte parathënë se do të hynte në tempull; ky duhet të jetë Antikrishti që do të lajmërojë afrimin e Ditëve të Fundit. Më pas, Omeri kërkoi të shihte faltoret e krishtera dhe ndërsa ishte në Kishën e Varrit të Shenjtë, koha për lutjet

muslimane erdhi. Patriarku e ftoi atë me mirësjellje që të falej aty ku ishte, por Omeri kundërshtoi me të njëjtën mirësjellje. **Nëse ai do të përulej për t'u falur në kishë, shpjegoi ai, muslimanët do të dëshironin të nderonin kujtimin e kësaj ngjarjeje duke ngritur aty një xhami dhe kjo do të thoshte se ata do të mund ta prishnin Varrin e Shenjtë.** Në vend të kësaj, Omeri shkoi të lutej pak më larg se kisha dhe në drejtim të kundërt me Varrin e Shenjtë gjendet ende sot një xhami e vogël, kushtuar kalifit Omer.

Xhamia tjetër e madhe e Omerit u ngrit në Malin e Tempullit për të shënuar çlirimin musliman, bashkë me xhaminë Aksa, e cila përkujton Udhëtimin e Natës të Muhamedit. **Për vite të tëra, të krishterët kishin përdorur anën e tempullit të shkatërruar çifut për të mbledhur mbeturinat e qytetit. Kalifi ndihmoi me duart e veta muslimanët që të pastronin plehrat dhe muslimanët aty ngritën dy faltore për të vendosur Islamin në qytetin e tretë të shenjtë në botën islame.**²⁰

Me marrjen e Jeruzalemit nga muslimanët, qyteti u bë i sigurtë e i qetë

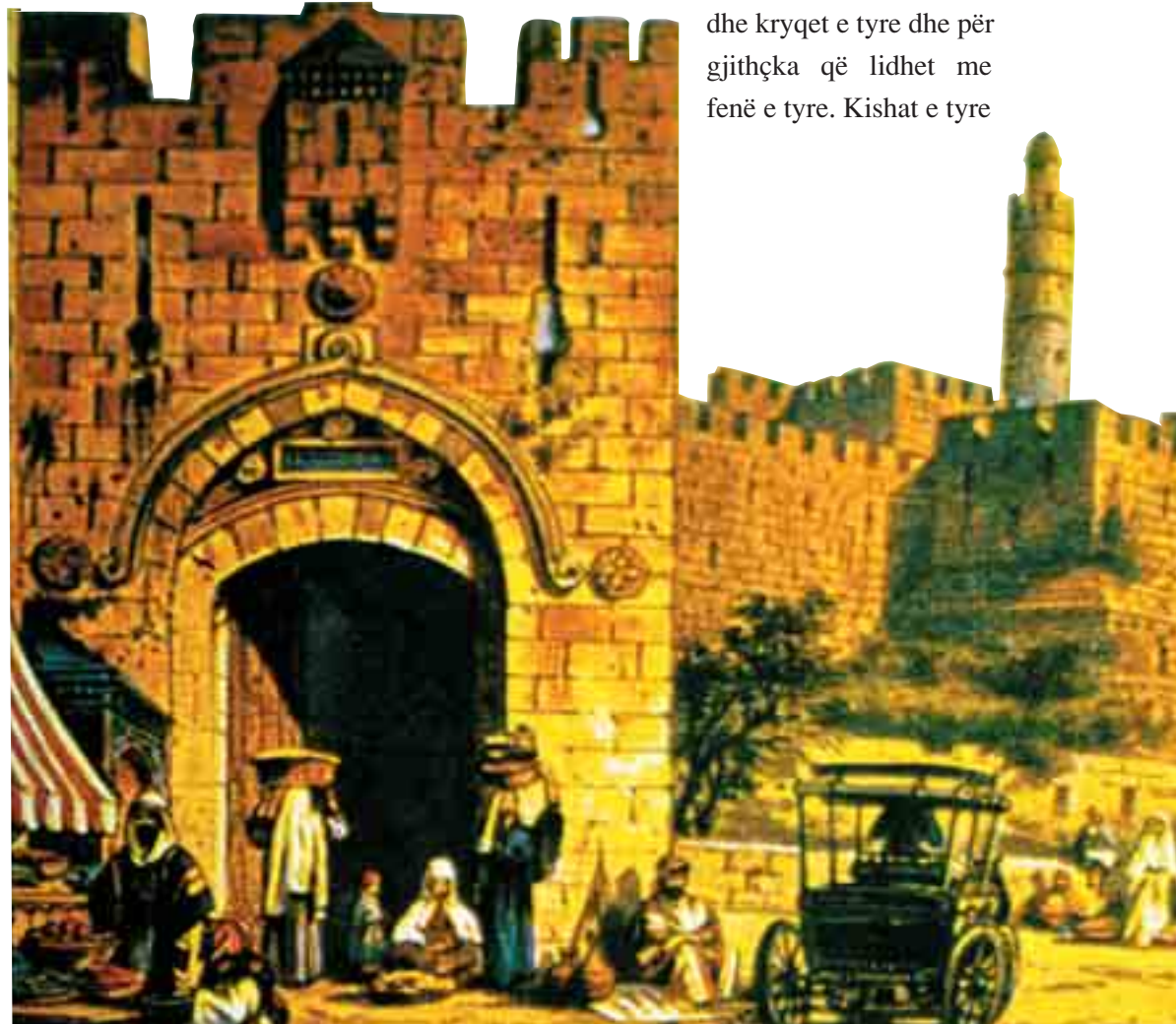
Xhamia e Omerit

dhe të tre besimet mundën të jetojnë në paqe. Xhon L. Espozito shkruan: Kur ushtritë arabe morën Jeruzalemin në vitin 638, ato pushtuan një qendër, faltoret e së cilës ishin shndërruar në një vend të rëndësishëm pelegrinazhi për Krishtërimin. Kishat dhe popullsia e krishterë u lanë të paprekura. Çifutëve që më parë u ishte ndaluar nga qeverisësit e krishterë për të jetuar në atë zonë, u lejuan të kthehen, të jetojnë dhe të kryejnë ritet e tyre në qytetin e Solomonit dhe të Davidit.²¹

Kur kalifi Omer hyri në Jeruzalem, ai nënshkroi marrëveshjen e mëposhtme me patriarkun e Jeruzalemit:

Kjo është siguria, e cila Omeri, shërbëtori i Zotit, udhëheqësi i besimtarëve, u garanton njerëzve të Elisë. Ai u garanton të gjithëve, të sëmurë a të shëndetshëm qofshin, siguri për jetët, pronat, kishat

dhe kryqet e tyre dhe për gjithçka që lidhet me fenë e tyre. Kishat e tyre

nuk do të shndërrohen në vende banimi, as nuk do të shkatërrohen, as nuk do të zvogëlohen ato apo përkatësitë e tyre në asnjë lloj mënyre, as nuk do të ushtrohet ndonjë shtrëngim ndaj njerëzve në çështje të fesë dhe asnjërit prej tyre nuk do t'i shkaktohet asnjë e keqe.²²

Shkurt, muslimanët sollën qytetërimin në Jeruzalem dhe në të gjithë Palestinën. Në vend të besimeve që nuk tregojnë respekt për vlerat e shenjta të njerëzve të tjerë dhe që kishin sjellë më parë vrasje vetëm për shkak të ndryshimeve në bindjet fetare, ata qeverisën me drejtësi, tolerancë dhe me kulturën e moderuar të Islamit. Pas marrjes së Palestinës nga Omeri, muslimanët, të krishterët dhe çifutët jetuan së bashku në paqe e harmoni në atë vend. Muslimanët kurrë nuk u përpoqën për të përdorur forcën në konvertimin e njerëzve, ndërsa shumë jomuslimanë që arritën të shohin se Islami ishte feja e vërtetë, e pranuan këtë fe me vullnetin e tyre të lirë.

Paqja dhe harmonia në Palestinë qëndruan aq gjatë sa ç'qëndroi qeverisja muslimane në atë rajon. Sidoqoftë, në fund të shekullit të XI, një forcë pushtuese hyri në rajon nga jashtë dhe Jeruzalemi i qytetëruar u plaçkit me një barbari që nuk ishte parë kurrë më parë. Këta barbarë ishin kryqtarët.

Egërsia e kryqtarëve

Ndërsa aderuesit në të tre besimet jetonin në paqe në Palestinë, të krishterët e Evropës vendosën të organizonin një kryqëzatë. Duke iu përgjigjur thirrjes së papës Urban II, më 27 nëntor 1095 në Koncilin e Klermontit, më shumë se 100,000 njerëz nga e gjithë Evropa u nisën për në Palestinë, me qëllim që të çlironin vendin e shenjtë nga muslimanët dhe të shtinin në dorë pasuritë përrallore të Lindjes. Pas një udhëtimi të gjatë dhe të lodhshëm dhe pas një

Nën qeverisjen muslimane, muslimanët, të krishterët dhe çifutët jetuan së bashku në Jeruzalem me mirëkuptim, tolerancë dhe paqe.

Muslimanët dhe çifutët e Jeruzalemit u masakruan egërsisht nga kryqtarët.

numri të madh grabitjesh e masakrash që kryen gjatë rrugës, ata arritën në Jeruzalem në vitin 1099. Qyteti ra pas një rrethimi prej pesë javësh. Pasi kryqtarët u futën në të, ata ushtruan një egërsi e barbari që rrallëherë bota e ka parë. Të gjithë muslimanët dhe çifutët në qytet u shkuan në shpatë.

Paqja dhe harmonia që kishin mbretëruar në Palestinë qysh nga koha e Omerit, përfunduan me një masakër të tmerrshme. Kryqtarët dhunuan të gjitha ligjet etike të Krishtëritimit dhe përhapën terrorin në emër të Krishtëritimit.

Drejtësia e Salahudinit

Ushtritë e egra kryqtare e bënë Jeruzalemin kryeqytet të tyre dhe ngritën Mbretërinë Latine, kufijtë e së cilës shtriheshin nga Palestina në Antioki. Sidoqoftë, kryqtarët që sollën egërsinë në Palestinë nuk mundën të qëndrojnë gjatë. Salahudini i mbledhi të gjitha mbretëritë muslimane nën flamurin e një lufte të shenjtë dhe i mundi kryqtarët në betejën e Hatinit në vitin 1187. Pas betejës, dy udhëheqësit e ushtrisë kryqtare, Rejnaldi i Shatijonit dhe mbreti Gij, u sollën para Salahudinit, i cili ekzekutoi Rejnaldin e Shatijonit, që njëhej për barbaritë e tmerrshme që kishte kryer, ndërsa mbretin Gij e la të lirë, pasi

nuk kishte kryer të njëjtat krime. Palestina edhe një herë u njoh me drejtësinë e vërtetë.

Menjëherë pas betejës së Hatinit dhe në të njëjtën ditë që Profeti Muhamed kishte kryer nga Meka për në Jeruzalem udhëtimin e mrekullueshëm të Natës së Miraxhit, Salahudini hyri në Jeruzalem dhe e çliroi atë nga 88 vitet e pushtimit kryqtar. Kur kryqtarët kishin hyrë në Jeruzalem 88 vjet më parë, ata kishin vrarë muslimanët në qytet dhe për këtë arsye, trembeshin se mos Salahudini do të bënte me ta të njëjtën gjë. Sidoqoftë, ai nuk preku asnjë qytet të krishterë. Përveç kësaj, ai thjesht i urdhëroi të krishterët latinë (katolikë) që të largoheshin. Të krishterët ortodoksë, të cilët nuk ishin kryqtarë, u lejuan të jetojnë në qytet dhe të kryejnë ritet si të dëshironin. Sipas fjalëve të Xhon L. Espozitos, “ushtria muslimane u tregua zemërgjerë në fitore po aq sa ç’kishte qenë këmbëngulëse në betejë. Civilët nuk u prekën. Kishat dhe faltoret u lanë pa prekur... Salahudini i qëndroi besnik fjalës së tij dhe u tregua i mëshirshëm ndaj atyre që nuk luftuan.”²³

Karen Armstrong e përshkruan marrjen e dytë të Jeruzalemit me këto fjalë:

Më 2 tetor 1187 Salahudini dhe ushtria e tij hynë në Jeruzalem dhe për 800 vjetët që do të pasonin, Jeruzalemi do të mbetej një qytet musliman. Salahudini e mbajti fjalën dhe e mori qytetin sipas idealeve më të larta islame. **Ai nuk u hakmorr për masakrën e vitit 1099, sikurse këshillon edhe Kurani (16:126) dhe tani që vrasjet pushuan ai u dha fund armiqsive (2:193).** As edhe një i krishterë i vetëm nuk u var dhe nuk u plaçkit. Shpërblimet për lirim ishin tejet të ulëta... Salahudini u prek e nga kursimet që familjet premtonin të jepnin si dëmshpërblim për lirim të robërve të luftës dhe i liroi shumë prej tyre falas, sikurse nxiste Kurani, megjithëse të ardhurat në thesar ishin pakësuar deri në një masë dëshpëruese. Vëllai i tij El-Adili, ishte aq i brengosur nga pamundësia e robërve për të paguar, saqë i kërkoi Salahudinit të blinte njëmijë prej tyre si skllavër për vete dhe sapo i mori, i liroi ata në çast që të gjithë... Të gjithë udhëheqësit muslimanë u skandalizuan tek panë se si të

krishterët e pasur ia mbathnin me gjithë pasurinë e tyre, e cila mund të përdorej fare mirë për pagesat për lirim të skllëvërve... [Patriarku] Herakli pagoi shumë prej dhjetë dinarësh, sa ç'kërkohej nga të gjithë të tjerët dhe atij iu krijua mundësia të mbante shoqërues të veçantë që të ruante thesarin në udhëtimin e tij për në Tir.²⁴

Shkurt, Salahudini dhe muslimanët, nën udhëheqjen e tij, i trajtuan të krishterët me mirësi e drejtësi të madhe dhe treguan ndaj tyre edhe më shumë dhembshuri nga ç'treguan vetë udhëheqësit e tyre. Jo vetëm të krishterët, por edhe çifutët fituan paqe e siguri me marrjen e Jeruzalemit nga muslimanët. Poeti i mirënjohur çifut spanjoll, Jehuda el Harizi, i shprehu kështu ndjenjat e veta në një nga veprat e tij:

Zoti... vendosi që vendi i shenjtë të mos mbetej më në duart e bijve të Esaut... Kështu, në vitin 4950 të Krijimit [1190 e.s.] Zoti zgjoi shpirtin e princit të ismaelitëve [Salahudinit], një njeri i urtë e i guximshëm që erdhi me gjithë ushtrinë e tij, rrethoi Jeruzalemin, e mori atë dhe shpalli nëpër të gjithë vendin se do ta mirëpriste racën e Efraimit, ngado që ata të vinin. Dhe kështu, ne erdhëm nga të gjitha anët e botës për t'u strehuar këtu. Ne tani jetojmë nën hijen e paqes.²⁵

Pas Jeruzalemit, kryqtarët vazhduan barbaritë e tyre dhe muslimanët drejtësinë e tyre në qytete të tjera të Palestinës. Në vitin 1194, Rikard Zemërluani që portretizohet si hero i madh në historinë britanike, ekzekutoi poshtërsisht në kështjellën Akr 3,000 muslimanë, nga të cilët shumë gra e fëmijë. Megjithatë muslimanët qenë dëshmitarë të kësaj egërsie, ata kurrë nuk përdorën të njëjtat metoda. Ata iu përmbajtën urdhërësës së Zotit, **“Mos lejoni që urrejtja ndaj një populli që ju ndaloj një herë nga Xhamia e Shenjtë t'ju shtyjë në teprim...”** (Kurani 5:2) dhe nuk ushtruan kurrë dhunë ndaj civilëve të pafajshëm. Ata nuk përdorën kurrë dhunë të panevojshme, qoftë edhe ndaj ushtrive kryqtare që arritën të mundin. Egërsia e kryqtarëve dhe drejtësia e muslimanëve treguan edhe një herë një të vërtetë historike: **Një qeverisje e ndërtuar me parimet e Islamit, u lejoi njerëzve të besimeve të ndryshme të jetojnë së bashku.** Ky fakt vazhdoi të tregohet

Mbreti Rikard
ekzekutoi pa
mëshirë 3.000
civilë
muslimanë në
Kështjellën e
Akrës, mes të
cilëve edhe
shumë gra e
fëmijë.

edhe për 700 vjet pas Salahudinit, veçanërisht gjatë periudhës osmane.

Qeverisja e drejtë dhe tolerante e Perandorisë Osmane

Në vitin 1514, sulltan Selimi mori Jeruzalemin dhe zonën e tij rrethuese dhe kështu nisën 400 vitet e qeverisjes osmane në Palestinë. Sikurse në shtetet e tjera osmane, kjo periudhë do t'i krijonte mundësinë Palestinës që të gëzonte paqe, stabilitet dhe të njihte bashkëjetesën harmonike të besimeve të ndryshme.

Perandoria Osmane administrohej nën atë që njihej si “**sistemi i kombit (miletit)**”, që përbënte tiparin themelor, mbi të cilin popujt e besimeve të ndryshme lejoreshin të jetonin sipas këtyre besimeve madje edhe sipas sistemeve të veta ligjore. Të krishterët dhe çifutët, të përshkruar si Ithtarë të Librit në Kuran, gjetën tolerancë, siguri e liri në vendet osmane.

Arsyeja më e rëndësishme për këtë ishte se megjithëse Perandoria Osmane ishte e qeverisur nga muslimanët, ajo nuk dëshironte t'i detyronte

Megjithëse Perandoria Osmane ishte një shtet musliman, ajo u siguroi shtetasve të saj liri të plotë fetare. Kështu, në vendet osmane gjendej një mozaik shumëkulturore. Siç shihet në këtë pamje, shteti mbronte qytetarët e tij në përputhje me mësimet morale islame, duke siguruar mbështetje për të varfërit pavarësisht nga feja që ata kishin.

Mostoleranca e ndërsjellë e katolikëve dhe protestantëve në shekujt e 16-të dhe 17-të vazhdon ende në disa vende. Viktimat më të pafajshme të këtyre konflikteve kanë qenë gjithmonë fëmijët.

qytetarët e saj me forcë që të pranonin Islamin. Përkundrazi, shteti osman synonte të ruante paqen e sigurinë për jomuslimanët dhe t'i qeveriste ata në një mënyrë të tillë që ata të ndjeheshin të kënaqur me qeverisjen dhe drejtësinë muslimane.

Shtete të tjera të mëdha të asaj kohe, kishin mënyra qeverisjeje shumë të ashpra, shtypëse e jotolerante. Mbretëria e Spanjës nuk mund të toleronte ekzistencën e muslimanëve dhe të çifutëve në Spanjë dhe ushtroi një dhunë të jashtëzakonshme ndaj këtyre dy bashkësive. Në shumë vende të tjera evropiane, çifutët ishin të shtypur vetëm për shkak të identitetit fetar (për shembull, ata u burgosën nëpër geto) dhe u bënë shpesh viktimat të masakrave (pogromeve). Të krishterët nuk arrinin të shkonin mirë as me njëri-tjetrin vetë. Luftat mes protestantëve dhe katolikëve në shekujt XVI dhe XVII e shndërruan Evropën në një det gjaku. Lufta 30 vjeçare mes viteve 1618 dhe

Shembulli i paqes për Lindjen e Mesme, është modeli osman i shumë-kulturalizmit, me qëndrimin e tij pajtues, të drejtë dhe tolerant, i mbështetur në mësimet morale të Kuranit. Më sipër shihen disa copëza nga gazetatat dhe revistat turke për natyrën paqësore të administrimit osman.

1648 ishte pasojë e mosmarrëveshjeve katoliko-protestante. Si rezultat i kësaj lufte, Evropa Qendrore u shndërrua në fushë beteje dhe vetëm në Gjermani, u vra një e treta e popullsisë 15 milionëshe.

Në kushte të tilla, është e pamohueshme e vërteta se qeverisja osmane ishte tejet njerëzore. Shumë historianë dhe shkencëtarë politikë kanë tërhequr vëmendjen te ky fakt. Një nga ata është eksperti i njohur i çështjeve të Lindjes së Mesme në Universitetin e Kolumbias, Eduard Said. Ai e ka prejardhjen nga një familje e krishterë prej Jeruzalemi dhe merret me punë kërkimore në universitetet amerikane, duke qëndruar larg vendit të tij. Në një intervistë për gazetën izraelite “Ha’arec” ai rekomandoi **“sistemin osman të kombit”** nëse do të ndërtohet një paqe e qëndrueshme në Lindjen e Mesme. Ai tha:

Një pakicë çifute mund të mbijetojë në të njëjtën mënyrë që kanë

Një ekspert i
mirënjohur i
Lindjes së
Mesme,
Eduard V.
Said.

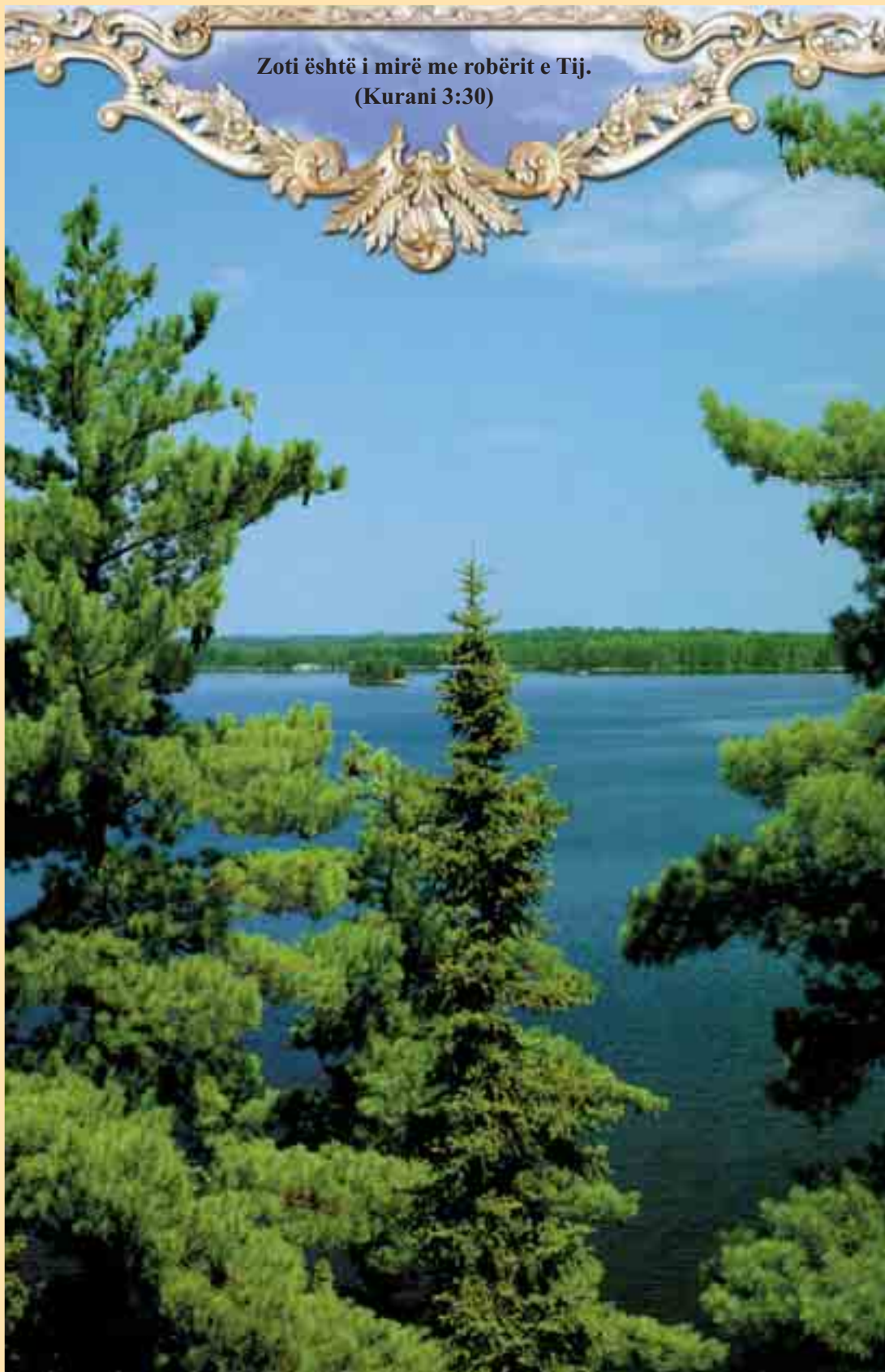
mbijetuar në botën arabe të gjitha pakicat e tjera... nën Perandorinë Osmane, me sistemin e milletit, kjo funksionoi fare mirë. Ajo që kishin ata atëherë duket shumë më njerëzore nga kjo që kemi tani.²⁶

Historia tregon se Islami është i vetmi sistem besimi që mund të sigurojë një qeverisje të drejtë dhe tolerante në Lindjen e Mesme. *Pax Ottomana* që përfundoi me tërheqjen e Perandorisë Osmane nga rajoni, nuk është zëvendësuar ende.

Për këtë arsye, mënyra e sigurimit të paqes në Lindjen e Mesme, është zbatimi i modelit osman, të karakterizuar nga toleranca dhe kompromisi, si dy nga mësimet themelore të Kuranit. Islami, i ndjekur me vërtetësi, është zgjidhja e të gjitha llojeve të dhunës e mosmarrëveshjeve, luftimeve dhe terrorit dhe garantuesi i paqes, drejtësisë dhe tolerancës.

**Zoti është i mirë me robërit e Tij.
(Kurani 3:30)**

RRËNJËT E VËRTETA TË TERRORIZMIT: DARVINIZMI DHE MATERIALIZMI

Shumë njerëz mendojnë se teoria e evolucionit u paraqit për herë të parë nga Çarls Darvini dhe se ajo mbështetet në prova, vëzhgime dhe eksperimente shkencore. Sidoqoftë, e vërteta është se ajo nuk e ka prejardhjen te Darvini dhe se nuk mbështetet në asnjë provë shkencore. Teoria konsiston në përshtatjen e natyrës së dogmës së lashtë të filozofisë materialiste. Në vend që të mbështetet nga zbulime shkencore, teoria mbështetet qorrazi te filozofia materialiste (shih librin “Gjunjëzimi i Evolucionit, Harun Jahja)

Ky fanatizëm ka sjellë si pasojë të gjitha llojet e fatkeqësive. Bashkë me përhapjen e Darwinizmit dhe të filozofisë materialiste që ai mbështet, përgjigja e pyetjes “Ç’është qenia njerëzore?” ka ndryshuar. Njerëzit që përgjigjeshin: “Qeniet njerëzore u krijuan nga Zoti dhe u duhet të jetojnë sipas moralit të bukur që Ai na mëson”,

kanë filluar të mendojnë se “Njeriu erdhi në ekzistencë rastësisht dhe ai është një kafshë që zhvillohet përmes luftës për mbijetesë.” Ky mashtrim i madh ka një çmim shumë të shtrenjtë e të rëndë. Ideologjitë e dhunshme si racizmi, fashizmi dhe komunizmi, si dhe shumë pikëpamje të tjera barbare në botë të mbështetura në konfliktin, kanë gjetur që të gjitha një burim force të ky mashtrim.

Kjo pjesë e librit do të analizojë fatkeqësitë që i ka sjellë botës Darwinizmi dhe lidhjet që ai ka me terrorizmin, si një nga problemet botërore më të rëndësishme të kohës sonë.

Gënjeshtra darviniste: “Jeta është konflikt”

Darvini vendosi një kusht themelor në zhvillimin e teorisë së tij: **Zhvillimi i qenieve të gjalla varet nga lufta për mbijetesë. Të fortët e fitojnë betejën. Të dobët janë të dënuar të humbasin dhe të harrohen.**

Sipas Darvinit, ekziston një luftë e pamëshirshme për mbijetesë dhe një konflikt i brendshëm në natyrë. I forti gjithmonë e mposht të dobët dhe kjo i hap rrugën zhvillimit. Nëntitulli që ai i dha librit të tij ishte: *“Origjina e llojeve nëpërmjet përzgjedhjes natyrore ose ruajtjes së racave të zgjedhura në luftën për jetë”*. Ky titull e përmbledh më së miri pikëpamjen e përmendur më sipër.

Më pas, Darvini shtroi pretendimin se “lufta për mbijetesë” zbatohet edhe mes grupeve racore të qenieve njerëzore. Sipas këtij pretendimi mitik, racat e zgjedhura do të ishin fituesit e betejës. Sipas pikëpamjes së Darvinit, këto raca të zgjedhura ishin evropianët. Racat afrikane apo aziatike kishin mbetur prapa në luftën për mbijetesë. Darvini shkoi edhe më tej, duke hedhur mendimin se disa raca do të humbisnin së shpejti në tërësi luftën për mbijetesë dhe në këtë mënyrë, do të zhdukeshin:

Në një kohë më të vonshme, jo shumë të largët, të matur me shekuj, racat e qytetëruara të njeriut, me siguri do të shfarosin dhe zëvendësojnë racat e egra nëpër botë. Në të njëjtën kohë, majmunët antropomorfë... nuk ka dyshim se do të shfarosen. Hendeku mes njeriut dhe aleatëve të tij më të afërt do të jetë atëherë më i gjerë,

sepse ai do të jetë, siç mund të shpresojmë, ndërmjet njeriut në një gjendje më të qytetëruar **edhe se raca kaukaziane dhe disa llojeve të ulëta si babuni, në vend të zezakut apo australianit dhe gorrillës, siç ndodh sot.**²⁷

Antropologu indian Lalita Vidjarti shpjegon se si teoria e evolucionit e Darvinit e imponoi racizmin në skenat shoqërore:

Teoria e tij (Darvinit) e mbijetesës së më të fortit u mirëprit ngrohtësisht nga shkencëtarët shoqërorë të kohës dhe ata besuan se njerëzimi kishte arritur nivele të ndryshme evoluimi që arrinin pikën më të lartë me qytetërimin e njeriut të bardhë. **Në gjysmën e dytë të shekullit të nëntëmbëdhjetë, racizmi u pranua si një e vërtetë nga shumica e shkencëtarëve perëndimorë.**²⁸

Burimi i frymëzimit të Darvinit: Teoria e pamëshirshme e Maltusit

Burimi i frymëzimit të Darvinit për këtë çështje ishte libri i ekonomistit britanik Tomas Maltus, *“Ese për parimin e popullsisë”*. Sipas sajimeve të veta, Maltusi llogariste se popullsia njerëzore shtohet me shpejtësi shumë të madhe. Në këtë pikëpamje, ndikimet kryesore që e mbanin popullsinë nën kontroll ishin fatkeqësi si lufta, uria dhe sëmundjet. Shkurt, sipas këtij pretendimi kaq mizor, disa njerëz duhej të vdisnin që të jetonin disa të tjerë. Ekzistencë do të thoshte vetëm luftë e vazhdueshme.

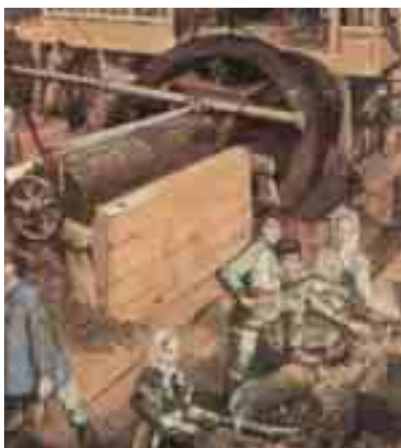
Në shekullin e 19-të, idetë e Maltusit ishin pranuar gjerësisht. Veçanërisht intelektualët evropianë të klasave të larta i mbështesnin idetë e tij mizore. Në artikullin **“Sfondi shkencor i programit të pastrimit të racës te nazistët”**, shkruar nga Xherri Bergman, rëndësia e lidhjes së Evropës së shekullit të 19-të me pikëpamjet e Maltusit mbi popullsinë përshkruhet në këtë mënyrë:

Tomas Maltus

Në gjysmën e parë të shekullit të nëntëmbëdhjetë, nëpërmjet Evropës, anëtarët e klasave sunduese u mbledhën për të diskutuar të sapozbuluarin “problem të popullsisë” dhe për të përcaktuar mënyrat e zbatimit të mandatit maltusian, për të rritur shkallën e vdekshmërisë të të varfërit: **“Në vend të rekomandimit për pastërtinë e të varfërve, ne duhet të nxisim zakonet e kundërta. Në qytezat tona duhet t’i bëjmë rrugët më të ngushta, t’i mbingarkojmë shtëpitë me shumë njerëz dhe të joshim kthimin e murtajës. Fshatrat duhet t’i ndërtojmë pranë ujërave të ndenjshme dhe të nxisim në veçanti ngritjen e vendbanimeve në të gjitha vendet moçalore dhe të pashëndetshme, e kështu me radhë.”**²⁹

Si rrjedhojë e kësaj politike mizore, të dobët dhe ata që do ta humbisnin betejën për mbijetesë do të asgjësoheshin dhe si përfundim, rritja e shpejtë e popullsisë do të ekuilibrohej. Kjo e ashtuquajtur politikë e “shtypjes së të varfërve”, u vu në jetë në Britaninë e shekullit të 19-të. U ngrit një rend industrial, në të cilin fëmijët tetë dhe nëntë vjeçarë u detyruan të

Zbatimi në shekullin e 19-të, i tezës së Maltusit për nevojën e luftës për jetën, u solli mjerim të varfërve dhe fëmijëve të vobektë të Anglisë. Ndërsa feja u siguron mbrojtje fëmijëve. Një jetë me mirësi e virtyt, pa ndonjë mjerim e vuajtje, është e mundur vetëm nëse mësimet morale të fesë vihen në zbatim.

punojnë gjashtëmbëdhjetë orë në ditë në minierat e qymyrit dhe mijëra prej tyre vdiqën në kushte të tmerrshme. Lufta për mbijetesë që kërkonte teoria e Maltusit, bëri që miliona britanikë të bënë një jetë të mbushur me vuajtje të rënda.

I ndikuar nga këto ide, Darvini e zbatoi këtë koncept në konfliktin në të gjithë natyrën dhe hodhi idenë se i forti dhe i afti dalin fitimtarë nga kjo luftë për ekzistencë. Për më tepër, ai pretendoi se e ashtuquajtura luftë për mbijetesë ishte një ligj i justifikuar dhe i pandryshueshëm i natyrës. Nga ana tjetër, ai i ftoi njerëzit që të braktisin besimet e tyre fetare, të mohojnë Krijimin dhe kështu i rrënoi të gjitha vlerat etike që mund të bëheshin pengesë ndaj luftës së pamëshirshme për mbijetesë.

Njerëzimit iu desh të paguajë një çmim shumë të shtrenjtë në shekullin e 20-të për çrrënjosjen e këtyre ideve mizore që i shtynë njerëzit në zemërgurësi e mizori.

Roli i Darwinizmit në përgatitjen e terrenit për Luftën e Parë Botërore

Ndërsa Darwinizmi sundonte kulturën evropiane, nisi të shfaqet ndikimi i luftës për mbijetesë. Kombet kolonialiste evropiane në veçanti nisën t'i portretizojnë kombet e kolonizuara si **“kombe të prapambetura në ciklin e evolucionit”** dhe gjetën te Darwinizmi justifikimin për veprimet e tyre.

Ndikimi politik më i përgjakshëm i Darwinizmit, ishte shpërthimi i Luftës së Parë Botërore në vitin 1914.

Në librin e tij *“Evropa që nga 1870-a”*, profesori i mirënjohur britanik i historisë Xhejms Xholl shpjegon se një nga faktorët që përgatitën terrenin për Luftën e Parë Botërore, ishte besimi i udhëheqësve evropianë të kohës te Darwinizmi.

“Evropa që nga viti 1870”, shkruar nga profesori anglez i historisë, Xhejms Xholl.

Është e rëndësishme të kuptohet se sa fjalë për fjalë u mor doktrina e luftës për ekzistencë dhe për mbijetesën e më të fortit nga ana e udhëheqësve të Evropës në vitet që i paraprinë Luftës së Parë Botërore. Për shembull, shefi i shtabit austrohungarez Franc Baron Konrad fon Hęcendorf, shkruan kështu në kujtimet e tij të pasluftës:

Fetë filantropike, mësimet morale dhe doktrinat filozofike, pa dyshim, mund të shërbejnë nganjëherë për të **dobësuar luftën e njerëzimit për ekzistencë** në formën e saj më të ashpër, por ato nuk do t'ia arrijnë kurrë ta shmangin plotësisht atë si një motiv lëvizës për botën... **Vetëm në përputhje me këtë parim të madh, erdhi katastrofa e luftës botërore, si rrjedhojë e forcave motivuese në jetët e shteteve dhe popujve, si një rrufe që duhet të shkarkohet nga vetë natyra e saj.**

E parë nga ky lloj sfondi ideologjik, këmbëngulja e Konradit në nevojën për një luftë parandaluese, në mënyrë që të ruhet monarkia austrohungareze, bëhet plotësisht e kuptueshme.

Ne kemi parë gjithashtu se këto pikëpamje nuk ishin të kufizuara vetëm te personalitetet ushtarake dhe se Maks Veberi, për shembull, ishte i shqetësuar thellë për luftën ndërkombëtare për mbijetesë. Kurt Ricler, asistenti personal dhe i besuari i kancelarit gjerman Teobald fon Betman-Holveg, shkroi në vitin 1914:

Armiqësia e përjetshme dhe absolute është themelore dhe e natyrshme në marrëdhëniet mes njerëzve; dhe **armiqësia që ne vërejmë kudo...** nuk është rezultat i ruajtjes së natyrës njerëzore por është **thelbi i botës dhe burimi i vetë jetës.**³⁰

Frederik fon Bernardi, një gjeneral i Luftës së Parë Botërore, bën një lidhje të ngjashme mes luftës dhe ligjeve të luftës në natyrë. **“Lufta,”** shprehet Bernardi, **“është një nevojë biologjike”;** ajo është “po aq e nevojshme sa beteja e elementeve në natyrë”; ajo “merr një vendim biologjikisht të drejtë, përderisa vendimet e saj mbeten në natyrën e thjeshtë të sendeve.”³¹

Sikurse kemi parë, Lufta e Parë Botërore shpërtheu për arsye se mendimtarët, gjeneralët dhe administratorët evropianë e shihnin luftën, gjakderdhjen dhe vuajtjet si një lloj zhvillimi dhe mendonin se ato ishin një ligj i pandryshueshëm i natyrës. Rrënjët ideologjike që e zvarritën gjithë atë

Filozofët evropianë dhe udhëheqësit politikë të dhjetëvjeçarit të parë të shekullit të 20-të, ishin të magjepsuar nga koncepti darvinist i "luftës për mbijetesë". Aty e kishte burimin entuziazmi i tyre për të nisur Luftën e Madhe, një kataklizëm që shkaktoi vdekjen e më shumë se 10 milionë jetëve njerëzore.

brez në rrënim nuk ishin tjetër, veçse konceptet e Darvinit për “luftën për mbijetesë” dhe për “racat e zgjedhura”.

Lufta e Parë Botërore la pas vetes 8 milionë të vdekur, qindra qytete të shkatërruara dhe miliona të plagosur, të gjymtuar, të pastrehë e të papunë.

Shkaku themelor i Luftës së Dytë Botërore, e cila shpërtheu 21 vjet më vonë dhe la 55 milionë të vdekur, ishte gjithashtu Darwinizmi.

“Ligji i Xhunglës” dhe përfundimi i tij: Fashizmi

Ndërsa Darwinizmi ushqente racizmin në shekullin e 19-të, ai formoi bazën ideologjike që do të zhvillohej dhe do të përgjakte botën në shekullin XX: Nazizmin.

Në ideologjinë naziste mund të vihet re një ndikim shumë i fortë darvinist. Kur marrim në shqyrtim këtë teori që u zhvillua nga Adolf Hitleri dhe Alfred

Fashizmi që ka në thelb konceptet darviniste, shkaktoi vdekjen e miliona njerëzve të pafajshëm. Kjo ideologji e tmerrshme zhyti shumë vende të botës në një vorbull shkatërrimi e mjerimi.

Rozenbergu, vërejmë koncepte të tilla si “përzgjedhje natyrore”, “çiftëzimi i përzgjedhur” dhe “lufta për mbijetesë mes racave”, të cilat përsëriten shpesh në veprat e Darvinit. Kur e titulloi librin e tij “*Mein Kampf*” (Beteja ime), Hitleri u frymëzua nga beteja darviniste për mbijetesë dhe nga parimi se fitorja i përket më të fortit. Ai bën fjalë në veçanti për betejën mes racave:

Historia do të arrijë kulmin në një perandori të re njëmijëvjeçare të një shkëlqimi të pashoq, të mbështetur në një hierarki racore të rregulluar nga vetë natyra.³²

Në një kongres të madh të partisë së tij në Nurenberg në vitin 1933, Hitleri shpalli se “një racë më e lartë nënshtrohet një racë më të ulët... një e drejtë që ne e shohim në natyrë dhe që mund të pranohet si e vetmja e drejtë e konceptueshme.”³³

Fakti që nazistët ishin të ndikuar nga Darwinizmi, është i pranuar nga të gjithë historianët që janë të specializuar në këtë çështje. Peter Krisp, autori i librit “*Ngjitja e Fashizmit*”, e shpreh këtë të vërtetë si më poshtë:

Teoria e Çarls Darvinit se qeniet njerëzore kishin evoluar nga majmunët, u trajtua me humor kur u botua për herë të parë, por më

vonë u pranua gjerësisht. Nazistët i shtrembëruan teoritë e Darvinit, duke i përdorur ato për të justifikuar luftën dhe racizmin.³⁴

Historiani Hikman e përshkruan kështu ndikimin e Darwinizmit të Hitleri:

(Hitleri) ishte një besimtar i vendosur dhe predikues i evolucionit. Sado të thella dhe të ndërlikuara të kenë qenë problemet e psikozës së tij, është e sigurtë që [koncepti i luftës ishte i

Nazizmi, një përzierje e Darwinizmit social dhe neopaganizmit, vrau miliona njerëz dhe përhap tmer në zemrat e shumë të tjerëve.

Lufta e Dytë Botërore shkaktoi vdekjen e 55 milionë njerëzve dhe la shumë të tjerë të plagosur, të pastrehë dhe me jetë të shkatërruara. Lufta rrënoi qytete dhe shkaktoi rënien e ekonomive.

rëndësishëm për arsye se]... libri i tij “Mein Kampf”, hedh qartazi një numër idesh evolucioniste, veçanërisht ato që theksojnë luftën, mbijetesën e më të fortit dhe shfarosjen e të dobët për të prodhuar një shoqëri më të mirë.³⁵

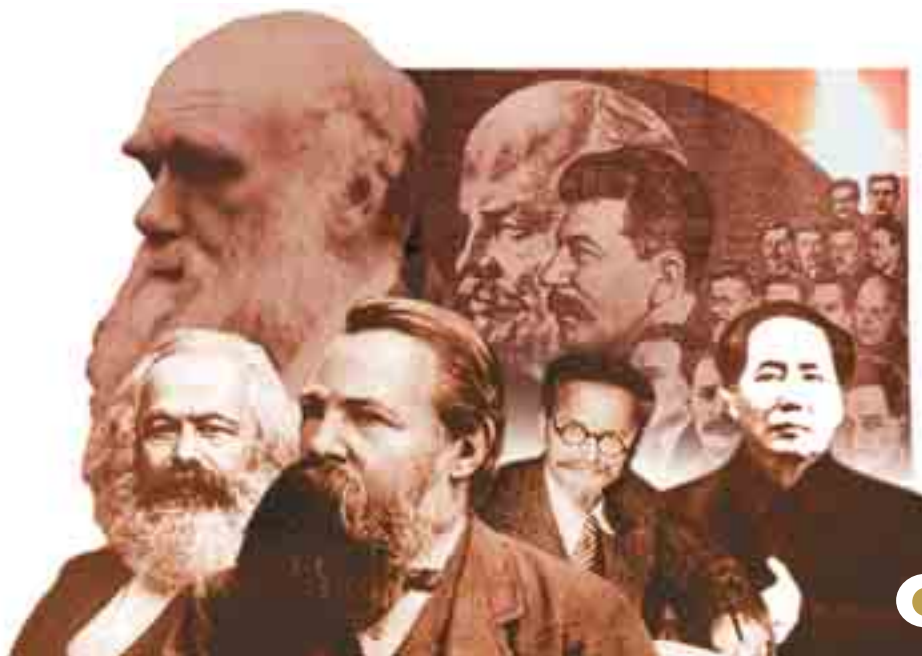
Hitleri, përmes këtyre pikëpamjeve, e zvarriti botën në një dhunë të paparë kurrë më parë. Shumë grupe etnike dhe politike, veçanërisht çifutët, iu nënshtruan mizorisë dhe masakrave të tmerrshme në kampet naziste të përqendrimit. Lufta e Dytë Botërore, e cila filloi me pushtimet gjermane, kushtoi 55 milionë jetë njerëzish. Ajo që qëndronte pas tragjedisë më të madhe në historinë e botës, ishte koncepti i Darwinizmit për “luftën për mbijetesë.”

Aleanca e përgjakshme: Darwinizmi dhe Komunizmi

Ndërsa fashistët gjenden në krahun e djathtë të Darwinizmit Social, krahu i majtë është i zënë nga komunistët. Këta kanë qenë gjithmonë ndër mbrojtësit më të zjarrtë të teorisë së Darvinit.

Kjo lidhje mes Darwinizmit dhe Komunizmit shkon deri te themeluesit e të dy këtyre “izm”-ave. Marksi dhe Engelsi, themeluesit e komunizmit, e lexuan veprën “*Origjina e llojeve*” të Darvinit, sapo ajo doli në qarkullim dhe u mahnitën me qëndrimin e tij materialist dialektik. Letërkëmbimi mes Marksit dhe Engelsit tregon se ata e shihnin teorinë e Darvinit si “bartëse të bazës në historinë natyrore për Komunizmin.” Në librin e tij “*Dialektika e Natyrës*”, të cilin ai e shkroi nën ndikimin e Darvinit, Engelsi shprehet plot lëvdata për Darwinin dhe përpiqet të japë kontributin e vet për teorinë në kapitullin me titull “Roli i punës në kalimin nga majmuni te njeriu”.

Komunistët rusë që ndoqën hapat e Marksit dhe të Engelsit, si Plehanovi, Lenini, Trocki dhe Stalini, ishin të gjithë në një mendje për teorinë e evolucionit. Plehanovi që shihet si themeluesi i komunizmit rus, e cilësonte Marksizmin si “**Darvinizmi në zbatimin e tij në shkencën shoqërore.**”³⁶ Trocki thoshte: “**Zbulimi i Darvinit është triumfi më i madh i dialektikës në fushën e lëndës organike.**”³⁷

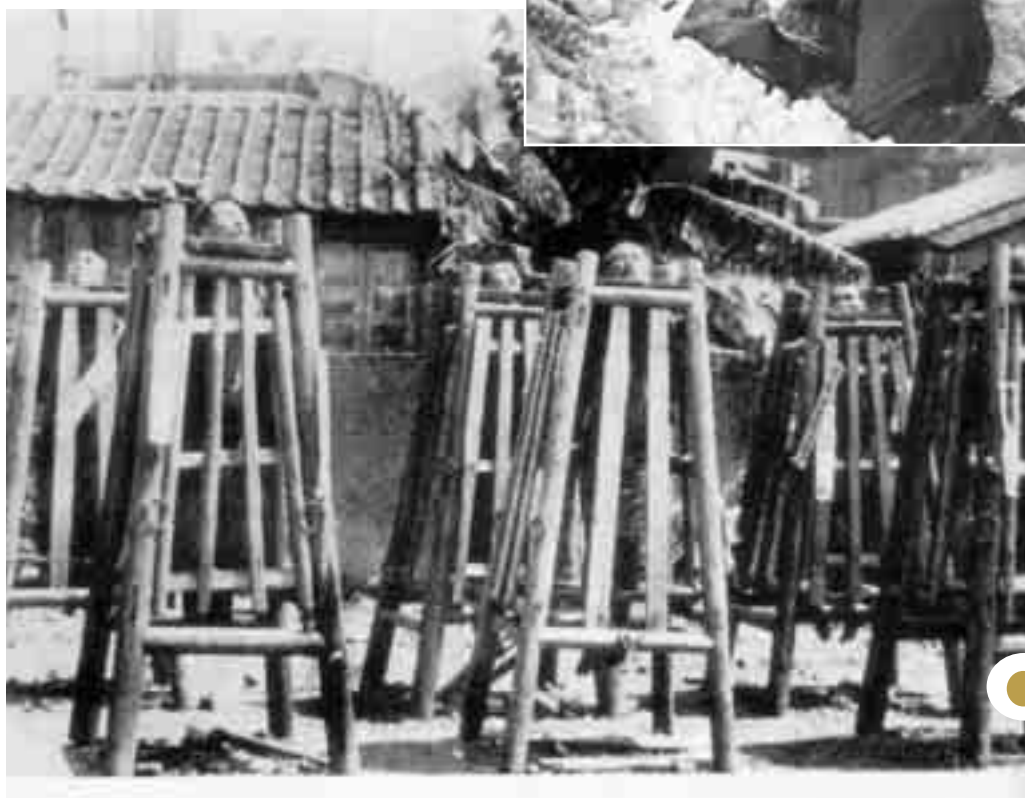

Udhëheqësit komunistë, idetë e të cilëve mbi shoqërinë njerëzore ishin të mbështetura te Darwinizmi, do të kujtohen në histori si kriminelë që shkaktuan vuajtje të tmerrshme me politikat e tyre mizore.

Arsimimi darvinist kishte një rol kryesor në formimin e kuadrove komuniste. Për shembull, historianët vërejnë se **Stalini ishte fetar në rininë e tij, por ai u bë ateist kryesisht për shkak të librave të Darvinit**. Mao Ce Duni që ngriti qeverisjen komuniste në Kinë dhe vrau miliona njerëz, u shpreh hapur se **“socializmi kinez është i themeluar mbi Darwinin dhe teorinë e evolucionit.”**³⁸

Historiani i Universitetit të Harvardit, Xhejms Riv Pëzej, në veprën e tij kërkimore *“Kina dhe Çarls Darvini”*, e shqyrton deri në hollësitë më të vogla ndikimin e Darwinizmit te Maoja dhe te komunizmi kinez.

Shkurt, ekziston një lidhje e pashkëputshme mes teorisë së evolucionit dhe komunizmit. Teoria pretendon se gjallesat janë prodhim i rastësisë dhe siguron të ashtuquajturën mbështetje shkencore për ateizmin. Komunizmi si ideologji ateiste, është i lidhur ngushtë me Darwinizmin. Për më tepër, teoria e evolucionit pretendon se zhvillimi në natyrë, është i mundur falë konfliktit

Komunizmi vuri në zbatim idenë darviniste të konfliktit, përmes konceptit të luftës së klasave dhe në këtë mënyrë pranoi vrasjen dhe gjakderdhjen si metoda të ligjshme të kontrollit të pushtetit.

(me fjalë të tjera, “luftës për mbijetesë”) dhe mbështet konceptin e “dialektikës”, i cili është themelor për komunizmin.

Nëse mendojmë për konceptin komunist të “konfliktit dialektik”, i cili vrau më shumë se 120 milionë njerëz gjatë shekullit XX, si për një “makinë vrasëse”, atëherë mund t’i kuptojmë më mirë përmasat e rrënimit që Darwinizmi përhap i mbi tokë.

Konflikti dialektik nuk ndihmon në zhvillimin e shoqërive por në rrënimin e tyre

Sikurse thamë më parë, Darwinizmi ngriti pretendimin se lufta mes genieve të gjalla është shkaku i zhvillimit të tyre dhe kështu siguroi të ashtuquajturën bazë shkencore për filozofinë e materializmit dialektik.

Ashtu si mund të kuptohet nga emri i tij, materializmi dialektik i qëndron idesë së “konfliktit”. Karl Marksi, si themeluesi i kësaj filozofie, propagandonte idenë se **“nëse s’do të kishte luftë dhe kundërshti, gjithçka do të mbetej ashtu siç ishte.”** Në një rast tjetër ai thotë: **“Forca është bashkëshortja e çdo shoqërie që është shtatzënë me një shoqëri tjetër.”**³⁹ Duke thënë këtë, ai u bëri thirrje njerëzve për dhunë, luftë e gjakderdhje, në mënyrë që të mund të zhvilloheshin.

I pari që vuri në jetë teorinë e Marksit në fushën politike, ishte Lenini. Duke nxitur mendimin se **“zhvillimi vjen si rrjedhojë e konfliktit dhe kundërshtive”**, Lenin pretendonte se njerëzit me ide të kundërta duhej të ishin në konflikt të vazhdueshëm. Lenini gjithashtu shprehej gjithmonë se ky konflikt do të kërkonte gjakderdhje, pra, terrorizëm. Një fragment i shkruar nga Lenini dhe i titulluar *“Lufta guerrilase”*, i cili është botuar për herë të parë në gazetën *“Proletari”* në vitin 1906, njëmbëdhjetë vjet përpara Revolucionit Bolshevik, tregon për metodat terroriste që ai parapëlqente:

Dukuria, për të cilën jemi të interesuar, është beteja e armatosur. Ajo udhëhiqet nga individë dhe nga grupe të vogla. Disa i përkasin organizatave revolucionare, ndërsa të tjerët (shumica në disa vende të Rusisë) nuk i përkasin ndonjë organizate revolucionare. Lufta e armatosur ndjek dy qëllime kryesore, të cilat duhet të dallohen në mënyrë të prerë: në radhë të parë, **kjo luftë**

synon vrasjen e individëve, shfave dhe vartësve të ushtrisë dhe policisë; në radhë të dytë, ajo synon konfiskimin e fondeve monetare si nga qeveria, ashtu edhe nga personat privatë. Këto fonde të konfiskuara shkojnë pjesërisht në thesarin e partisë, pjesërisht disa për qëllimin e veçantë të armatimit dhe për përgatitjen e kryengritjes dhe pjesërisht për mbajtjen e personave të angazhuar në luftën që po përshkruajmë.⁴⁰

Në shekullin e njëzetë, një nga ideologjitë më të njohura për kundërvënien ndaj komunizmit, ishte fashizmi. Më interesantja është se edhe fashizmi megjithëse vetëdeklarohet si kundërshtar i komunizmit, mbështeste të njëjtin besim si komunizmi në konceptin e luftës. Komunistët besonin në nevojën e luftës së klasave; fashistët thjesht ndryshuan arenën e luftës, duke u përqëndruar në idenë e luftës mes racave dhe kombeve. Për shembull, historiani gjerman Hajnrih Trajçke, vepra e të cilit ishte një nga burimet më të rëndësishme për idetë naziste dhe raciste, shkruante: **“kombet nuk mund të kenë mirëqenie pa konkurrencë të dëndur, sikurse lufta për mbijetesë e Darvinit.”**⁴¹ Hitleri gjithashtu thoshte se ishte frymëzuar nga koncepti i Darvinit për luftën:

E gjithë bota e natyrës përbën një betejë të fuqishme mes forcës dhe dobësisë, si një fitore e përjetshme e të fortit mbi të dobëtin.

Nuk do të kishte asgjë tjetër veç mashtrimin në të gjithë natyrën nëse nuk do të ishte kështu. Ai që do të jetojë, duhet të luftojë. Ai që nuk dëshiron të luftojë në këtë botë ku beteja e përhershme është ligj i jetës, nuk e ka të drejtën për të ekzistuar.⁴²

Të dyja këto ideologji darviniste nxisnin besimin se për një shoqëri që të rritej e të forcohej, ishte e nevojshme gjakderdhja. Pasojat që sollën këto ideologji në shekullin XX janë tashmë të njohura. Miliona njerëz humbën jetën; miliona të tjerë u plagosën apo u gjymtuan; ekonomitë kombëtare u rrënuan; paratë që do të mund të përdoreshin në shëndetësi, kërkime shkencore, teknologji, arsim e art, u shpenzuan për armatim, për ilaçe që të mjekoheshin plagët e shkaktuara nga armët, për rindërtimin e qyteteve të rrënuara. U bë e qartë se koha kalonte dhe luftrat e terrori nuk nxisnin zhvillimin e njerëzimit por shkatërrimin e tij.

Sigurisht që në botë ekzistojnë kontradikta. Ashtu sikurse në natyrë

Është e natyrshme që të ketë mosmarrëveshje por ato nuk duhet të shkaktojnë konflikte dhe luftra mes njerëzve. Mësimet morale të Kuranit u sigurojnë njerëzve një jetë me mirëkuptim e hare, ndërsa beteja dialektike sjell gjithmonë hidhërim, rrënim dhe vdekje.

ekzistojnë drita dhe errësira, dita dhe nata, e nxehta dhe e ftohta, edhe kontradiktat në mendime e në praktika janë të dukshme. Mirëpo kundërshtitë në mendime nuk është e nevojshme të sjellin konflikte dhe luftë. Përkundrazi, nëse kundërshtitë trajtohen me tolerancë, paqe, mirëkuptim, dashuri, dhembshuri e mëshirë, mund të arrihen përfundime të mira. Kushdo që krahason mendimet e veta me ato të të tjerëve, mund të zhvillojë apo të njohë dobësitë dhe mangësitë e veta dhe t'i përmirësojë ato. Ata që mbrojnë mendime të ndryshme mund të angazhohen në dialog, shkëmbim idesh apo në kritikë konstruktive. Vetëm njerëzit e singertë, që dinë të falin, që e duan paqen, që dinë të sillen dhe që mbi të gjitha pohojnë mësimet morale të Kuranit, mund të zhvillojnë një mënyrë të tillë të trajtimit të mendimeve të ndryshme.

Të vrasësh apo të dëmtosh një njeri për shkak të ideve, besimeve, racave apo kombësive të ndryshme përbën një vepër mizorie të pamatë. Vetëm për këtë arsye, në rrjedhën e historisë dhe kudo në botë, bijtë e bijat e të njëjtit komb, kanë luftuar me njëri-tjetrin deri në vdekje, duke vrarë shoku-shokun pa mëshirë; apo njerëz të kombeve apo racave të ndryshme, përfshirë gra e fëmijë, janë masakruar pa dallim. Vetëm ai që nuk njeh respekt për qeniet njerëzore dhe që i sheh njerëzit rreth vetes si kafshë të zhvilluara, vetëm ai që nuk beson se një ditë do të japë llogari përpara Zotit për gjithçka që ka bërë, mund të veprojë në këtë mënyrë.

Qëndrimi më i mirë dhe më i drejtë që mund të mbahet ndaj dikujt, me të cilin ndajmë mendime të ndryshme, është përshkruar në Kuran. Përplasjet e mendimeve kanë ndodhur shpesh në rrjedhën e historisë dhe një nga shembujt më të mirë është ai i kundërshtisë mes Musait (Moisiut) dhe Faraonit të kohës së tij. Megjithë egërsinë dhe mizorinë e Faraonit, Zoti e dërgoi Musain (Moisiun) për ta ftuar atë në fenë e Zotit dhe i shpjegoi atij mënyrën se si duhej ta shtronte këtë ftesë:

Shkoni te faraoni! Ai i ka kapërcyer kufijtë. Megjithatë, flitini atij me fjalë të buta, me shpresën se ai do të kushtojë vëmendje apo do të frikësohet! (Kurani 20:43-44)

Musai iu bind urdhrat të Zotit dhe i sqaroi Faraonit me durim fenë e Zotit. Për ta ndaluar mohimin e Zotit nga ana e Faraonit dhe mizorinë që ai ushtronte ndaj njerëzve, Musai u mundua të sqaronte çdo çështje. Sidoqoftë,

Faraoni tregoi qëndrim të papajtueshëm ndaj durimit dhe fisnikërisë së Musait, duke e kërcënuar me vrasje atë dhe të gjithë ata që ndanin të njëjtat mendime me të. Megjithatë, nuk ishte qëndrimi i Faraonit ai që do të mbizotëronte. Përkundrazi, ai dhe njerëzit e tij u mbytën ndërsa Musai dhe njerëzit e tij dolën fitimtarë.

Sikurse tregon ky shembull, fitorja e një ideje apo lufta për zhvillim nuk vjen nga armiqësia dhe agresioni. Takimi mes Musait (Moisiut) dhe Faronit përbën një mësim nga historia: fituesit nuk dalin nga ata që janë në anën e barbarisë dhe luftës por në anën e atyre që përkrahin paqen e drejtësinë. Vënia në jetë e parimeve më të mira morale shpërblehet në këtë botë dhe në jetën e përjetshme.

Darvinizmi dhe terrorizmi

Sikurse kemi parë deri tani, Darvinizmi qëndron në rrënjët e ideologjive të dhunës që i kanë sjellë fatkeqësi të tmerrshme njerëzimit në shekullin XX. Koncepti themelor pas koncepteve e metodave të tilla është **“të luftosh këdo që nuk është nga ne.”** Ekzistojnë besime, pikëpamje e filozofi të ndryshme

Mund të ekzistojnë mosmarrëveshje mes shteteve apo shoqërive por konflikti dhe lufta në pjesën më të madhe të rasteve nuk mund t'i zgjidhin problemet. Sikurse mëson Kurani, të gjitha mosmarrëveshjet duhet të zgjidhen përmes durimit, tolerancës, mëshirës dhe mirëkuptimit të ndërsjellë.

në botë. Është e natyrshme që gjithë këto ide të trajtohen në kundërshtim me njëra-tjetrën. Sidoqoftë, qëndrimet e ndryshme mund të vihen përballë njëra-tjetrës në dy mënyra:

1) Ato mund ta respektojnë ekzistencën e atyre që janë ndryshe dhe të përpiqen të vendosin dialogun me njëri-tjetrin në një mënyrë shumë njerëzore. Kjo metodë është në përputhje me moralin e Kuranit.

2) Ato mund të zgjedhin luftën ndaj njëri-tjetrit dhe të përpiqen ta sigurojnë epërsinë e tyre përmes luftës. Me fjalë të tjera, të sillen si kafshët. Kjo është një metodë e nxitur nga materializmi dhe është natyrisht, afetare.

Tmerri i quajtur “terrorizëm” nuk është tjetër veçse vënia në jetë e pikëpamjes së dytë.

Nëse i marrim në shqyrtim këto dy qëndrime, mund të shohim se ideja e **“njeriut që lufton si kafshë”**, e cila u imponohet në mënyrë të pavetëdijshme njerëzve nga Darwinizmi, është shumë ndikuese. Individët dhe grupet që zgjedhin rrugën e konfliktit mund të mos kenë dëgjuar kurrë të flitet për Darwinizmin dhe për parimet e asaj ideologjie, por në përfundim, ata bien në një mendje me një pikëpamje, baza filozofike e së cilës është Darwinizmi. Ajo që i shtyn ata të besojnë në drejtësinë e kësaj pikëpamjeje janë sloganet darviniste si “në këtë botë mbijeton më i forti”, “peshku i madh e ha të voglin”, “lufta është virtyt”, “jeta është luftë” etj... Nëse u heqim Darwinizmin, të gjitha këto s’mbeten tjetër veç slogane boshe.

Në të vërtetë, nëse heqim Darwinizmin, nuk mbetet filozofi konflikti. Tri fetë me prejardhje hyjnore, Islami, Krishterimi dhe Judaizmi, në të cilat besojnë shumica e njerëzve, i kundërvihen dhunës. Të trija këto fe dëshirojnë t’i sjellin paqe e harmoni botës dhe t’i kundërvihen vrasjeve dhe vuajtjeve çnjerëzore. Konflikti dhe dhuna shkelin moralin që Zoti ka shpallur për njeriun dhe përbëjnë koncepte të padëshirueshme. Kurse Darwinizmi e sheh dhe e portretizon konfliktin dhe dhunën si të natyrshme, të justifikuar dhe si koncepte të drejta që duhet të ekzistojnë.

Për këtë arsye, nëse disa njerëz ushtrojnë terrorizëm, duke përdorur konceptet dhe simbolet e Islamit, Krishterimit apo Judaizmit, apo duke vepruar në emër të këtyre besimeve, nuk mund të themi se këto fe i mbështesin veprimet e tyre. Edhe nëse pretendojnë t’i shërbejnë fesë, ata e

E vetmja rrugë për brezat e ardhshëm që t'u sigurojnë vetes një jetë të virtutshme dhe të këndshme, janë mësimet morale të Kuranit.

dëmtojnë fenë, për arsye se janë përgjegjës për kryerjen e krimeve më të pamëshirshme që feja u kundërvihet e i ndalon rreptësisht. Në këtë mënyrë, ata janë përgjegjës edhe për nxirjen e imazhit të fesë në sytë e njerëzve. Për këtë arsye, baza e terrorizmit që shqetëson botën nuk është ndonjëra nga fetë me prejardhje hyjnore, por janë ateizmi dhe shprehja bashkëkohore e ateizmit: Darwinizmi dhe materializmi.

Çdo njeri që dëshiron paqen duhet të njohë rrezikun e Darwinizmit

Zgjidhja në luftën ndaj një problemi të veçantë qëndron në goditjen e ideve, mbi të cilat ky problem ngrihet. Për shembull, s'ka rëndësi se me sa vështirësi do të përpiqet dikush të largojë erën e keqe nga një ambient me mbeturina. Përderisa mbeturinat janë aty, era e rëndë nuk do të largohet. Zgjidhja e vërtetë është pastrimi i burimit të mbeturinave. Në një shembull

tjetër, kjo do t'i ngjante të shpenzuarit të viteve për të rritur gjarpërinj helmues në një fermë dhe më pas të lënit të tyre të lirë dhe të habiturit se përse ata vijnë rrotull, duke kafshuar e helmuar njerëzit. Më e rëndësishmja nuk është që ata të kapen pasi të jenë përhapur kudo, por në radhë të parë, të mos ushqehen e të mos shtohen.

Edhe në rastin e terrorizmit, kërkimi i terroristëve një nga një nuk siguron shmangien e ndikimit të tyre dhe nuk është një zgjidhje e përhershme. **Mënyra më e mirë për çrrënjosjen e murtajes së terrorizmit nga faqja e dheut, është identifikimi i burimeve themelore që ushqejnë terroristët dhe zhdukja e tyre. Burimi i terrorizmit, nga ana tjetër, janë ideologjitë e gabuara dhe edukimi i marrë nën dritën e këtyre ideologjive.**

Sot, në shumicën e vendeve të botës, Darwinizmi është futur në programin e shkollave dhe trajtohet sikur të ishte ndonjë fakt shkencor. Të rinjve nuk u mësohet se janë të krijuar nga Zoti dhe se janë të pajisur me shpirt, urtësi e ndërgjegje. Atyre nuk u thuhet se do të dënohen në Ferr apo do të shpërblehen në Parajsë në përjetësi. Përkundrazi, atyre u mësohet se janë krijesa, etërit e të cilëve kanë qenë kafshë që erdhën në ekzistencë përmes rastësive. Në një indoktrinim të tillë, ata e shohin vetveten si qenie të rastësishme që nuk janë përgjegjëse përpara Zotit dhe e shohin të ardhmen ose më saktë, mbijetesën e tyre, në daljen fitimtarë në betejë. Pas këtij mesazhi, është fare e thjeshtë që njerëzve të indoktrinuara gjatë gjithë jetës së tyre shkollore t'u bëhet një lavazh truri dhe të shndërrohen në armiq mizorë të njerëzimit, të aftë për të vrarë edhe fëmijë të pafajshëm. Të rinj të tillë mund të tërhiqen lehtë nga ideologji të kota. Ata mund të veprojnë nën ndikimin e kushtëzimit nga ana e terroristëve dhe të përfshihen në veprime të papërfytyrueshme dhune e mizorie. Grupet komuniste, fashiste e raciste që ekzistojnë qysh nga shekulli XIX, janë prodhime të këtij sistemi arsimimi.

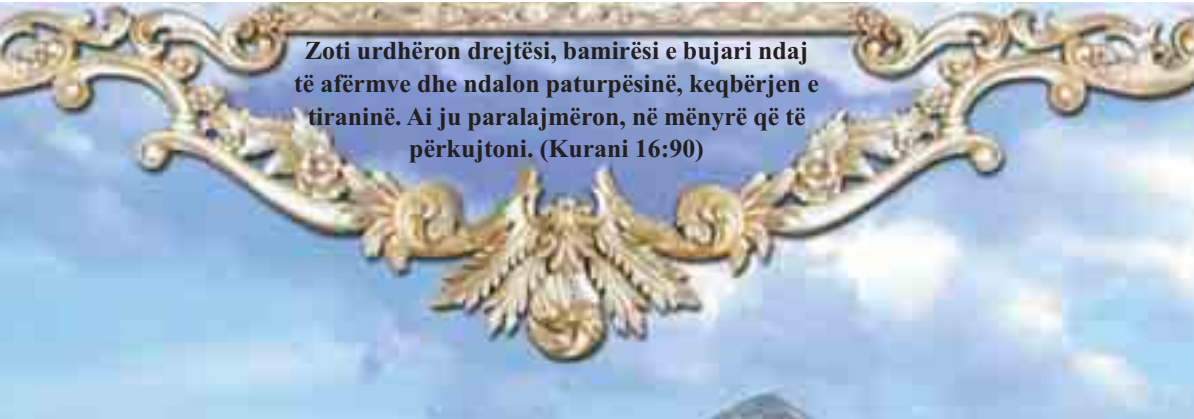
Dëmi i dytë që ky sistem arsimit shkakton, është distancimi i arsimit nga feja. Kështu, sfera e fesë kufizohet vetëm në botën e njerëzve të paarsimuar. Ndërsa të arsimuarit janë të zhveshur nga edukata fetare për shkak të instalimit të darvinizmit e materializmit në programet mësimore, feja u mbetet të paarsimuarve. Kjo shkakton zhvillimin e bestytive dhe

mendimeve të gabuara, duke u lejuar atyre që hedhin ide antifetare që të marrin nën kontroll fetë.

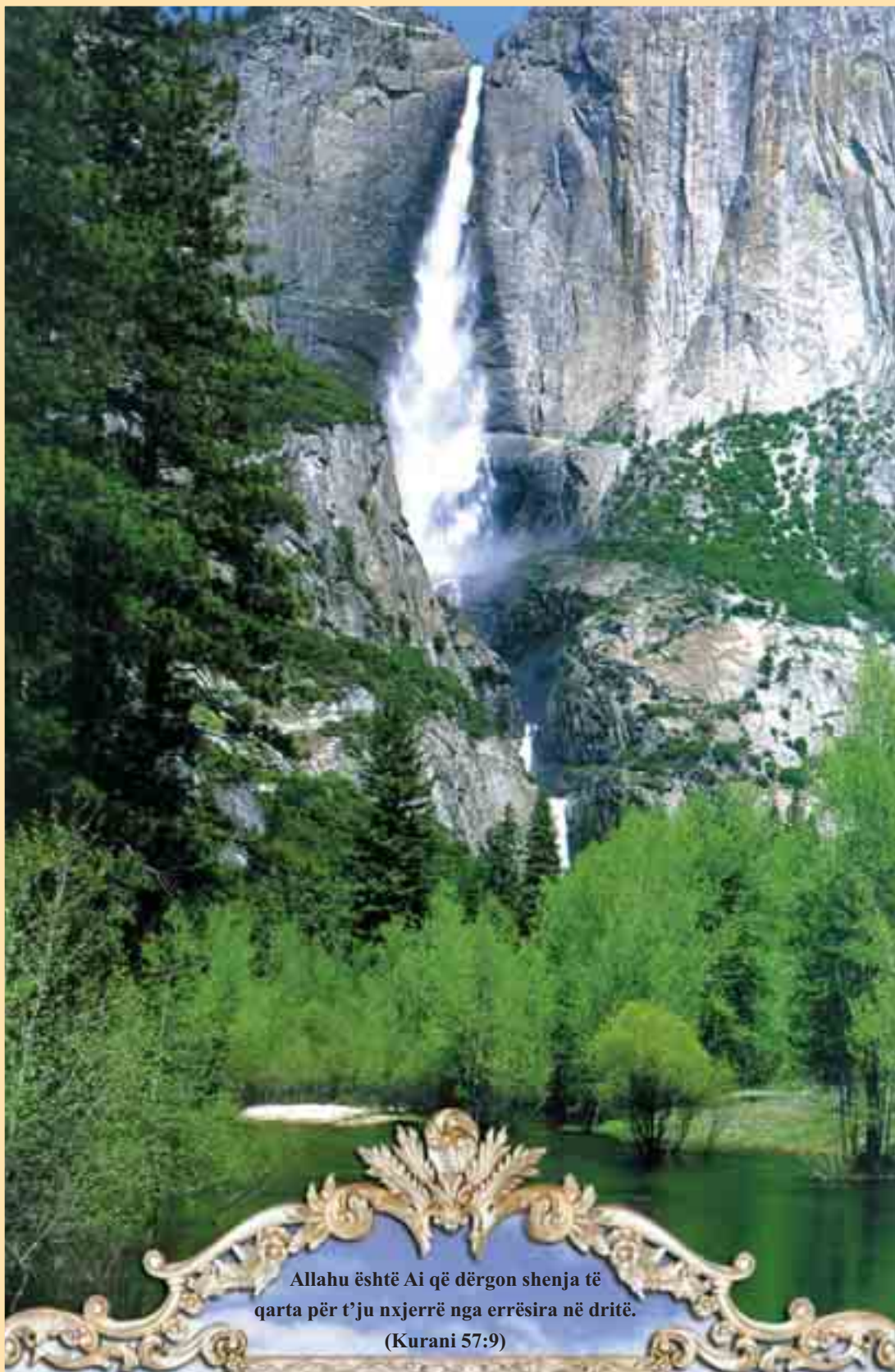
Ngjarjet e 11 shtatorit janë shembujt më të dukshëm të kësaj. Asnjë njeri që i frikësohet dënimit të Zotit dhe që pret të japë llogari për veprat e veta në Ditën e Gjykimit, nuk duhet të kryejë akte të tilla që shkaktojnë vrasjen dhe plagosjen e mijëra njerëzve të pafajshëm, që lenë jetimë me mijëra fëmijë.

Një njeri i tillë e di se nëse do të guxojë të ndërmarrë një veprim të tillë, do t'i duhet të japë llogari te Zoti për çdo njeri që ia ka nënshtuar dhunës e mizorisë dhe kjo do të bëhet burim dhimbjeje e vuajtjeje për të, në flakët e skëterrës.

Në përfundim, mënyra më e mirë për t'i dhënë fund terrorizmit, është dhënia fund e arsimimit darvinisto-materialist, arsimimi i të rinjve sipas programeve të mbështetura në zbulime të vërteta shkencore, edukimi i tyre me frikë ndaj Zotit të Lartësuar dhe nxitja tek ata e dëshirës për të vepruar me urtësi e kujdes. Frytet e një arsimimi të tillë do të jenë një bashkësi e përbërë nga njerëz paqësorë, të besueshëm që dinë të falin e të tolerojnë.

Zoti urdhëron drejtësi, bamirësi e bujari ndaj të afërmeve dhe ndalon paturpësinë, keqbërjen e tiraninë. Ai ju paralajmëron, në mënyrë që të përkujtoni. (Kurani 16:90)

Allahu është Ai që dërgon shenja të
qarta për t'ju nxjerrë nga errësira në dritë.
(Kurani 57:9)

PËRFUNDIM: REKOMANDIME PËR BOTËN PERËNDIMORE DHE PËR MUSLIMANËT

Sot bota perëndimore është e shqetësuar për organizatat që përdorin terrorin nën maskën e Islamit dhe ky shqetësim nuk është krejt i pavend. Është e qartë se ata që kryejnë veprimet e terrorit dhe mbështetësit e tyre duhet të gjykohen sipas kritereve të drejtësisë. Sidoqoftë, një çështje më e rëndësishme t'u trajtuar, janë strategjitë afatgjata që duhet të ndiqen për të zbuluar zgjidhje të qëndrueshme të këtyre problemeve.

Vlerësimet e mësipërme nxjerrin në pah se terrori nuk ka vend në Islam dhe se është një krim kundër njerëzimit. Ato, më tej, tregojnë natyrën kontradiktore të konceptit “terror islamik”. Kjo na siguron neve një pikë përparësie të rëndësishme:

1) Kohët që po vijnë kërkojnë nga të gjithë kombet që të tregojnë kujdes, ndjeshmëri e urtësi. Skenari i zhveshur që shpaloset me “përplasjen e qytetërimeve”, është në të

keqen e mbarë botës dhe prej tij nuk përfiton askush. Bashkësia ndërkombëtare duhet të shfrytëzojë mundësitë që ka për të mësuar të jetojë në paqe, duke shkëmbyer e mësuar nga njëri-tjetri, duke studiuar historinë e njëri-tjetrit, duke njohur veçantitë e njëri-tjetrit në fe, art, letërsi, filozofi, shkencë, teknologji e kulturë dhe kjo do të pasurojë jetët e të gjithëve.

2) Veprimtaritë që i shërbejnë njohjes me Islamin e vërtetë duhet të përhapen. Zgjidhja e luftës ndaj grupeve radikale në vendet islame nuk duhet të përbëjë një “sekularizim të detyruar”. Përkundrazi, një politikë e tillë do të nxiste reagim te masat e njerëzve. Zgjidhja është përhapja e Islamit të vërtetë dhe shfaqja e shembullit të muslimanit që përqafon vlerat kuranore si të drejtat njerëzore, demokracia, liria, morali i lartë, shkenca, spiritualiteti, estetika dhe që i ofron lumturi e bekim njerëzimit. Muslimanët duhet të shpjegojnë dhe jetojnë me vlerat morale të urdhëruara në Kuran dhe në shembullin e Muhamedit, të Dërguarit të Zotit. Muslimanët kanë përgjegjësinë ta “rrëmbejnë” Islamin nga duart e atyre që e zbatojnë keq atë (gjë që çon në keqkuptime rreth Islamit) dhe ta vendosin në duart e atyre që jetojnë me mësimet e virtytshmërisë islame dhe sipas shembullit të Muhamedit, të Dërguarit të Zotit.

3) Burimi i terrorizmit është injoranca dhe fanatizmi dhe zgjidhja për terrorizmin është arsimimi. Qarqeve që ndjejnë simpati për terrorin duhet t’u bëhet e qartë se terrori është në kundërshtim të plotë me Islamin dhe se ai shërben vetëm për të dëmtuar Islamin, muslimanët dhe mbarë njerëzimin.

4) Duhet të përgatiten zgjidhje kulturore afatgjata për të luftuar terrorizmin që i ka rrënjët në ideologjitë komuniste, fashiste dhe raciste. Sot në vendet anëmbanë botës, sistemi i arsimimit është i ndikuar nga Darwinizmi. Siç sqaruam më lart, Darwinizmi është një ideologji e rrezikshme që e sheh njeriun si kafshë që u zhvillua në sajë të luftës për mbijetesë. Kjo përbën një bazë të përbashkët për të gjitha format e terrorizmit. Një ideologji që predikon se vetëm ata që janë të fuqishëm mund të mbijetojnë dhe që e konsideron luftën si një virtyt, është si një moçal i tërë që nuk do të reshtë kurrë së zhyturi botën në rrënim. Në këto kushte, krahas masave juridike dhe formave të tjera që do të përdoren për të luftuar terrorizmin, ekziston edhe nevoja për një fushatë të fuqishme arsimimi në të

gjithë botën. Zbulimi i fytyrës së vërtetë të mashtrimit darvinist dhe materialist dhe të mësuarit e njerëzve me vlerat më të mira që Zoti ka shpallur për njerëzimin duhet të përbëjnë bazën e këtij arsimimi. Paqja dhe stabiliteti mund të arrihen vetëm duke jetuar në vlerat e fesë së vërtetë. Pa e tharë moçalin darvinist, nuk do të jetë e mundur që bota të shpëtojë nga fatkeqësitë.

Në rrjedhën e historisë, disa njerëz injorantë (si për shembull, kryqtarët) nuk kanë arritur ta kuptojnë këtë fakt dhe kanë shkaktuar konflikte ndërmjet dy feve. Për të parandaluar përsëritjen e këtij skenari, i cili propagandohet me moton si “përplasja e qytetërimeve” apo “Lufta e Shenjtë kundër Perëndimit”, të krishterët dhe muslimanët e vërtetë duhet të bashkëpunojnë me njëri-tjetrin.

Në të vërtetë, zhvillimet që pasuan ngjarjet e rënda të terrorit tregojnë se fara e këtij bashkëpunimi është mbjellë. Aktet e rënda të terrorizmit i sollën bashkësitë muslimane dhe të krishtera më afër njëri-tjetrit, nxitën shumë të krishterë që të mësojnë më tepër për Fenë Islame dhe inkurajuan muslimanët të bëjnë përpjekje më të mëdha për të bërë të ditur moralin e vërtetë islam, të përshkruar në Kuran.

Të gjitha këto zhvillime janë lajme të mira që tregojnë se njerëzit do t'i kuptojnë më mirë vlerat islame dhe do të jenë të aftë, ta çlirojnë vetveten nga paragjykimet që mund të kenë pasur. Me vullnetin e Zotit, shekulli i 21-të do të jetë koha kur njerëzit do të kuptojnë se mbjellja e vlerave të Islamit është e vetmja mënyrë për të arritur paqen e shumëdëshiruar në botë.

"Larg nga të metat je Ti, ne s'kemi dije tjetër

veç asaj që na ke mësuar Ti. Me të vërtetë

dija dhe mençuria Jote janë të përsosura."

(Kurani 2:32)

Shënime

1. Prof. Thomas Arnold, *The Spread of Islam in the World, A History of Peaceful Preaching*, Goodword Books, 2001, fq. 79-80
2. John L. Esposito, *Islam: The Straight Path*, Oxford University Press, 1998, fq. 10
3. Ahmad Diya'al-Din al-Kamushkhanawi, *Ramuz al-Ahadith*, Vol 1, 84/8
4. Ahmad Diya'al-Din al-Kamushkhanawi, *Ramuz al-Ahadith*, Vol 1, 76/12
5. Karen Armstrong, *Holy War*, MacMillan London Limited, 1988, fq. 25
6. Tabari, Ta' rikh, 1, 1850, cituar nga Majid Khadduri, *War and Peace in the Law of Islam*, Johns Hopkins Press, Baltimore, 1955, fq. 102
7. W.H.C. Frend, "Christianity in the Middle East: Survey Down to A.D. 1800", *Religion in the Middle East*, Ed. A.J. Arberry, I-II Cambridge, 1969, Vol. I, fq. 289
8. Prof. Thomas Arnold, *The Spread of Islam in the World, A History of Peaceful Preaching*, fq. 71-72
9. L. Browne, *The Prospects of Islam*, fq. 11-15
10. John L. Esposito, *Islam: The Straight Path*, fq. 33-34
11. Bernard Lewis, *The Middle East*, Weidenfeld & Nicolson, London, 1995, fq. 210
12. Prof. Thomas Arnold, *The Spread of Islam in the World, A History of Peaceful Preaching*, fq. 96
13. Prof. Thomas Arnold, *The Spread of Islam in the World, A History of Peaceful Preaching*, fq. 88-89
14. André Miquel, *L'Islam et Sa Civilisation VIIe -XXe siècle*, Librairie Armand Colin, Paris 1968, fq. 244
15. *Gesta Francorum, or the Deeds of the Franks and the Other Pilgrims to Jerusalem*, translated by Rosalind Hill, London, 1962, fq. 91
16. August C. Krey, *The First Crusade: The Accounts of Eye-Witnesses and Participants*, Princeton & London, 1921, fq. 261
17. August C. Krey, *The First Crusade: The Accounts of Eye-Witnesses and Participants*, fq. 262
18. Alan Ereira, David Wallace, *Crusades: Terry Jones Tells the Dramatic Story of Battle for Holy Land*, BBC World Wide Ltd., 1995.
19. *The Pact of Najran*, Article 6, http://www.islamicresources.com/Pact_of_Najran.htm
20. Karen Armstrong, *Holy War*, fq. 30-31
21. John L. Esposito, *Islam: The Straight Path*, fq. 58
22. Prof. Thomas Arnold, *The Spread of Islam in the World, A History of Peaceful Preaching*, fq. 56
23. John L. Esposito, *Islam: The Straight Path*, fq. 59
24. Karen Armstrong, *Holy War*, fq. 185
25. Francis E. Peters, *Jerusalem: Holy City in the Eyes of Chroniclers, Visitors, Pilgrims, and Prophets from the Days of Abraham to the Beginnings of Modern Times*, Princeton, Princeton University Press, 1985, fq. 363
26. Intervistë me Edward Said nga gazeta izraeilite Haaretz, E premte, Gusht, 18, 2000

27. Charles Darwin, *The Descent of Man*, botimi i dytë, New York, AL. Burt Co., 1874, fq. 178
28. Lalita Prasad Vidyarthi, *Racism, Science and Pseudo-Science*, Unesco, France, Vendôme, 1983. fq. 54
29. Theodore D. Hall, "The Scientific Background of the Nazi "Race Purification" Program", <http://www.trufax.org/a void/nazi.html>
30. James Joll, *Europe Since 1870: An International History*, Penguin Books, Middlesex, 1990, fq. 164
31. M.F. Ashley-Montagu, *Man in Process*, New York: World. Pub. Co. 1961, fq. 76, 77 cituar nga Bolton Davidheiser, W E Lammers (ed) *Scientific Studies in Special Creationism*, 1971, fq. 338-339
32. L.H. Gann, "Adolf Hitler, The Complete Totalitarian", *The Intercollegiate Review*, Fall 1985, fq. 24; cituar nga Henry M. Morris, *The Long war Against God*, Baker Book House, 1989, p. 78
33. J. Tenenbaum., *Race and Reich*, Twayne Pub., Nju Jork, fq. 211, 1956; cituar nga Jerry Bergman, "Darwinism and the Nazi Race Holocaust", <http://www.trueorigin.org/ holocaust.htm>
34. Peter Chrisp, *The Rise Of Fascism*, Witness History Series, fq. 6
35. Hickman, R., *Biocreation*, Science Press, Worthington, OH, fq. 51-52, 1983; Jerry Bergman, "Darwinism and the Nazi Race Holocaust", *Creation Ex Nihilo Technical Journal* 13 (2): 101-111, 1999
36. Robert M. Young, *Darwinian Evolution and Human History*, *Historical Studies on Science and Belief*, 1980
37. Alan Woods and Ted Grant, *Reason in Revolt: Marxism and Modern Science*, London: 1993
38. K. Mehnert, *Kampf um Mao's Erbe*, Deutsche Verlags-Anstalt, 1977
39. Karl Marx, *Das Capital*, Vol. I, 1955, fq. 603
40. Vladimir Ilich Lenin, *Collected Works*, botimi i katërt në anglisht, Progress Publishers, Moskë, 1965, Vol. 11, fq. 216
41. L. Poliakov, *Le Mythe Aryen*, Editions Complexe, Calmann-Lévy, Bruxelles, 1987, fq. 343
42. Robert Clark, *Darwin: Before and After*, Grand Rapids International Press, Grand Rapids, MI, 1958., s. 115-116; cituar nga Jerry Bergman, "Darwinism and the Nazi Race Holocaust", <http://www.trueorigin.org/ holocaust.htm>
43. Sidney Fox, Klaus Dose, *Molecular Evolution and The Origin of Life*, Nju Jork: Marcel Dekker, 1977. fq. 2